

محکوم به ربح‌تجربیان

ابراهام لنکانه

ماکرون و فرانسه جدید

هنگامی که در ماه‌های پایانی مبارزات انتخاباتی ریاست جمهوری فرانسه و در تلاطم مبارزهٔ کسب رأی، جوانی به نام ماکرون خود را به طور مستقل نامزد انتخابات کرد، کسی او را جدی نگرفت و چندان هم خبرساز نشد. اما او در تقابل احزاب کهنه‌کار فرانسه با یکدیگر، شمار آینده‌ای دیگر برای فرانسه با احزاب پیش به سوی فرانسه جدید را داد. حضور ماکرون جوان بدون وابستگی به حزبی خاص و با شعار «آمارش» جنبش در انتخابات ریاست جمهوری، معادله‌های سنتی سیاسی فرانسه را به هم ریخت و پیروز شدیدی را، پیروزی ماکرون در انتخابات ریاست جمهوری شوک خبری بزرگ در اروپا شد. اما در اغلب محافل سیاسی، آینده موفقیت رئیس‌جمهور جدید(ماکرون) را منوط به انتخابات مجلس فرانسه و کسب حداکثر کرسی نمایندگان دانستند. زیرا رئیس‌جمهور جدید بدون مقبولیت و قدرت مجلس قادر به اجرای برنامه‌های خود نیست.

اکنون و یکباره خبرگزاری‌ها خبر داده‌اند که ماکرون در انتخابات پارلمانی فرانسه پیروزی قاطع بدست آورده است و این دومین پیروزی شدگنی او رئیس‌جمهور جدید فرانسه و استقبال مردم از او است. در انتخابات پارلمانی، ائتلاف تحت رهبری رئیس‌جمهور(ماکرون) توانست شکست سنگینی را به احزاب برادر و رستی فرانسه تحمیل کند. به طوری که حزب افراطی «جهیه ملی» به رهبری «مارین لوپن» در این انتخابات شکست سختی خورده و تنها بین ۴ تا ۴۰ کرسی نمایندگی را کسب کرده است و با این تعداد، این حزب حتی قادر به تشکیل فراکسیون در پارلمان نخواهد بود. فعلاً «مارین لوپن» و جبهه ملی او از دایره سیاست فرانسه برکنار شده‌اند. در حالی که ائتلاف به رهبری ماکرون، بین ۷۰ تا ۷۵ درصد کرسی‌های نمایندگی در پارلمان فرانسه را بدست آورده است. بسیاری از تحلیلگران سیاسی فرانسه نتایج انتخابات مجلس را ناشی از سیاست‌های ماکرون در انتخابات جدید دانسته‌اند که پارلمان را نیز همرا، خود خواهد داشت و قادر خواهد بود بدون مخالفت جدی، برنامه‌هایش را برای ۵ سال آینده ریاست‌جمهوری پیش ببرد.

امانوئل ژان –مفسر فردریک مکرول متولد دسامبر ۱۹۷۱ است. در دانشگاه پاریس غربی تأثیر فلسفه خوانده و در سال ۲۰۰۴ در مدرسه ملی اداری فارغ‌التحصیل شده است. در کارنامه کاری او، بازرس مالی، بازرس مالی فرانسه و سپس در بانک روتشیلد و شرکاء، بانکدار سرمایه‌گذاری فرانسه در سال ۲۰۰۶ تا ۲۰۰۹ عضو حزب سوسیالیست بود. در سال ۲۰۱۴ در کابینه دوم نخست‌وزیری والس به‌عنوان وزیر اقتصاد، صنعت و امور دیجیتال فرانسه منصوب شد. در ۳۰ اوت ۲۰۱۶ به منظور رقابت در مبارزات انتخاباتی باغوانی یک لیبرال اجتماعی در انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۱۷ از سمت دولتی استعفا داد. به صورت نامزد حزب مستقل «آن مارش» در انتخابات ریاست‌جمهوری حضور پیدا کرد. پس از برگزاری دور اول انتخابات، او به دور دوم رسید که در نهایت با کسب بیش از ۶۶ درصد آرا، به عنوان رئیس‌جمهور جدید فرانسه برگزیده شد. سادزیمستی «ماکرون» و اجتناب از تشریفات در مقام ریاست‌جمهوری، حیوانات را در جامعه فرانسه، به خصوص در میان جوانان فرانسوی دو جدیت کرده است. شمار زندگانی و عمده او در نقد گذشته درجا نمی‌زند و محوریت گفته‌های او اتحاد همه فرانسوی‌ها برای فرانسه جدید است.

در مورد نگاه او(رئیس‌جمهور جدید) به سیاست خارجی بسیار گفته و نوشته‌اند که این چهرات دورنمای سیاست خارجی ماکرون رئیس‌جمهور

فرانسه و مجلس در اختیار او توصیف می‌کند.

مکرول به طرز مجادله‌انگیزی استعمار فرانسه در الجزایر را به عنوان اجتناب حلیه پشیمت، محکوم کرد. او گفت این بخشش از گذشته‌های فرانسه که باید پایت آن از کاستی که ما این اعمال را علیه‌شان انجام دادیم عذر بخوایم. این مخالفت باغوانی پان‌رقتن اعتبار مکرول در نظرشناسان شد.

از ادامه یافتن سیاست‌های رئیس‌جمهور اولاند درخصوص اسرائیل حمایت می‌کند، با جنبش یاکوت، عدم سرمایه‌گذاری و تحریم اسرائیل مخالف است و از بیان موضع در قبال دولت فلسطین خودداری کرده است.

امانوئل مکرول را برخی یوروفیل و فدرالیست خوانده‌اند ولی او خود را نه لیبرال و نه شکاک نسبت به اروپا و نه فدرالیست به معنای کلاسیک آن خوانده و او را جزو تئب تئری خراب ادوا در فرانسه است.

امانوئل مکرول در سخنرانی اخیر خود به اتحادیه اروپا اخطار داد که با باید اصلاحاتی را پذیرا باشد یا در غیر این‌صورت با احتمال «فرزگی»(خروج فرانسه از اتحادیه اروپا) روبرو شود. خروج بریتانیا از این اتحادیه به «برگزیت» مشهور شد.

اکنون که ماکرون پیروزی بزرگی در انتخابات مجلس فرانسه بدست آورده است در عمل جاده را برای اجرای طرح‌های گوناگون خود صاف می‌بیند. همکاری و هماهنگی مجلس و دولت، قدرت ملی در فرانسه را افزایش می‌دهد و رئیس‌جمهور برای اجرای برنامه‌های دولت خود نگرانی

را با مشکلات جدی نخواهد داشت. در صدر رده‌های ماکرون به مردم فرانسه، رقت وحدت ملی، کاستن از شفافکهای اجتماعی، اقدام برای اجرای حق شوق شهروندی، باز گذاشتن صد سرمایه‌گذاران بزرگ در طراز کلان اقتصادی – صنعتی، حل مشکلات اشتغال، بخصوص اشتغال جوانان، تنظیم روابط گسترده با اتحادیه اروپا و ترمیم کاستی‌های این اتحادیه، نظیر روابط دول و چند جانبه با دیگر کشورها و حضور قدرتمند فرانسه در صحنه‌های بین‌المللی است.

بسیاری از تحلیلگران سیاسی – اقتصادی در فرانسه باور دارند که روابط پاریس – تهران در دوره ماکرون متحول خواهد شد و فصل جدیدی در گسترش این روابط ایجاد خواهد شد.

«تراپ» چندان دز او پیروزی انتخاباتی در فرانسه نیست، بدست بخصوص که آلمان و فرانسه در اندیشه‌های اروپایی مستقل و بدون سیاست‌های تنش‌آفرین ترمپ هستند.

فرانسه و ایران دوره جدیدی از دولت دامن به تجربه می‌کنند که می‌توانند در جهت گسترش و بهبود روابط دو جانبه و الگو حرکت کنند. این دو کشور قادرند با هماهنگی یکدیگر گام‌های مؤثری در حل بحران‌های خاورمیانه، بخصوص مبارزه واقعی با تروریسم بردارند.

امین زاده: برنامه جامع

حقوق شهروندی تهیه شده است

الهام امین زاده دستیار ویژه رئیس‌جمهوری در امور حقوق شهروندی با اعلام این که برنامه جامع حقوق شهروندی تهیه و به رئیس‌جمهوری تقدیم شده است، گفت: منشور حقوق شهروندی از مرحله تهیه، اعلام و ابلاغ گذشته و اکنون باید امکات‌های برای نهادهای ساز حق شهروندی اندیشید.
وزارتخانه‌ها و استان‌ها و فرمان‌های زاد در نشست دستیاران امور حقوق شهروندی، حقوق شهروندی در دولت دوازدهم، افزود: حقوق شهروندی در دولت دوازدهم به عنوان فرصت و فریضه مدنی‌ری و نه شعار انتخاباتی مورد توجه و اهتمام قرار گرفت. وی ادامه داد: در دولت‌های پیشین اغلب برنامه‌ریزی‌ها حول محورهای توسعه سیاسی و اقتصادی شکل گرفته و با محورهای حقوق اجتماعی غفلت شده است. دستیار ویژه رئیس‌جمهوری در امور حقوق شهروندی تصریح کرد: معتمدین حقوق شهروندی اجرایی و فراوقای او را با احترام به اصل تفکیک قوا در امور حقوق شهروندی برنامه‌ریزی ابتدا در قوه مجریه داریم و در عین حال با سایر قوا در تعامل هستیم.

وی با تأکید بر این که منشور حقوق شهروندی وارداتی و غربی نیست، گفت: منشور حقوق شهروندی ریشه در دین اسلام دارد، به گونه ای که در خطبه ۲۱۶ نهج‌البلاغه تحت عنوان حقوق شهروندی آمده است و همچنین خطبه ۱۴ در منشور شهروندان و ظرف حکمرانان اسلام اشاره دارد.

امین زاده با پرشردن ۱۴ شاخص اجرایی برای تحقق حقوق شهروندی، شاخص‌های سرمایه اجتماعی، کاستن از نابرابری‌ها، کیفیت نظام آموزشی و بهداشتی،نشاط ملی و همکنش، مشارکت اجتماعی،توسعه اقتصادی،همسازگری و آزادی‌های مدنی، شاخص صلح، شاخص فلات و آموزش حقوق شهروندی از جمله شاخص‌های اجرای حقوق شهروندی هستند. امین زاده تصریح کرد: برای نهادهای ساز حقوق شهروندی به دنبال نهادهای نابین و ابله در دست به دست هم دهیم به خوبی می‌توانیم در زمینه احقاق حقوق شهروندی گام برداریم.

منشور حقوق شهروندی،قلب نما در ادامه این نشست،مصادفاحقوقشکوی نهادهای ساز حقوق شهروندی،تفصیل نامدار در حقوق شهروندی به مثابه

فقط نما، تست است. برای این که منشور حقوق شهروندی شاعری و تزئینی نباشد و عملیاتی و اجرایی شود، نیاز به برنامه جامع داریم.
وی با اشاره به گزارش سندسنگاهای اجرایی در مورد برنامه‌های حقوق شهروندی، اظهار داشت: از گزارش‌های سندسنگاهای اجرایی مهم، کلی و شاخص است و تا زمانی که نظام آرای دقیق و برنامه زمان بندی نداشته باشیم، اهداف متعالی منشور محقق نمی‌شود.

گوتکی اضافه کرد: به دستگاه به دلیل ارتباط با مردم بهترین راه برای شناسایی چالش‌ها و آسیب‌های مربوط به حقوق شهروندی است و باید حقوق شهروندی را به مطالبات مردم نزدیک کرد. درعین حال قرار است هر دستگاه سحاشی و آسیب اساسی خود در حوزه امور شهروندی را متناسب با تکالیف اختصاصی از منشور حقوق شهروندی اقتباس شده است، اعلام کند تا بااراساس آن برنامه اجرایی کلی ساله و چهارساله تهیه شود.

حضرت آیت الله خامنه ای رهبر معظم انقلاب اسلامی عصر دیروز در دیدار سران قوا، مسئولان و کارگزاران نظام و جمعی از مدیران کشور، اعتماد مهمه رأی همدانگان به صندوق نظام اسلامی را گواهی‌نامه‌ای برای تحقق واقعیت تاریخی ۲۹ اردیبهشت خواندند و با تأکید بر ضرورت ایجاد فضایی جدید از همکاری و کار و تلاش برای پیشرفت ایران و اعتدالی نظام افزودند: برای ادراک درست کشور و مدیریت فرصتها و تهدیدها باید ضمن استفاده از تجربیات که مهمترین آنها وحدت ملی و اعتماد نکردن به امریکاست، به ملاک‌های درست تصمیم گیری اتکا کرد که اصلی ترین این ملاک‌ها، «تأمین منافع ملی حقیقی» یعنی منافع است که با هویت ملی و تقاضای ملت در تعارض نباشد.

حضرت آیت الله خامنه‌ای در ابتدای سخنان خود، ماه مبارک رمضان را فرصتی طلایی و مغتنم برای «تضرع به درگاه خداوند متعال»، «موازی کردن قلب، خداوندان و خاطر نشان کردن: دستیابی به اهداف و خواست های والا در گرو ارتباط با خداوند و تلاش صادقانه و مؤمنانه است» و اگر جامعه اسلامی و انقلابی از ذکر و تضرع به درگاه پروردگار غافل شود، ضربه خواهد خورد.

رهبر انقلاب اسلامی سپس در نگاهی به مسائل روز، درخصوص انتخابات ۲۹ اردیبهشت گفت: انتخابات کار بزرگی بود و قدرت انقلاب و عمق نفوذ نظام اسلامی را در دل‌های مردم نشان داد. اگرچه رسانه‌های جهانی در تبلیغات پل‌چرم خود هیچ اشاره ای به این مسئله مهم نمی‌کنند. ایشان کار بارز ازش همه مشارکت کنندگان در انتخابات را «ابرار از امتداد به نظام اسلامی» خواندند و افزودند: کار مشترک مردم فارغ از اینکه به چه کسی رأی دادند این بود که با صندوق رأی جمهوری اسلامی و به حرکت عظیم مقرر شده در قانون اساسی پیوسته و هماهنگ، اعتماد کردند.

حضرت آیت الله خامنه‌ای با انتقاد از برخی افراد که با تفسیرهای غلط به دنبال تقسیم کردن مردم هستند، افزودند: نباید با بگویم‌گورها و دشمنان مردم، کار بزرگ ملت در انتخابات را خراب و ضایع کرد.

ایشان با اشاره به اقدامات وقیحانه امریکایی‌ها بعد از انتخابات ریاست‌جمهوری ایران در افزایش تحریم‌ها و تهدیدهای پش از پیش بر طبل دشمنی افزودند: در مقابل این دشمنی‌ها، باید فضای جدیدی از همکاری، کار و تلاش برای رسیدن به هدف مشترک یعنی «پیشرفت کشور و اعتدالی جمهوری اسلامی» ایجاد کرد و همه در آن فضا سهم و شریک شوند.

رهبر انقلاب اسلامی، لازمه تحقق اهداف و به زانو درآوردن دشمن «اتلاش و ایستادگی» خواندند و گفتند: همه باید به مسئولین کشور کمک کنند و مسئولین نیز باید با رعایت حال مردم، در بخش‌های مختلف با یکدیگر همکاری کنند. حضرت آیت الله خامنه‌ای تأکید کرد: دشمنی، دشمنی یکپسندی بنده این بوده و هست که به دو دولتی‌ها که به سر کارند، حمایت می‌کنم و بعد از این نیز همین‌گونه خواهد بود. رهبر انقلاب اسلامی سپس با ورود به بحث اصلی خود یعنی چگونگی مدیریت صحیح کشور و تشخیص راه از بیراهه، گفتند: اداره صحیح کشور در وهله اول نیازمند مشخص شدن «ملک‌های تصمیم سازی و تصمیم گیری» و در مرحله بعد نیازمند «استفاده از تجربه های ۳۸ سال گذشته» است.

حضرت آیت الله خامنه‌ای از تبیین ملایک های تصمیم‌گیری صحیح، به انتفاع ملی به‌عنوان مبدا اصلی اشاره کردند و افزودند: البته انتفاع ملی از زمانی واقع‌تفاع ملی است که با هویت ملی و انقلابی ملت ایران، در تعارض نباشد. رهبر انقلاب اسلامی خاطرنشان کردند: منافع ملی باید با هویت ملی تطبیق داده شود نه اینکه هویت ملی تابعی از موضوعاتی تحت عنوان منافع ملی قرار گیرد، زیرا در واقع آن موارد، انتفاع «تخیلی» است نه منافع ملی.

حضرت آیت الله خامنه‌ای از ادامه به بیان معنای

هویت ملی برداشتند و مدیریت صحیح هویت ملی ایران براساس

سه عنصر «مسلمان بودن، انقلابی بودن و عمق تاریخی،» شکل می‌گیرد و در تعریف هویت ملی حتما باید این سه عنصر مد نظر قرار گیرد.

ایشان گفتند: مسئولان کشور اعم از دولت محترم،

قوه قضاییه، قوه مقننه و همه کسانی که تصمیم های کلان

می‌گیرند، باید در تصمیمی که شائبه بیگانه بودن با اسلام، انقلاب و تاریخ ملت ایران و یا ضدیت با آنها را داشته باشند، رهبر کنند.

رهبر انقلاب اسلامی با تأکید بر اینکه تعریف اراده شده از منافع ملی به معنای نادیده گرفتن پیشرفت‌های بشری و محروم کردن خود از این پیشرفت‌ها نیست، افزودند: استفاده این روزها تأمل برخی سخنانی که مسئولان بیان می‌کنند،

بقیه از صفحه اول

و جهان نسل جوان ما بتواند فضایی را

داشته باشد که در آن نوآوری‌ها را به

جامعه خود و منطقه عرضه کند.

رئیس‌جمهوری با طرح این

مسئوال را به چگونگی می‌توانیم و

رقابت‌های جهانی پیشرفته بتوانیم و

چطور می‌توانیم ارمان آزادی، امنیت،

آرامش و پیشرفت را در دست آوریم،

گفت: دانشگاه‌ها، شرکت‌های دانش

بنیان و نسل جوان ما باید با همه توان

و ساختن و دستپایی به برای، آزادی،

امنیت، آرامش و پیشرفت گام‌های

استوار خود را بردارند.

وی اظهار داشت: دولت باید

فضا و زمینه لازم را برای حضور نسل

جوان مهیا کند.

روحانی ادامه داد: تمام تلاش

دولت این بوده است که نسل جوان

با توانند از فرصت پیش روی خود،

برای ساختن ایران استفاده کنند.

رئیس‌جمهوری ماه مبارک

رمضان را ماه تمرین صبر برای منافع

بلند مدت دانست و اظهارداشت:

ماه رمضان به انسان می‌آموزد که

سرویس سیاسی – اجتماعی: سخنگوی

وزارت خارجه کشورمان اظهارات مدخله‌جویانه

مقامات سعودی قبل از حوادث تروریستی تهران

را تشبیه تراژیکو دانست و از ادامه تحقیقات

تهادهای امنیتی کشور در این باره خبر داد.

بهرام قاسمی در جمع خبرنگاران در پاسخ

به مسئولان خبرگزاری می‌نویس که با توجه

به اشتباه برخی منابع مبنی بر احتمال دخالت

عربستان در ترورهای اخیر و اظهارات برخی از

مقامات عربستانی که گفته بودند ایران را باید به

مقتله‌ای‌جنگ تبدیل کرد، افزود: قصد ندارد از

ریاض شکایت کند، گفت: قبل از حوادث تلخ

تهران شاهد برخی از اظهارات سیخف و مدخله

جویانه مقامات سعودی بودیم که این موضوع

تاحدود زیادی شبیه تراژیکو است.

وی افزود: روابط تهران و مسکال مرتبط

با آن توسط دستگاه‌های ذیربط در حال بررسی

است و هر تجربه و هر بحث بدنی که در این ارتباط

شده پیدا کنند را به اطلاع افکار عمومی می‌رساند

و رسانده که مثلا این حوادث از چه مبدائی ریشه

گرفته و دانستن آن چه بهره است، باید منتظر

بررسی‌ها و جمع‌بندی‌های ما باشیم.

قاسمی با اشاره به پیام بیش از ۸۰ کشور

جهان پس از این حوادث تروریستی تهران این

دولت و ملت ایران را تبریک کرد: این پیام‌ها نشان

می‌دهد جامعه جهانی هنوز حساسیت خوبی

نسبت به ایکنونه‌ها و چاره‌رودانی که در اقصی

نقاط جهان اتفاق می‌افتد، دارد. باید دید

سخنگوی وزارت خارجه همچنین در پاسخ

به سنوال خبرگزاری ایران چالشس بودیم ادامه

میان عربستان و قطر و احتمال شکل گرفتن

بصورت وسیع، رایج شده است و نباید تعریف منافع ملی در چارچوب هویت اسلامی، انقلابی و تاریخی، به معنای بسته شدن راه استفاده از پیشرفت‌های بشری، تأویل شود. حضرت آیت الله خامنه‌ای یک نکته مهم را درخصوص منافع ملی متذکر شدند و تأکید کردند: منافع ملی ما نباید تحت تحمیل خارجی قرار گیرد.

ایشان با تأکید بر اینکه قدرتهای استکباری برای تحمیل خواسته‌های خود شیوه‌های مختلفی بکار می‌گیرند، افزودند: یکی از این شیوه‌ها تأمین منافع مشترکان تحت عنوان «هنجارهای بین‌المللی» است تا از این راه، کشورهای مستقل و ظلم ستیز را به هنجارشکنی متهم کنند.

رهبر انقلاب اسلامی گفتند: اخیر امریکایی‌ها در سخنان

خود درباره ایران، تحت عنوان هنجارهای بین‌المللی موضوع

ای ثبات سازی منطقه، را مطرح می‌کنند که در پاسخ آنها

باید گفت اولاً این منطقه چه ارتباطی به شما دارد و ثانیاً

عامل بی ثباتی منطقه، شما و عقالتان هستند.

حضرت آیت الله خامنه ای با اشاره به نقش امریکایی‌ها در

در ایجاد گروهک داعش و حمایت‌های نظامی و تدارکاتی

از این گروهک، خاطرنشان کردند: داعش! تشکیل ائتلاف

بر ضد داعش یک کار دروغ است، البته امریکایی‌ها با «داعش

کنترل‌نشده» خائنند! اما اگر کسی بخواهد واقعاً داعش را نابود

کند یا او مقبله می‌کند.

رهبر انقلاب اسلامی اتهام اخیر رئیس‌جمهور امریکا

به ایران مبنی بر حمایت از تروریسم و ترس‌های حقوقي

بشری امریکایی‌ها را در چارچوب شیوه هنجارشعاری ایکی

بشمیر منافع مشترکان پرشمردند و خاطرنشان کردند: ایکی

امریکایی‌ها، در کنار حرام کردن وسطایی و قبیله ای سعودی،

از حقوق پیش‌سخن می‌گویند و در جایی که بویی از

دموکراسی نبرده، به جمهوری اسلامی که مفهمر مردم سالاری

است، تهمت می‌زند واقعاً مضحک است و به عنوان یک

لکه ننگ تاریخی بر پیشانی آن کشور باید ماند.

رهبر انقلاب اسلامی در بخش بعدی سخنانشان به

تبیین چگونگی استفاده از تجربه‌ها در اداره صحیح کشور،

و مدیریت فرصتها و تهدیدها پرداختند.

ایشان با اشاره به تأثیر تعیین کننده انسجام و وحدت

ملی، در موفقتهای ۴ دهه اخیر افزودند: باید از این تجربه

موفق در اداره کشور استفاده کرد، البته وحدت منافع یا

اعلام مخالفت با سیاست‌های دستگاه‌ها ندارد اما نباید در زمینه

مسائل کلان در کشور شکشکم و بگویمو بماند.

حضرت آیت الله خامنه ای دو قطبی شدن کشور و

«دو دستگی مردم» را تجربه ای خطرناک دانستند و افزودند:

در سال ۵۹، رئیس‌جمهور وقت جامعه را در قطبی، و مردم

را به دو دسته مخالف و موافق تقسیم کرد که نباید این

تجربه تکرار شود.

رهبر انقلاب اسلامی «فاصله گذاری واضح با دشمن»

را زمینه‌ساز وحدت ملی دانستند و افزودند: مسئولان باید

با دشمن خارجی و عوامل داخلی او فاصله گذاری جدی

کنند.

ایشان با یادآوری تجربه تلخ حوادث سال ۸۸ گفتند:

نکه این گذشتگ گذشتگان.

ایشان افزودند: قدرت‌های تئریوی انسانی جوان و بسیار

خوب و کارآمد است که ظرفیت خود را در پیشرفت‌های

علمی از جمله مسئله انرژی هسته ای نشان داده است و

از تجربه دیدن استفاده از جوانان برای پیشبرد بخش‌های دیگر

کشور نیز استفاده کرد.

حضرت آیت الله خامنه ای، «اعتماد نکردن به دشمن»

را از دیگر تجربه های اساسی و جدی خواندند که باید در

مدیریت کشور به آن توجه کامل شود.

ایشان افزودند: می‌توانیم به دشمن اعتماد نکنیم

اما در جاهایی به علتهایی مثلا برای گرفتن بهانه از دست

امریکایی‌ها کار تهاه آدمیه که البته بهانه گرفته نشد و ضربه

هم خوریم.

رهبر انقلاب به مسئولان تأکید کردند: هر جا عرصه کار

با بیگانگان است باید با دقت، وسواس و احتیاط کامل وارد

شد و در لحن و بیان هم بگونه ای سخن گفت که اعتماد

به دشمن در آن احساس نشود، زیرا همه در داخل و هم نزد

بیگانگان تأثیر منفی خواهد داشت.

حضرت آیت الله خامنه ای با اشاره به قضیه «برجام»

گفتند: به مسئولانی که پیگیر این مسئله بودند اعتماد داشته‌

داریم چرا که این راه خردی و مؤمن می‌دانیم اما در همین

اخبار داخلی

رهبر معظم انقلاب: اصلی ترین ملاک تصمیم گیری، تأمین منافع ملی است

ماجرا در مواردی به علت اعتماد به حرف طرف مقابل از صریح صرف نظر کردیم با اهتمام لازم را به خرج ندادیم که در نتیجه خلاهای باقی ماند که دشمن در حال استفاده از آنهاست.

رهبر انقلاب به نام آقای طرف به مسئولان اروپایی درباره وزیر نقش برجام بدست امریکایی‌ها اشاره کردند

و افزودند: تضرع امور خارجه که مخالف مذاکرات نیست اما

آنسان «متین» با وجدان و دارای احساس مسئولیت»

است، در این نامه موارد مختلف «نقص روح و جسم برجام»

را تشریح کرده است.

حضرت آیت الله خامنه ای، «هیأت نظارت بر برجام» را

به دقت و اجرای کامل وظایف خود فراخواندند و افزودند:

پذیرش برجام، شرایط صریحی را بصورت مکتوب مشخص

کرده ایم که هیأت نظارت بر برجام باید مراقبت کند تا این

شرایط به دقت رعایت شود.

ایشان تأکید کردند: وقتی دشمن با وقاحت در مقابل

شما ایستاده است، هر نوع کوتاهی شما را حمل بر ضعف

و ناپاوری می‌کند و گستاخ تر می‌شود، بنابراین باید کاملاً

مراقب بود.

«تقویت اقتدار نظامی و امنیتی» نکته دیگری بود که رهبر

انقلاب در ترمیم باید‌ها و نباید‌ها، «اداره صحیح کشور و

مدیریت فرصتها و تهدیدها» مورد تأکید قرار دارند.

ایشان افزودند: دبیهی‌است که امریکایی‌های حرف عاصر

اقتدار ایران از سپاه و نیروی قدس پدید بیاید و نرسط و

شرط بنگارده که مثلا سپاه نباشد، بسیج دخالت نکند، اما همه

سایر متعلقه‌ای نظامی رفتار کنید و امثال این حرف‌ها، اما همه

مسئولان باید برعکس دشمن، عناصر اصلی را عزت ایران

اطلاعات

یادداشت

اتحاد ژئواکونومیکِ در بلوچستان بزرگ

مریم وریج کاظمی

بلوچستان بزرگ مجوده وسیع و بیابانی است که در داخل مرزهای سیاسی دو کشور پاکستان و ایران گسترده شده‌است. این منطقه عاری از پوشش گیاهی مطلوب ماغنی از منابع معدنی است. بلوچستان پاکستان دارای منابع معدنی و انرژی گاز است و بخش عمده از برقی پاکستان را این منطقه تأمین می‌شود. موقعیت جغرافیایی و ژئوپلیتیکی بلوچستان به دلیل پیوند با حوزه ژئوپلیتیکی آسیای مرکزی حائز اهمیت است. چابهار و گوادر از مهمترین بنادر استراتژیک در بلوچستان بزرگ هستند. بندر گوادر به عنوان ترمینال انرژی پاکستان چند سال است که میزبان شرکت‌های چینی برای ترانزیت انرژی از آسیای مرکزی به سوی بازارهای مصرف است و در این راه سرمایه گذاری‌های هنگفتی انجام شده است و البته مخالفانی از قوم بلوچ دارد که به دلیل عدم به کارگرفتن توسط سرمایه گذاران، نیروهای بومی هر از گاهی منطقه را به آشوب و یجران می‌کشاند.

با اینکه بلوچستان از موقعیت منحصربه فردی برخوردار است، اما تا کنون نتوانسته نقش موثری در توسعه اقتصادی در بُعد بین‌المللی مانند بندرشره‌های حاشیه جنوبی خلیج فارس یا کشورهای آسیای جنوب شرقی ایفاکند. شکی نیست که بی ثباتی اقتصادی در بلوچستان که ناشی از بی‌بهری از سوی حکومت مرکزی و اتخاذسیاست‌های نادرست دولت‌ها در بخش توسعه اقتصادی و اجتماعی و همچنین عدم اختصاص امکانات رفاهی و در نتیجه نبود استانداردهای زندگی در آن منطقه است، به دنبال خوددگریری محلی و در نتیجه حرکاتی که برای تأمین ارضی پاکستان تهدیدزاست، به دنبال خواهد داشت؛ از این رو سال‌هاست ززمه‌هایی در بلوچستان پاکستان معدود علاقمندانی را از ایران یا خود همراه کرده استست که گاه با در دست گرفتن اسلحه و ایجاد درگیری و رفتار خشونت‌آمیز، موجبات نگرانی آذهان عمومی را فراهم می‌آورند.

تفکر دینامیت‌ارضی در بلوچستان به دلیل تقویت وحدت قوم بلوچ در دو سوی مرز و عدم رشد و توسعه اقتصادی مورد توجه است؛ اگر چه تسلط ساختار سیاسی –ایدئولوژیکی قدرت‌هایفرامنطقه‌ای نظیر عربستان سعودی و قطر در تأسیس مدارس مذهبی با رویکرد افراط گرایی اسلامی به منظور مقابله با ایران در بخش پاکستانی بلوچستان هم تواتر به است در پرورش چنین اندیشه‌هایی موثر باشد، اما نابرابری‌ها بین ظرفیت‌ها و توانایی‌های اقتصادی و ضعف ساختاری در نهادهای دولتی مرتبط با بخش اقتصاد و صنعت و به‌عنوان عوامل اصلی تهدیدزا در مرکز توجه قرار دارند.

از این رو ژئواکونومی که موضوع مورد مطالعه آن انرژی نفت-گاز و آب است،بایه کارگری مریت‌هاومرط‌های اقتصادی و همکاری‌های تجاری که منجر به بی اعتبارکردن فواصل جغرافیایی بین ملت‌هاکاهش یا تشکلات یادآوری ثبات نظام سیاسی جهان و هدایت جوامع انسانی به سمت توسعه پایدار و دموکراسی می‌شودمی تواند بنشر را برای بالا بردن ظرفیت‌های توسعه همه جانبه در بلوچستان تقویت و ایجاد روابط تجاری در دوسوی مرز در بخش ترانزیت انرژی نفت و گاز، همراه با سیاست‌های حمایتی دولت‌های دو کشور، هموار کند و در نهایت مانعی در مقابل تجزیه طلبی باشد. اتحاد ژئواکونومیکی فرصت‌های ایجاد کننده را برای پیوند دادن ساختارهای اقتصادی خود به اقتصاد جهانی مورد استفاده قرار می‌دهد. اتحاد ژئواکونومیک و امنیت تجاری بین بندرشنهرهای چابهار،گوادر، اورمهرو کرمانجی ومسئارتکر فعال شرکت‌های چند ملیتی در بخش انرژی در این منطقه می تواند اختلافات سیاسی، فرهنگی-مذهبی و غیره را در مسائل اقتصادی-تجاری-کند و همکاری بازار را در سطح منطقه‌ای به وجود آورد و موجب تقویت مناسبات اقتصادی با ویژه کاهش بیکاری و فقر و توزیع عادلانه ثروت و کاهش سیاست تحریک قومیت‌هاشود و همچنین گلی می‌قومی‌بر پند. اکنون بلوچستان پاکستان با توسعه حجم همکاری‌های بین المللی و سرمایه گذاری‌های مناسب در بخش ترانزیت انرژیبه سوسی کاهش تأثیرات شکاف اجتماعی – سیاسی و اقتصادی بر بدنه خوددر حرکت است. موضوعی که در بلوچستان ایران کمتر به چشم می‌خورد و اساساً ضرورت موردی گذاری بخش خصوصی، تلاشی برای بی ثباتی و تقویت نیروهای گریز از مرکز تفسیر می‌شود.

اینکه دو تصویر متفاوت از آینده بلوچستان ایران و پاکستان که یکی را در حال توسعه و احیای اقتصاد خود و دیگری را دچار کمبود ساختارهای زیربنایی اقتصادی ببینیم، نه فقط می تواند دردناک باشد، بلکه به طور مستقیم ناشی از قصور و بی توجهی دولت‌ها و نهادهای مربوطه است، در حالی که پتانسیل‌های پیشرفت و توسعه در بلوچستان کرملا به هیات.

برنامه ملی آمار برای سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۰ تدوین خواهد شد

نخست شورای عالی آمار برای تدوین چارچوب و ساختار به عنوان فرایند پیش نویس تهیه آمارها در محل سازمان برنامه و بودجه برگزار شد.

رئیس سازمان برنامه و بودجه در این نشست از ارایه سومین داد و گفت: برنامه ملی آمار برای سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۰ به تصویب شورای عالی آمار می‌رسد.

به گزارش ایرنا،تدوین طرح محاسباتی برنامه گفت:همزمان با آغاز اجرای برنامه،توسعه قرار است برنامه ملی آمار در کشور

تهیه شود و در شورای عالی آمار به تصویب برسد.

نویخت تهیه برنامه نقشه راه برای گذار از وضع موجود به مطلوب را لازم دانست و افزود: با توجه به اینکه مردم آمار یکی از زیرمجموعه‌های ما است، از تجارب خود در برنامه و بودجه برای تدوین نظام آمار استفاده کردیم، لذا برای آشنان هر برنامه ابتدا باید یک نظام تدوین برنامه را تهیه کرد.

وی با اشاره به اینکه امروز در کشورهای دیگر از روش‌های بی‌سوی در جمع آوری اطلاعات استفاده نمی‌شود، گفت:باید ما هم بتوانیم برای تهیه آمار، پیرویم، تمام آمار تازه ای که می‌خواهد طراحی شود باید راهبر کل داشته باشد که در این خصوص ۱۲ سر فصل این راهبر در برنامه مشخص کردیم، بعد از این کار باید رمز بر اساس آن با چه فرایندی برنامه ملی آمار باید به تصویب برسد.

رئیس سازمان برنامه و بودجه گفت:اسمال در برنامه‌ها ششم به جای حرف‌های تکراری که همواره در برنامه‌های دیگر هم تکرار شده، آنها را تحت عنوان قانون تدوین جمع‌کردیم که به تصویب مجلس رسیده این کار را برای بودجه می‌انجام دادیم.

وی با اشاره به اینکه برای برنامه ملی آمار می‌توانیم از تجارب بی‌لی استفاده کرده و این ساختار لازم را به‌دست کنیم، گفت: با توجه به مصوبه مجلس، مرکز آمار ایران مرجع رسمی آمار کشور است، اما دستگاه‌های دیگر هم می‌توانند آمار تهیه کننددر این زمینه اشکالی ندارد که بانک مرکزی نرخ تورم و رشد اقتصادی را هم تهیه کند، اما آمارهای رسمی دولت، آماری است که مرکز اجرا و پاده سازی است و به دلیل جامع و کامل بودن در شـورای فنی وزارت ارتباطات بدون هیچ مشکلی به تصویب رسیدی و توسط وزیر به دستگاه‌های وابسته به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات ابلاغ شد. وی ادامه داد: این آیین نامه به ستاد اقتصاد مقاومتی و سازمان به سیرات و سایر مراکز منعکس شد تا به عنوان یک الگو در این زمینه مورد استفاده قرار گیرد.

در چارچوب قانون مناقصه‌ها قابل

ضرب الاجل برای تعطیلی ۲۰۰ معدن فاقد ایمنی

مهندس عبداله‌باب سهل آبادی رئیس خانه، صنعت، معدن و تجارت ایران هم گلستان که به ششۀ شدن تعداد زیادی از معدنکاران منجر شد، می‌گارد؛ با این وجود به اعتراف مسئولان و بازرسی‌های معدن انجام حوزۀ همچنان تعداد زیادی از معدن‌کشور در معرض بروز سوانح خطرناک هستند.

خاتم مهندس نیره پیروزی‌معاون رئیس جمهوری و رئیس سازمان ملی استاندارد ما قبل در گفتگو با خبرنگر ما اعلام کرد: تقریباً عموم استانداردهای ایمنی کاربرد وسایل معدنکاری در کشور تدوین شده ولی معلوم نیست نظارت بر اجرای این ضوابط استاندارد با کیست.

خانه اقتصاد ایران هم چندی قبل با اشاره به فاجعه ریزش معدن «ژمستان پورت» در استان خراسان‌گربسا گفت: این فاجعه یقیناً آخرین سبزه از این دست نخواهد بود، زیرا همچنان بسیاری از معدن ما بدون نظارت استاندارد مورد بهره برداری قرار می‌گیرد و هر لحظه امکان بروز حادثه ای دیگر در اکتشافات معدنی کشور وجود دارد.

به گزارش خبرنگار ما، دکتر جعفر سقرینی‌معاون امور معدنی وزیر صنعت، معدن و تجارت دیروز در یک نشست مطبوعاتی و در پاسخ به سؤال خبرنگارما اعلام کرد: اداره کل نظارت بر ایمنی معدن وابسته به‌معاونت امور معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت مسئولیت اصلی تدوین دستورالعمل‌ها و ضوابط ایمنی معدنکاری را به عهده دارد و تاکنون در قالب نشریات متعدد، دستورالعمل‌های تدوین شده را به فعالان حوزه معدن معرفی کرده و نظارت بر اعمال این دستور العمل‌ها بطور دائمی انجام می‌شود.

وی گفت: پارسال در نظارت‌های صورت گرفته از معدن‌کشور، به ۲۰۰ معدن هشدار داده‌یم که بر شرایط ایمنی نامطلوبی قرار دارند و برای تعطیل کردن آنها ضرب‌الاجل تعیین کردیم. ۳۰۰ معدن دیگر هم با اشکالات مختلف شناسایی شد که به آنها برای رفع اشکالات ایمنی مهلت دادیم.

معاون امور معدنی وزیر صنعت، معدن و تجارت گفت: با اینکه مسئولیت نظارت بر ایمنی معدنکاران و کار در معدن به عهده وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی است، اما ما منکر مسئولیت خود در نظارت بر فعالیت معدن نیستیم و با جدیت تصمیم داریم از بروز سوانح مشابه جلوگیری کنیم.

ثبت نام ۲۷۰ هزار نفر فارغ التحصیل در سامانه کارورزی

ایس طرح که تنها فارغ‌التحصیلان کارشناسی به بالاتر مشمول آن می‌شوند، بعد از ثبت‌نام در سامانه کارورزی به بنگاه‌های پذیرنده معرفی می‌شوند و پی از طی دوره ۶ تا ۶ ماهه آموزشی جذب آن بنگاه اقتصادی خواهند شد.

این افراد در بنگاه‌های اقتصادی وابسته به همراه مشوق‌هایی خواهد بود؛ به‌طوری‌که سهم به‌کارفرما توسط دولت به مدت دو سال پرداخت خواهد شد.

وی در پاسخ به این سوال که تا این لحظه چه تعداد کارورز در سامانه وزارت کار ثبت‌نام کرده‌اند،

برنامه ملی آمار برای سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۰ تدوین خواهد شد

نویخت با اشاره به دیدگاه رئیس جمهوری در مورد ارایه آمار از سـوی دو نهاد گفت:ایشان هم اعلام کرده اند که سال پایه باید یکی شـود و در صورتی که اختلاف جزیی اند، به معنادر نیست.

رئیس مرکز آمار ایران هم در این نشست، از ارائه سومین برنامه ملی آماری کشور پـشتی بر گذار از سـتی به مدرن خبر داد و گفت: نظام آماری کشور با همه ویژگی‌هایی که دارد، هنوز سـتی است.

امیدعلی پارسا گفت: در قرن نوزدهم آمارهای سرشماری به صورت جوی آوری اطلاعات انجام می‌شد، در قرن بیستم این کار به نمونه گیری و تعمیم نتایج نمونه تغییر کرد و در قرن بیست و یکم آمار «ثبی مینا» جایگزین روش‌های پیشین شده که این روش جدید تا ۱۰ برابر هزینه‌های جمع آوری آمارها را کاهش می‌دهد.

وی افزود:برای تهیه آمارهای ثبی مینا می‌توان از ریزداده‌های آماری سازمان‌ها، آمارهای کلی را به دست آورد، البته برای تهیه آمارهای ثبی به چهار منبع حد ملی، حد پستی، اکتب و کار و مسکن نیاز داریم.

رئیس مرکز آمار ایران افزود: ریز داده‌های آماری می‌تواند روزانه به سوی مرکز آمار ایران بیاید تا آمارها به شکل ماهانه در این مرکز تهیه و ارسال شوند. وی گفت: اجرای سرشماری عمومی به پیشتر در دولت قبل پنج ساله بود می‌تواند ۱۰ سال شود تا بتوانیم در این مدت به آمارهای ثبی مینا هم برسیم.

گفتنی است: درنخست شورای عالی آمار نمایندگان دستگاه دیدگاه‌های خود را در باره برنامه ملی آمار که به‌میان‌بین تصویب نرسیده، ارائه دادند و دریایان هم چارچوب و ساختار به عنوان فرایند پیش نویس برنامه ملی آمار به تصویب اکثریت اعضا رسید. در این نشست، همچنین تعدادی از نمایندگان مجلس، معاونان اقتصادی و بودجه سازمان برنامه، روسای کمیته آمار بخش دستگاه‌های اجرایی کشور و معاونان مرکز آمار ایران هم شرکت داشتند.

تعیین مالیات مقطوع برای صاحبان مشاغل خودرو

معاون مالیات‌های مستقیم سازمان امور مالیاتی کشور اعلام کرد صاحبان مشاغل خودرو، تکلیفی به ارایه اظهارنامه مالیاتی ندارند. به گزارش رسانه مالیاتی ایران، نادر جنتی از تعیین مالیات مقطوع برای عملکرد سال ۱۳۹۵ صاحبان مشاغل خودرو خبر داد و گفت: این دسته از مویدان در صورت بهره‌مندی از دستورالعمل تبصره ماده ۱۰۰ قانون مالیات‌های مستقیم و پرداخت مالیات مقطوع، تکلیفی به ارایه اظهارنامه مالیاتی ندارند.وی گفت: مالکان مشاغل خودرویی از جمله صاحبان نقلیه مسافری، باری، ماشین آلات راهسازی و صنعتی، مطابق جدول تنظیم شده و با رعایت گروه ۱۶ ایندستانها مکلف به پرداخت مالیات مقطوع تعیین شده تا پایان خرداد ۱۳۹۶ هستند. معاون مالیات‌های مستقیم سازمان امور مالیاتی کشور افزود: صاحبان مشاغل باید شده که می‌خواهد از این دستورالعمل بهره‌مند شوند، باید برای تسلیم اظهارنامه مالیاتی و اسناد و مدارک موضوع آیین نامه ماده ۹۵ قانون مالیات‌های مستقیم برای عملکرد سال ۱۳۹۵ ندارند و باید مالیات مقطوع را تا پایان خرداد سال ۱۳۹۶ پرداخت کنند.

او ادامه داد: در غیر این صورت صاحبان مشاغل مذکور که خواستار بهره‌مندی از این دستورالعمل و پرداخت مالیات مقطوع هستند،برای بهره‌مندی از معافیت مالیاتی سالانه و عدم تعلق جریمه، ملزم به ارایه اظهارنامه مالیاتی تا پایان خرداد هستند.

پارانه خرداد جمعه‌شب واریز می‌شود

هفتاد و ششمین مرحله از پارانه نقدی ساعت ۲۴ جمعه ۲۶ خرداد ۹۶ حساب سرپرستان خوار واریز می‌شود و قابل برداشت است. به گزارش تسنیم، طبق اعلام سازمان جمع‌فهم‌سازی پارانه‌ها، هفتاد و ششمین مرحله از پارانه نقدی ساعت ۲۴ جمعه ۲۶ خرداد ۹۶ به‌مبلغ ۲۵ هزار و ۵۰۰ تومان به‌ازای هر نفر به حساب سرپرستان خوار واریز می‌شود و قابل برداشت خواهد بود.

اخبار داخلی

حالی که خانواده آنها هم نانی برای خوردن ندارند.

بسه گزارش خبرنگار مسا، برخی از کارشناسان این حوزه معتقدند: یکی از مهمترین علل بروز سوانح در معدن کشور، نبود ناظر فنی در منطقه و پدیده رایج «فروش اعضای ناظر فنی» از راه دور برای ادامه فعالیت معدن غیر استاندارد است.

غلامعلی اسماعیلی رئیس سازمان نظام مهندسی معدن کشور هم در نشست خبری دیروز ضمن تکذیب این ادعا گفت: ما کنترل ویژه ای بر حضور دائمی مهندسان ناظر در معدن داریم و هم اینک برای اطمینان از معدن ایران باید به صورت دوره ای کالسی‌ها و کارگاه‌های آموزشی را برای کارگران این گزارش حاکست: در ادامه نشست

خبري ديروز معاون وزير صنعت، معدن و تجارت در امور معدن و صنايع معدني گفت: ظرف ۴ سال گذشته ۱۰ پنهان معدني را به متقاضيان بخش خصوصي واگذار کرده و موجب ششايي ۴۰۰ محدوده پرنساييل معدني شده است.

سقريني افزود: وزارت صنعت، معدن و تجارت در دولت يازدهم به منظور کاهش ريسک فعاليت معدنکاران در بخش اکتشاف و بهره برداري، اين موضوع را در دستور کار قرار داد و واگذاري ۱۲۷ پنهان به وسعت ۵۰۰ هزار كيلومتر پيش بيني شده که چهار پنهان باقيمانده است.

وی خاطرنشان کرد: منظور از مناطق پرنساييل معدني این نیست که منجر به فعاليت معدني شود، بلکه نقايي است که ارزش اکتشاف دارد و می تواند تحقق اهداف کشور را در دنيا داشته باشد.

قانون تمرکز بخش کشاورزی منجر به بهبود شرایط معیشتی کشاورزان شد

مدیرعامل اتحادیه مرکزی تعاونی‌های روستایی و کشاورزی ایران گفت: اجرای قانون تمرکز وظایف بخش کشاورزی علاوه بر افزایش سطح تولید، تنوع تثبیت بازار و بهبود شرایط معیشتی روستاییان و کشاورزان را طی سالهای اخیر به دنبال داشته است.

به گزارش ایرنا، محمدرضا زربنیسی نژاد در نشست مدیران عامل اتحادیه‌های سراسری و مرکزی تعاونی‌های روستایی و کشاورزی ایران درباره ایجاد دولت برای منفک شدن بخش بازرگانی از حوزه اختیارات وزارت جهادکشاورزی اظهار داشت: اکنون با گذشت چندسال از ابلاغ قانون تمرکز وظایف بخش کشاورزی نوعی آرامش و اعتماد نسبی در زنجیره تأمین (از مزرعه تا سفره) و در بین تولید کنندگان و مصرف کنندگان محصولات کشاورزی حاکم شده است. همچنین این قانون در بخش کشاورزی شرایط را برای شناختن بازارهای داخلی و خارجی از طریق مدیریت ابزارهای تعرفه ای تسهیل کرده است.

وی افزود: ترازوی این قانون سازوکار تحقق اهداف ملی را در سال‌های آخر برنامه پنجاهه پنجم تحقق بخشید و شاهد رشد و توسعه ساختارهای کیفی و کمی در عملکرد این بخش هم در کشور هستیم، این تجربه جدید سال‌هاست که در کشورهای پیشرفته آسیایی نظیر چین، ژاپن، تایلند، هند و کره جنوبی اجرا می‌شود و دستاوردهای گرانبهایی برای دولت و ملت‌ها به همراه داشته است.

مدیرعامل اتحادیه مرکزی تعاونی‌های روستایی و کشاورزی ایران اظهارداشت: با توجه به تجربه بخش تعاونی‌های کشاورزی در سال‌های اخیر از رهگذر ارزیابی ششدهن قانون وظایف بخش کشاورزی و تکلیفی که در برنامه ششم توسعه و تمرکز ۹۲ درصدی تولید ناخالص داخلی و اشتغالزایی مناسب پیش بینی شده نباید از نیمه راه بازگشت و امید تولیدکنندگان و مصرف کنندگان را در مسیر پشیمانی تکام گذاشت. وی اضافه کرد: این اتحادیه‌ها همانند بسیاری از شکل‌های تولیدی، فرآوری کننده و تجاری کشور، در خط مقدم جبهه اقتصادی در بخش روستایی و کشاورزی این مرز و بوم فعال بوده و نزدیک به ۲۰ میلیون نفر از روستائیان کل کشور (حدود ۹۵ درصد جمعیت روستایی) را تحت پوشش قرارداده است.

رتبیسى نژاد ادامه داد: وجود قانون تمرکز بخش کشاورزی از جهت نقش آفرینی و حضور موثر شبکه تحت پوشش در تولیدی خودکفایی، اشتغال، امنیت غذایی، صادرات و بهره وری بخش کشاورزی بسیار تعیینی و راهبردی تلقی می‌شود.

افزایش سهم حمل بارهای ترانزیتی در اولویت راه آهن قرار دارد

کوئته پاکستان ۶۵۰کیلومتر اعلام کرد و خاطرنشان کرد: این میان با توجه به اینکه هیچ گونه محدودیتی برای ارائه اطلاعات طرح‌ها وجود ندارد، شرایط آماریه سرمایه گذار با گذشت سال‌های اخیر شرکت راه آهن حمل بارهای ترانزیتی در اولویت کار قرار گرفته است.

به گزارش مهر به نقل از از راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران، مجید ارجمندی در نشست با سرمایه گذاران صنعت ریلی اظهار داشت: ما از این منظر اهمیت فراوانی دارد. وی با اشاره به راه اندازی قناتن برای ترانزیت پاکستان و قزاقستان گفت: مسیر دریایی هند و پاکستان به آسیای میانه ۱۰۰۰زور طول می کشید، اما مسیر ریلی این زمان را به حداقل رسانده است.

مدیرکل راه‌آهن جنوب‌شرق پاکستان اظهار داشت: توسعه راه‌آهن به سمت ریلی اقدام به سرمایه گذاری کند، شرکت راه آهن هم به تناسب مقدار درآمد حمایت‌هایی از وی انجام می‌دهد. ضمن اینکه در محدوده راه زاهدان – میراجوه ۹۰۰میلیون تن به طول ۹۹۴کیلومتر هم زمینه خوبی برای سرمایه گذاری فراهم شده است.

مدیرکل راه‌آهن جنوب‌شرق، راه آهن زاهدسان – میراجوه را به دلیل اینکه مسیر ارتباط ریلی بین پاکستان است و اهمیت عنوان کرد و ادامه داد: با توجه به قدمت زیاد و همچنین فرسودگی خط عرضی بین زاهدان – کوئته، سرمایه گذاران می‌توانند در خصوص بازسازی خط ریلی زاهدان – میراجوه ورود کنند

تا قابلیت برای تردد قطارهای ایرانی را داشته باشد. وی، فاصله ریلی را به ۹۴کیلومتر و تا زاهدان – میراجوه را ۴۴کیلومتر و تا

یک تا ۱۵/۵درصد است، مطرح می‌کنند، درحالی‌که این موضوع اختصاص به ایران ندارد و معدن در اقتصاد کشورها کوچک است و در آمریکا و چین هم شرایط چندان متفاوت نیست و در چین حدود ۲ تا ۲/۵ درصد است.

معاون امور معدنی وزیر صنعت، معدن و تجارت افزود: مجموع استخراج مواد معدنی در سال گذشته به رقم ۳۹۰میلیون تن رسید که نسبت به سال قبل از آن ۶ درصد رشد نشان می‌دهد و سهم مصالح ساختمانی از این رقم یک چهارم و بقیه کانی‌های صنعتی است.

وی اضافه کرد: پارسال ۲۳ میلیون تن صادرات مسود معدنی صورت گرفت که به شکل خام و فرآوری شده بود که امروز سیاست این وزارتخانه گرایش بیشتر به بهره‌گیری از ارزش افزوده مواد معدنی است.

سقرینی یادآور شد: نبود سیستم ثبت خودرو و رایانه ای در ارتباط با امور معدنی، مشکلاتی را به همراه داشته و این وزارتخانه در دولت یازدهم یکی از اولویت‌های کاری خود را شناساف سازی در این بخش و ثبت امور به شیوه خودکار قرار داد و اکنون هر یک از معدنکاران در سامانه کاداستر می‌توانند کاداستر به روندی گفته می‌شود که در آن اموال غیر منقول شامل ملک، زمین، معدن، واحد مسکونی و غیره و در برخی کشورها حتی خودرو هم ثبت می‌شود. وی خاطرنشان کرد: آمارها نشان می‌دهد سال ۱۳۹۱ بالغ بر ۶ میلیون و ۵۰۰ هزار تن و صادرات فولاد صورت کرده که امروز به ۳ میلیون تن کاهش یافته و این رقم هم بیشتر مربوط به ورق‌های فولادی است که در داخل تولید می‌شود.

معاون وزیر صنعت معدن و تجارت گفت: صادرات فولادی کشور که در دولت گذشته نزدیک به یک میلیون و ۲۰۰ هزار تن و سال گذشته به بیش از ۵ میلیون تن رسید و این یک دستاورد مهم محسوب می‌شود . وی ارزش صادرات معدن و صنایع معدنی کشور را در سال ۱۳۹۵ به میزان ۶ میلیارد و ۵۰۰ میلیون دلار کرد که از نظر وزن و ارزش به ترتیب ۳۰ و حدود ۱۴ درصد رشد داشته است. سال گذشته ۱۲۹ هزار و ۶۴۸ تن کالا به ارزش ۳۳ میلیارد و ۹۳۰ میلیون دلار از کشورمان صادر شد که از نظر وزن و ارزش نسبت به عملکرد سال ۱۳۹۴ به ترتیب ۳۸ و ۳۸ درصد رشد داشت.

تمام دارایی‌های تعاونی منحلۀ فرشتگان متعلق به سپرده‌گذاران آن است

۲۲ خرداد یعنی یک روز مانده به پایان مهلت مرحله دوم، در مجموع مبلغی ۲۶۵میلیارد و ۶۰۰ میلیون تومان به سپرده‌گذاران فرشتگان پرداخت شده است.

وی با اشاره به اینکه بانک مرکزی منظر تمام مراحل به‌علاوه‌ترین شیوه، قیمت‌گذاری و از محل اصل سپرده‌ها پرداخت می‌شود.

مدیرکل نظارت بر بانک‌ها و موسسات اعتباری بانک مرکزی اظهار کرد تعیین تکلیف سپرده‌گذاران تعاونی منحلۀ فرشتگان از تشریح و اضافه رفت با مشخص شدن وضع سپرده‌های تا ۱۰ میلیون تومان، فرایند پرداخت وارد مرحله‌ای تازه خواهد شد که پرداخت مرحله‌ای وجوه کلان را به همراه دارد.

وی تکبید کرد: پرداخت‌ه‌ها در این مرحله به صورت علی‌الحساب بوده و در صورت شناسایی اموال و دارایی‌های جدید، مبلغ دیگر هم علاوه بر علی الحساب پرداختی بین سپرده‌گذاران تقسیم خواهد شد.

به گزارش ایسنا، در جریان رسیدگی به مسایل پیش آمده برای موسسه اعتباری کاسپین که تعاونی فرشتگان به عنوان بازگشیرین تعاونی به‌شماره آن بود با توجه به حجم بالای سپرده‌گذاران این تعاونی که تا مرز ۵۰۰ هزار نفر می‌رسیده، تعیین تکلیف سپرده‌گذاران آن در اولویت قرار گرفت.

بر این اساس طبق برنامه و با تصمیم مشترک بانک مرکزی و قوه قضائیه تاکنون دو مرحله از تعیین تکلیف سپرده‌گذاران تعاونی منحلۀ فرشتگان انجام شده است. در مرحله اول که تا ۲۸ اردیبهشت تا هشتم خرداد انجام شد، سپرده‌های تا ۱۰ میلیون تومان در مرحله دوم از ۱۰ تا ۲۳ خرداد سپرده‌های زیر ۲۰ میلیون تومان تعیین تکلیف شدند.

در مرحله دوم مقرر شده سپرده‌گذاران با سپرده‌های تا ۱۰ تا ۲۰ میلیون تومان برای تعیین تکلیف سپرده‌هایشان اقدام کنند، به گونه‌ای که سپرده‌گذاران کمتر از ۱۰ میلیون در مرحله اول تعیین تکلیف در موعد تعیین شده یعنی تا ۲۸ اردیبهشت تا هشتم خرداد به شعب منتخب مراجعه کرده‌اند، در مرحله دوم بتوانند نسبت به تعیین تکلیف سپرده خود بپردازند.

عباس کرم‌ای اعلام کرده است تا روز دوشنبه

تفت ، طلا ، سکه و ارز	
بازار جهانی	
هر بشکه نفت سبک آمریکا (وست تکزاس)	۴۶/۳۸ دلار
هر بشکه نفت دریای شمال (برنت)	۴۸/۷۷ دلار
مونتسپ سبد نفت کشورها اوپک	۵۷ دلار
هر اونس (۳۱/۱ گرم) طلا	۱۲۶۷/۱۰ دلار

بازار داخلی	
سکه طلا طرح قدیم (به وزن ۸/۱۳ گرم)	۱۱۷۳۰۰۰ تومان
سکه طلا طرح جدید (به وزن ۸/۱۳ گرم)	۱۱۹۸۰۰۰ تومان
نیم سکه طلا (به وزن ۴/۶ گرم)	۶۳۵۰۰۰ تومان
ربع سکه طلا (به وزن ۲/۳ گرم)	۳۳۶۰۰۰ تومان
سکه یک گرمی	۲۲۵۰۰۰ تومان
هر گرم طلای ۱۸ عیار (بدون مژد ساخت)	۱۱۱۸۰۰۰ تومان
دلار آمریکا(نرخ بانکی)	۳۳۲۵/۶ تومان
دلار آمریکا(نرخ آزاد)	۳۳۷۰ تومان
یورو(نرخ بانکی)	۳۳۶۶/۳ تومان
یورو(نرخ آزاد)	۳۳۹۰ تومان
پوند انگلستان(نرخ بانکی)	۲۲۸۸ تومان
درهم امارات (نرخ بانکی)	۸۸۳/۵ تومان
درهم امارات (نرخ آزاد)	۱۰۲۱ تومان

آغاز پایش اطلاعات ماهواره ای در جزیره قشم

مرکز فضایی قشم به عنوان یکی از مراکز اخذ و پایش داده‌های ماهواره ای و ایستگاه زمینی ماهواره به زیرساخت‌های مناسب تجهیز شد. دکتر محسن بهرامی معاون وزیرارتباطات و فناوری اطلاعات و رئیس سازمان فضای ایروز با بیان این مطلب گفت: روند تکمیل و ایجاد زیرساخت‌های لازم برای مرکز فضایی قشم به خوبی پیشگیری شده و به نوبت مذاکرات لازم با سازمان منطقه آزاد قشم و افضا تسهیل شده همکاری بین دو سازمان، اقدامات لازم برای تأمین اراضی مورد نظر برای توسعه فعالیت‌ها و خدمات مرکز فضایی قشم انجام شده است. به گزارش روابط عمومی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وی گفت: مرکز فضایی قشم به عنوان یکی از مراکز اخذ و پایش داده‌های ماهواره ای و ایستگاه زمینی ماهواره، به زیرساخت‌های مناسب مجهز شده که در این رابطه باید از حمایت‌های وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات قدرانی کرد. رئیس سازمان فضایی ایران افزود: با توسعه زیرساخت‌های مرکز فضایی قشم، روند اخذ و پایش اطلاعات ماهواره ای بهبود و توسعه می‌یابد. این مرکز می‌تواند هم به عنوان یک مرکز زمینی برای پایش اطلاعات فضایی و هم برخی پدیده‌های دریایی و وضع آبریان باشد. وی تصریح کرد: هم اکنون ایستگاه کنترل و دریافت تصاویر ماهواره‌های پیش‌شور در این مرکز مستقر است و اکنون اولین کار مهم در جهت تحقق این اهداف برنامه‌شده است و امیدواریم با تلاش همکاران و حمایت‌های وزارت ارتباطات، روند توسعه این مرکز طی شده و هر چه زودتر به چشم انداز ترسیم شده برای این مرکز دست یابیم. بهرامی‌سی ضمن تأکید بر اهمیت تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی گفت: فناوری فضایی می‌تواند در زمینه خدمت رسانی به جامعه و هم در توسعه پایدار کشور نقش بسزایی داشته باشد.

تمام دارایی‌های تعاونی منحلۀ فرشتگان متعلق به سپرده‌گذاران آن است

۲۲ خرداد یعنی یک روز مانده به پایان مهلت مرحله دوم، در مجموع مبلغی ۲۶۵میلیارد و ۶۰۰ میلیون تومان به سپرده‌گذاران فرشتگان پرداخت شده است.

وی با اشاره به اینکه بانک مرکزی منظر تمام مراحل به‌علاوه‌ترین شیوه، قیمت‌گذاری و از محل اصل سپرده‌ها پرداخت می‌شود.

مدیرکل نظارت بر بانک‌ها و موسسات اعتباری بانک مرکزی اظهار کرد تعیین تکلیف سپرده‌های زیر ۲۰ میلیون تومان، در مرحله دوم از ۱۰ تا ۲۳ خرداد سپرده‌های زیر ۲۰ میلیون تومان تعیین تکلیف شدند.

در مرحله دوم مقرر شده سپرده‌گذاران با سپرده‌های تا ۱۰ تا ۲۰ میلیون تومان برای تعیین تکلیف سپرده‌هایشان اقدام کنند، به گونه‌ای که سپرده‌گذاران کمتر از ۱۰ میلیون در مرحله اول تعیین تکلیف در موعد تعیین شده یعنی تا ۲۸ اردیبهشت تا هشتم خرداد به شعب منتخب مراجعه کرده‌اند، در مرحله دوم بتوانند نسبت به تعیین تکلیف سپرده خود بپردازند.

عباس کرم‌ای اعلام کرده است تا روز دوشنبه تمام دارایی‌های شناسایی شده و دارایی‌هایی که در آینده شناسایی خواهد شد، متعلق به سپرده‌گذاران تعاونی منحلۀ فرشتگان از تشریح و اضافه رفت با مشخص شدن وضع سپرده‌های تا ۱۰ میلیون تومان، فرایند پرداخت وارد مرحله‌ای تازه خواهد شد که پرداخت مرحله‌ای وجوه کلان را به همراه دارد.

وی تکبید کرد: پرداخت‌ه‌ها در این مرحله به صورت علی‌الحساب بوده و در صورت شناسایی اموال و دارایی‌های جدید، مبلغ دیگر هم علاوه بر علی الحساب پرداختی بین سپرده‌گذاران تقسیم خواهد شد.

به گزارش ایسنا، در جریان رسیدگی به مسایل پیش آمده برای موسسه اعتباری کاسپین که تعاونی فرشتگان به عنوان بازگشیرین تعاونی به‌شماره آن بود با توجه به حجم بالای سپرده‌گذاران این تعاونی که تا مرز ۵۰۰ هزار نفر می‌رسیده، تعیین تکلیف سپرده‌گذاران آن در اولویت قرار گرفت.

بر این اساس طبق برنامه و با تصمیم مشترک بانک مرکزی و قوه قضائیه تاکنون دو مرحله از تعیین تکلیف سپرده‌گذاران تعاونی منحلۀ فرشتگان انجام شده است. در مرحله اول که تا ۲۸ اردیبهشت تا هشتم خرداد انجام شد، سپرده‌های تا ۱۰ میلیون تومان در مرحله دوم از ۱۰ تا ۲۳ خرداد سپرده‌های زیر ۲۰ میلیون تومان تعیین تکلیف شدند.

در مرحله دوم مقرر شده سپرده‌گذاران با سپرده‌های تا ۱۰ تا ۲۰ میلیون تومان برای تعیین تکلیف سپرده‌هایشان اقدام کنند، به گونه‌ای که سپرده‌گذاران کمتر از ۱۰ میلیون در مرحله اول تعیین تکلیف در موعد تعیین شده یعنی تا ۲۸ اردیبهشت تا هشتم خرداد به شعب منتخب مراجعه کرده‌اند، در مرحله دوم بتوانند نسبت به تعیین تکلیف سپرده خود بپردازند.

و قابل قبول در زمینه فوق می باشد، دعوت به مزایده می آید جهت دریافت اسناد مناقصه ، هماهنگی بازاریابی از محل و تحویل پاکتهای مربوط به پیشنهاد قیمت از تاریخ درج آگهی به مدت ۱۵ روز به آدرس تهران، خیابان مهری، خیابان میر عماد، کوچه دهم، پلاک ۹ ، طبقه ۴ مراجعه نمایند.

آدرس انجام عملیات : خراسان رضوی، کیلومتر ۴۵ جاده قریمان به تربت جام، جنب روستای ابدال آباد، مجتمع سیمان غرب آسیا، شماره تلفن: ۰۵۱-۵۲۴۳۴۰۴۲، آدرس: ضمتنا کسب اطلاعات بیشتری به شماره تلفن: ۰۲۱-۸۸۵۸۱۴۱۴ واحد بازرگانی، مجتمع سیمان غرب آسیا تماس حاصل فرمایید.

هزینه درج آگهی به عهده پراکننده مناقصه خواهد بود

امام علی^(ع) رو در رو با خوارج

استاد شهید آیت‌الله مرتضی مطهری بخش سوم

اسلام گار می‌کنند، اما در حقیقت دشمن واقعی اسلامند، و بتواند به جنگ آنها بیاید و خوشان را بریزد، من این کار را کردم.

عمل علی راه خلفا و حکام بعدی را هموار کرد که با خوارج بجنگند و خوششان را بریزند. سربازان اسلامی نیز بدون چون و چرا پیروی می‌کردند که علی با آنان جنگیده است و در حقیقت سیره علی، راه را برای دیگران نیز باز کرد که بی‌پروا بتوانند با کلی جمعیت ظاهرالصلاح مقدس مآب دیندار، ولی احمق پیکار کنند.

حزب نهی از منکر

۳-خوارج مردمی جاهل و نادان بودند. برائ هر جهالت و نادانی، حقایق را نمی‌فهمیدند و به تفسیر می‌کردند و این کج فهمی ها کم کم برای آنان به صورت یک مذهب و آیین درآمد که برترین فداکاری ها را در راه داشت آنان از خویش بروز می‌دادند. در ابتدا فرضیه اسلامی نهی از منکر، آنان را به صورت حزبی شکل داد که تنها هدفشان احیای یک سنت اسلامی بود.

در اینجا لازم است بایستیم و در یک نکته از تاریخ اسلام دقیقاً تأمل کنیم: ما وقتی که به سیره نبوی مراجعه می‌کنیم، می‌بینیم آن حضرت در تمام دوره سیصدساله مکه به احدی اجازه جهاد و حتی دفاع نداد، تا آنجا که واقعا قلمداد می‌شد، اما اجازه آن حضرت گروهی به جهت مهاجرت کردند: اما سایرین ماندند و زجر کشیدند، تنها در سال دوم مدینه بود که رخصت جاده‌ها شد.

در دوره که مسلمانان تعلیمات دینیه، با روح اسلام آشنا شدند، ثقافت [فرهنگ] اسلامی در اعماق روحشان نفوذ یافت، نتیجه این شد که پس از ورود در مدینه، هر کدام یک مبلغ واقعی اسلام بودند و رسول اکرم (ص) که آنها را به اطراف و انکاف می فرستاد، خوب از عهده برمی آمدند. هنگامی هم که به جاهای می‌رفتند، می‌دانستند برای چه هدف و ایسده‌ای می‌جنگند: به تعبیر امیرالمؤمنین(ع) «**حملوا بصائرهم علی اسماهم**». همانا بصیرت ها و اندیشه‌های روشن و حساب‌شدهٔ خود را بر شمشیرهای خود می‌کردند.» (خطبه ۱۸)

چنین شمشیرهای آیداده و انسان‌های تعلیمات یافته بودند که توانستند رسالت خود را در زمینه اسلام انجام دهند. وقتی که تاریخ را می‌خوانیم و گفتگوهای این مردم را که تا چند سال پیش جز شمشیر و شتر چیزی از نمی‌شناختند می‌بینیم، از اندیشه بلند و ثقافت اسلامی اینها غرق در حیرت می‌شویم.

فتوحات عصر خلفا

در دوره خلفا با کمال تأثیر به پیشتز توحهات به سوی فتوحات معطوف شده، غافل از اینکه به موازات باز کردن دروازه‌های اسلام بسر روی افسراد دیگر و رو آوردن آنها به اسلام، که به‌هه حال جاذبه توحید اسلام و عدل و مساوات اسلام، عرب و عجم را جالب می‌کرد، می‌بایست فرهنگ اسلامی هم تعلیم داده شود و افراد دقیقاً با روح اسلام آشنا شوند.

خوارج بیشتر عرب بودند و غیر عرب هم کم و بیش در میان آنها بودند، ولی همه آنها عام از عرب و غیر عرب –جاهل مسلک و ناآشنا به فرهنگ اسلامی بودند. همه کسری‌های خود را می‌خواستند با فشار آوردن بر روی روگ و وسوسه‌های طوافی جبران کنند؛علی (ع) روحیه و نهایت و انزوا کشیدند، بازار ظاهر و بار را برچیدند، اینها چون آن هنر را نداشتند که شمشیر پولادین بر روی صاحبان قدرت بکشند، شمشیر زبان را بر روی صاحبان فضیلت کشیدند؛بازار تفکیک و تقسیق و نسبت یزدنی به هر صاحب فضیلت را در خوارج پذیرفتند.

جاهل مقدس مآب

پیدایش طبقه جاهل مسلک مقدس مآب که خوارج چیزی از آنها بودند، برای اسلام گریز ناپذیر شد. گذشته از خوارج که با همه جهته از فضیلت شجاعت و فداکاری بهره‌مند بودند، عده‌ای دیگر از این تپب متمسک به وجود آمد که این هنر را نمی‌دانست؛ اینها اسلام را به سوی رهاییت و انزوا کشیدند، بازار ظاهر و بار را برچیدند، اینها چون آن هنر را نداشتند که شمشیر پولادین بر روی صاحبان قدرت بکشند، شمشیر زبان را بر روی صاحبان فضیلت کشیدند؛بازار تفکیک و تقسیق و نسبت یزدنی به هر صاحب فضیلت را در خوارج پذیرفتند.

به هر حال یکی از بارزترین میزات خوارج، جهالت و نادانی شان بود.مقاظر جهانشان، عدم تفکیک میان ظاهر یعنی خج و جلد، قرآن و معنی قرآن بود؛ لذا قرپ یرنگ ساده معاویه و عمر وعاص را خود خورد. در این مردم جهالت و عبادت توأم بود، علی می‌خواست با جهالت آنها بجنگد، اما چگونه ممکن بود جنبه زهد و تقوا و عبادت اینها را از جنبه جهالتشان تفکیک کرد؟ بلکه عادتشان بین جهالت بود عبادت توأم با جهالت آنها از نظر علی که اسلام‌شناس درجه اول است، ارزشی نداشت؛ لهذا آنها را کوبید و وجه زهد و تقوا و عبادت نشانه خود استفاده می‌کرد و شمایا مردم را در حیرت و تردید و گمراهی می‌انگذا.

خطر جهالت این گونه افراد و جمعیت‌ها بیشتر از این ناحیه است که از باز و اول دست زجرها قرار می‌گیرند و دست را ده مصالح اسلام و واقع می‌شوند. متناقض بین، مقصدان احمق را علیه مصالح اسلامی برمی‌انگیزند، اینها شمشیری می‌گردند در دست آنها و تیری در کمان؛ اینها چقدر علی را لطیف، ولی علیه‌السلام این وضع برای ربابین می‌فرماید: «**لن اتمم حرک الناس من علی**» مردم را به وضیع برایه وضربه تیهه. همانا بدترین مردم هستیه، شما تیرهای هستید در دست شیطان که از وجود شما برای زدن نشانه خود استفاده می‌کند و به وسیله شما مردم را در حیرت و تردید و گمراهی می‌انگذا.

مراد از حکم

گفتم در ابتدا، در حزب خوارج برای احیای یک سنت اسلامی به وجود آمده، اما عدم بصیرت و نادانی، آنها را بدینجا کشانید که ایات قرآن را غلط تفسیر کنند و از آنجا ریشه مذهبی پیدا کردند و به عنوان یک مذهب و یک عقیده متولد و از ترسیم نمودند. «او می‌خواست است که می‌فرماید: **ان الحكم الا لله یقض الحق و هو خیر الفاضلین** (نامه، ۷۵) این آیه (حکم) از مختصات ذات حق بیان شده است، منتها باید دید مراد از آن چیست؟

بدون تردید مراد از حکم در اینجا قانون و نظامات حیاتی بشر است. در این، حق قانون گذاری از غیر خدا سلب شده و آن را از شئون ذات حق (یا کسی که ذات حق به او اختیارات داده) می‌داند، اما حقوق «حکم» را به معنای «حکومت» که شامل «حکمت» نیز می‌شد گرفتند و برای خود شعاری ساختند و می‌گفتند: «لا حکم الا لله». مردانشان این بود که: حکومت و حکمت و رهبری نیز همچون قانون گذاری حق اختصاصی خداست و غیر از خدا احدی حق ندارد که به هیچ نحو حکم یا حاکم میان مردم باشد، همچنان که حق جعل قانون ندارد! امیرالمؤمنین می‌فرمود: من مشغول نماز بود و با سر متبر برای مردم سخن می‌گفت، نادار می‌دادند و به او خطاب می‌کردند: **لا حکم الا لله**، لاکل ولا صاحب!... یا علی، حق حاکمیت جز برای خدا نیست، تو را اصحاب! وراثت! که حکومت یا حکمت نیست. «او می‌خواست می‌گفت: **«کلمه حق بر ادهای باطل...»** سخنی به حق است، اما آنان از آن اراده باطل دارند. درست است قانون گذاری از آن خداست، اما اینها می‌دانستند که با وجود حق خدا، کسی نمی‌تواند حکومت کند و اینها را بشمارد مردم احتیاج به حکم دارند، خود خواهند کوبید کار باشند و خواهم بدکار یعنی حداقل و در فرض نبود نیکوکار. در بر تو حکومت او، مؤمن کن خویش را (برای خدا) انجام ده و کافر از زندگی دنیای خویش بهره‌مند کن. «او می‌خواست خود را خداوند مدت را به پایان می‌رساند، به وسیله حکومت و در پرتو حکومت است که مالیات‌ها جمع آوری می‌گردد، با دشمنان پیکار می‌شود، راهها امن می‌گردد، حق ضعیف و ناتوان از قوی و ستمکار گرفته می‌شود تا نیکو کار آسایش یابد و از شر بدکار آسایش به دست آید.» (خطبه ۵۰) خلاصه آنکه قانون خود بخود اجرا نمی‌گردد، فرد یا جمعیتی می‌بایست تا برای اجرای آن بکوشند.

ادامه دارد

شیخ اسماعیل امیرمزی معروف به «شیخ المشایخ» دانشمندان و مردمان کثر شناخته‌شدهٔ دوره قاجاری است. وی در روز پنجشنبه ۲۲ بهمن ۱۲۴۱/۲۳۲۱ خلیان ۱۲۷۸ در ذوقل، در خانوادهای دانش پرورش به دنیا آمد. خانوادهٔ او که نسلنامه به امیر معزالدین ذوقلی می‌رسد، همگی اهل فضل و علم بوده و به جهت همین انتساب، نام خانوادگی امیرمزی را بر گرفته‌اند.

پدر شیخ المشایخ مرحوم شیخ محمدعلی ذوقلی (مشهور به ملاباشی) از علما و ادبای مشهور قرن سیزدهم است که در سال ۱۲۲۳ در ذوقل متولد شد. شیخ محمدعلی پس از تحصیل علوم دینی در حوزه علمیه نجف، در اواخر دوران سلطنت محمدشاه قاجار به تهران آمد و با عنوان ملاباشی مشغول خدمت شد. از وی اشعار نغزی به فارسی و عربی به جا مانده است که نشان از تسلط کامل او به این دو زبان دارد و به همین جهت از او به عنوان مترجم زبان عربی نیز استفاده می‌شده است.

از شیخ محمدعلی آثار بسیاری به جا مانده است که از آن جمله‌اند: ۱. **کتاب‌العصام**: که ترجمه فارسی کتاب «غایه‌المرام» می‌باشد،مجموعهٔ بحرانی (۱۱۱۰۷) موضوع این کتاب اثبات امامت و ولایت علی (ع) و فرزندانش است که به درخواست ناصرالدین شاه ترجمه شد و در سال ۱۲۷۸ ق به چاپ رسید. ۲ و به صورت رایگان در میان مردم توزیع شد؛ ۲. **«الشهاده»** ترجمه کتاب «تاریخ مغازی» (واقی (۲۰۷) است، موضوع کتاب تاریخ جنگ‌های پیامبر اکرم (ص) می‌باشد؛ ۳. **آثار ناصری**: که ترجمه و شرح «عهدنامه‌مالک‌اشتر» است و در سال ۱۲۸۶ ق به دستور ناصرالدین شاه نگاشته شده است؛ ۴. **مرآت ناصری**: در موضوع داستان‌های پیامبران الهی است که به امر عبدالملک، رئیس ایل قاجار (۱۲۳۸ ق) نوشته و تقدیم وی شده است؛ ۵. **رساله‌ای در تعیین نماز وسطی**.

شیخ محمدعلی ذوقلی که از او سه پسر به نام‌های علی، ابراهیم و اسماعیل به جا مانده بود، در ماه رجب ۱۲۹۵ در کربلا در گذشت و در یکی از حجرات باب زینیه دفن شد.

زندگینامه

شیخ اسماعیل در عفوان جوانی برای تحصیل به نجف اشرف فرستاده شد و پس از ملیس شدن به جامه روحانیت، تحصیل خود را درجه اجتهاد ادامه داد؛ اما در گذشت پدر به ذوقل بازگشت. در ۲۹ سالگی به درخواست ناصرالدین‌شاه به تهران آمد و با پایان عمر در این شهر زیست. ماجرای آمدن او به تهران را فرزندش مهندس ضیاءالدین امیرمزی (۱۲۹۶ ق) اینگونه روایت کرده است: «در سال ۱۲۰۸ ق، بر اثر دستور ناصرالدین شاه به حاکم وقت ذوقل برای جانشینی و ادامه شغل پدر در دیار قاجار، از بین سه تن فرزند ذکور شیخ محمدعلی ملاباشی، شیخ اسماعیل که کوچکترین ولی‌اعلم و الق «شخصیت داده شد، نامزد خدمت در دیار گردید.»

او سا خانواده و به همراه برادرش از ایل اهل قلندری از ذوقل خارج شد و پس از حدود شش ماه به جهت مساعد نبودن فصل و نبودن راه شوش، در اوایل سال ۱۲۰۹ ق به تهران رسید و در آنجا به شیخ اسماعیل ذوقلی شهرت یافت. آنگاه از راه یافتن به دیارب و «نظر به فضل و دانش و صفاتی که داشت»، مورد توجه واقع شد و در زمره نزدیکان **عبدالملک قاجار** که به تقاس، نیک‌نهادی و وسادی شناخته می‌شد، قرار گرفت و به معلمی فرزندانش برگزیده شد و چندی بعد از سوی او به «شیخ‌المشایخ» ملقب گردید. ارتباط با فرزند زاهدالملک به‌خصوص مصطفی‌خان امیر سلیمانی، **مشیر السلطنه** (۱۲۸۱ ق)، او را به محضر عارف‌القدیر، حاج شیخ **عبدالله حایری** رحمت‌علی‌شاه (۱۲۵۳ ق) رهنمون کرد. پس از چند جلسه رفت و آمد، سرانجام در سال ۱۲۲۲ ق در قریه‌هاشم‌آباد تهران به همراه مشیرالسلطنه اظهار طلب کرده و هر دو یک روز مشرف به فقر شدند. سپس به ملاقات وقت و به سلسله‌نعمت‌اللهی، حاج ملاسلطان محمد گیلانی، سلطان‌علی‌شاه (۱۲۳۷ ق)، نائل و مورد لطف و اکرام ایشان و گردید.

پس از فتح تهران و برکناری **محمدعلی شاه قاجار** در سال ۱۲۲۷ ق و به سلطنت رسیدن احمدشاه قاجار، عضدالملک به نیابت سلطنت انتخاب شد، یکی از اولین اقدامات او، انتصاب شیخ المشایخ به عنوان کتابدار کتابخانه سلطنتی بود.

گمانکن شیخ‌المشایخ به جهت ریاست کتابخانه سلطنتی، با اعتراض مخالفانی روبرو شد و یکی الاقن آن نمی‌دانستند، این اعتراض هاسب فقر عضدالملک شده به نحوی که **عین‌السلطنه** در خاطراتش می‌نویسد: «نایب‌السلطنه شهباز دروغ می‌آید. آشپزخانه خودش را هم برده است. ۱۶ کارهای بزرگ در واقع شد، فقر نکرد و چیزی نگفت، حالا برای خاطر حاجی ۱۳۱۰، یعنی تاریخ ولختش، به دست می‌آید.

وی در روضه‌نیمه‌اش اظهار تمایل کرده‌بود که در صورت امکان در جوار مقبره **مستوفی‌الملک** واقع در ده و یک دقن گردد. این خواسته با همت عبدالحسین اورنگ شیخ‌الملک (۱۲۴۵ ق)، در دوستان و آشنایان دیگر، در پی راهیابی او به سمت نایب‌السلطنه، و در نهایت تجلیل و احترام در آن مکان فسخ گردید. این که چسرا و آن محل را دفن خود وصیت کرده‌است، نباید به عرفان دولتی و روحیه دروغی خاندان مستوفی‌الملک‌بازی گرد؛ چه آنکه تعدادی از بزرگان سلال تصوف نیز در آن آرامگاه مدفونند.

اورنگ که خود از علاقه‌مندان به مکتب تصوف و عرفان بود و خاطرات بسیاری را نیز در این زمینه نقل کرده‌است، در ضمن شعری نه‌نیتی به تجلیل مردم شیخ‌المشایخ امیرمزی پرداخته و در بیت آخر آن اشعار، دامه تری رحلت او را به حساب ابجد و به نام شمسی آورده است: «**شید اسماعیل قربان محبت**» (۱۲۱۹ ق).

شیخ محمدحسن صالح علی‌شاه، قطب وقت سلسله عنوان مشایخ رئیس آن کتابخانه ثبت شد. او که در اول انتخاب در مبارک و اسناد با عنوان «**آقای‌شیخ اسماعیل کتابدارباشی**» یاد شده است، در مدت خدمت خود بر کتابخانه سلطنتی توانست به کتابخانه نظم و نسق خوبی دهدو همه کتاب‌ها و اوراق مهم‌وزای را در گوشه و کنار کتب گرد آورد و در یک جتمبر کر سازه.

روایت کتابخانه در آن ایام به دلیل اعمال **لسان‌الدوله** – رئیس سابق آن – بسیار پریشان و آشفته بود. او از بدو تأسیس آثار نفیس بسیاری را از کتابخانه برده و توسط دلالان به فروش رسانده بود و اکنون در بازداشت به سر می‌برد. همین امر و نبود یک فهرست جامع از موجودیت کتابخانه، باعث شد شیخ‌المشایخ اولین اقدام خود را تهیه فهرست آن کتب و اثار متعلق به کتابخانه قرار دهد. کاری که تا آن زمان صورت نگرفته بود.او ضمن بررسی دقیق هر کتاب، محل نگهداری و نوع خط آن را مشخص می‌کرد و شماره ثابتی را برایش در نظر می‌گرفت. نهایتاً در ادرات او، یکی از قدیمی‌ترین و بزرگ‌ترین فهرست‌های نسخ خطی در ایران پدید آمد.

عضدالملک در رمضان ۱۲۳۸ (شهریور ۱۲۹۹) در دنیا رفت و بهرام‌یازمان‌داد و بر سر پیرایه‌های او اختلافی عمیق رخ داد. از آنجایی که شیخ‌المشایخ صیغه‌ارت مرحوم عضدالملک را در زمان حیات وی و در حضورش در محرم کرده بود، در مورد دین اختلافاتی هم به‌مناسب و قابل وثوقی تشخیص داده شد؛ لذا پس از تشریح موضوع توسط وی، بسیاری از ایهامات رفع گردید. با خلع جسد از او، واقتش را مصروف مطالعه و تألیف کرد. شیخ‌المشایخ با بزرگان خود دانشمندانی بسیاری ارتباط داشت که از آن جمله‌توآن به‌مجدعلی‌شاه محمد عجبیب آقایی –صاحب مکارم‌الآثار– اشاره کرد که طبق گفته خود، او را در تمام شیخ‌المشایخ ملاقات و معاشرت می‌کرد. دست وی اشاره می‌کند که این اجباری شدن انتخاب کتاب خانوادگی، شیخ‌المشایخ به دلیل اینکه یکی از اجدادش امیر معزالدین شاه داشت، نام خانوادگی «امیرمزی» را برگزید.

در سال ۱۲۸۱ ش به عیانت عیالبات رفت و از آنجا برای سفر حج به مکه مکرمه مشرف شد. پس از مراجعت از این سفر و به واسطه شجاعت و شغل مذکور باأموران مشربالین نسبت به لباس روحانیت، خویش را در منزل تشکیل شد و تا سالها تقریباً خانه‌نشین بود و تنها عصر‌هایباری حفظ ضلالت و قرائت سجده‌ای خود را در صحن خانه و باروی با حدود یک ساعته پیمانی می‌کرد؛ در اینصورت تا سال ۱۳۱۱ ق به‌واسطه پیکری عبدالحسین **تمورثاش** (۱۳۱۲ ق)، جواز استفاده از کسوت

نظرها و اندیشه‌ها

روحانیت و ریاست دفتر اسناد رسمی و دفتر ازدواج برای او صادر شد. از آنجا که شغل دفتر اسناد رسمی را روح‌شاه سازگار نبود، آن سمت را تنها تا سال ۱۲۶۶ ایشی در اختیار داشت و پس از آن به داشتن دفتر ازدواج اتکفا کرد.
مرحوم امیرمزی دو بار ازدواج نمود که از ازدواج اول خود را هزارها خانم صاحب سه فرزند به نامهای ضیاءالدین، رضا و فاطمه شد. وی پس از فوت همسر اول خود با خانم مطاع‌الدوله ازدواج کرد و هو بود که مطاعت معروفی کتاب‌هایش را برای کتابخانه سلطنتی بیدخت ارسال کرد. شیخ المشایخ تاپایان عمر یعنی زمانی که حدود هشتادسال داشت، هرگز حضور در مجالس روحی را ترک نکرد. منزلهش در کولبندک و در نزدیکی حسینیه مجتهد قاجار و داشت و به‌همیب در آنجا حاضر می‌شد و به گرمی صحبت خود بر گرمی دیگران می‌افزود. تنها ده روز پیش از مرگش، به‌رغم اینکه اطبا وی را در حضور در هوای آزاد معر کرد بودند، برای شرکت در مراسم عید غدیر در سال ۱۲۹۶ ق که صافد بود با روزهای بسیار سرد زمستان تهران (۲۵ دی ۱۳۱۹)، پداده از منزل خارج شد و به ذات‌الری به مبتلا گردید. تلاش پزشکان اثری ننبخشد

شیخ اسماعیل امیرمزی، معروف به شیخ‌المشایخ

کتابدار هنرمند و دانشمند سالک

و سرانجام این دانشمند نامی و هنرمند ارزنده، اول محرم سال ۱۲۶۱، مطابق با دهم بهمن ۱۲۹۹، در هشتاد و یک سالگی با حق خوش و توجه به حق و توسل به بزرگان دین، از دنیا رفت. وی یک روز قبل از فوتش در روضه‌نامه مجلس که مدت زیادی از ععرش نگذشته، زود قضاوت نکشند. در ادامه این جنگ اشعاری در دفاع از مشروطه و نکوش استبداد آمده است. در شکل این رساله مختصر، برآکنده و شامل مطالبی کلی در اخلاق اسلامی و سفارش به دینداری و اتحاد بین مسلمانان است. ۴. رساله‌ای در احوال خود و پدرش. از این اثر اطلاعی در دست نیست. مرحوم حبیب‌آبادی تنها کسی است که از این رساله یاد کرده است.

(ب) خوشنویسی و کتابت

شیخ‌المشایخ از کودکی نزد پدرش به تعلیم هنر خوشنویسی پرداخته بود، اما اینکه استاد دیگری را نیز در این زمینه درک کرده‌است یا خیر، مشخص نیست. در هر صورت باز توجهی که در نوع خود کم نظیر هستند. او علاوه بر خط نسخ، نستعلیق می‌نوشت؛ است. وی غالباً حدیث و اشعار عرفانی را دستمای آثار خوشنویسی خود قرار می‌داده که اکنون بسیاری از آنها از داقام و آشنایان آن مرحوم موجود است. شیخ‌المشایخ علاوه بر این موارد کتاب‌ها و رسالاتی را نیز کتابت کرده است که در زیر به برخی از آنها خواهیم پرداخت: ۱. **تفاوت‌نهی**؛ این رساله‌ات از محمود بن محمد چچمنی (۷۴۵ه‍.ق) و حایری خلاصه‌ای از کتاب قانون ابن سیناست که به عربی نگاشته شده است. شیخ‌المشایخ این کتاب را در سال ۱۲۶۶ ق برای شیخ محمدرضا ذوقلی کتابت کرده است.

۲. **آثار ناصری**؛ این کتاب از آثار پدر شیخ‌المشایخ، به موضوع ترجمه و شرح عهدنامه مالک‌اشتر است. طبق نوشته شیخ‌المشایخ در این نسخه، او این کتاب را به حضور عبدالملک برده و ایشان دستور چاپ آن را داده‌اند.
۳. پایان این نسخه به تاریخ ۱۳۲۰ ق به‌سر مقلبی آمده است.
۴. **ناله بر آینه**؛ در هفتی نیمه نیمی از کتاب به خط خوش پدرم نوشته شده، من نیز بدیه دیگری را با خط خودم نوشتم و سعی کردم تا مانند خط او باشد.

۵. **بشاره‌المؤمنین**؛ این کتاب با موضوع بررسی معنی و شیعه و من و تحقیق تشیع و ایمان در حدیث‌های مروی از امامه شیعه(ع) از آثار سلطان‌علی‌شاه گیلادی است که در تاریخ ۱۳۳۸ ق در مطبعه خراسانی و به خط مرحوم امیرمزی به چاپ رسیده است.

۶. **ایضاح**؛ این کتاب آخرین نوشته سلطان‌علی‌شاه و موضوع اش «شرح کلمات قصار باباظهر عرمان» است که در ۱۲۴۷ ق به کوشش مرحوم ذوق رضی **سراج‌الالطیاف** در مطبعه آزادگان به چاپ رسیده است.
۷. **صالحیه**؛ این کتاب با بهترین هنرمترین نوشته‌های نورعلی‌شاه گیلادی (۱۳۳۳ ق) است که به نام فرزندش، صالح‌علی‌شاه، در سال ۱۳۳۸ ق در مسال تألیف شده است. ایشان در آن غالب مسائل عرفانی و رموز سلوک را با بیانی شوا و تألیفاتی نیز به یادگار مانده است که در این بخش به برخی از آنها اشاره خواهیم کرد.

(الف) تألیفات

۱. **نوادیر اشراف**؛ این اثر تنها تألیف شیخ‌المشایخ است که به‌مکتوب تعیین کرده‌بود، نیز نداده و به دستور وی در دربار، حکم تقاشل به وزارت معارف صادر شد و در آن وزارت‌خانه هم باقلاصحه‌ها در راستبستگی به او دادند. پس از آن ختم‌شدن شد و واقتش را مصروف مطالعه و تألیف کرد. شیخ‌المشایخ با بزرگان خود دانشمندان بسیاری ارتباط داشت که از آن جمله‌توآن به‌مجدعلی‌شاه محمد عجبیب آقایی –صاحب مکارم‌الآثار– اشاره کرد که طبق گفته خود، او را در تمام شیخ‌المشایخ ملاقات و معاشرت می‌کرد. دست وی اشاره می‌کند که این اجباری شدن انتخاب کتاب خانوادگی، شیخ‌المشایخ به دلیل اینکه یکی از اجدادش امیر معزالدین شاه داشت، نام خانوادگی «امیرمزی» را برگزید.

در سال ۱۲۸۱ ش به عیانت عیالبات رفت و از آنجا برای سفر حج به مکه مکرمه مشرف شد. پس از مراجعت از این سفر و به واسطه شجاعت و شغل مذکور باأموران مشربالین نسبت به لباس روحانیت، خویش را در منزل تشکیل شد و تا سالها تقریباً خانه‌نشین بود و تنها عصر‌هایباری حفظ ضلالت و قرائت سجده‌ای خود را در صحن خانه و باروی با حدود یک ساعته پیمانی می‌کرد؛ در اینصورت تا سال ۱۳۱۱ ق به‌واسطه پیکری عبدالحسین **تمورثاش** (۱۳۱۲ ق)، جواز استفاده از کسوت

ریاست کتابخانه سلطنتی، اقدام به تهیه فهرست از آثار و کتب آن مجموعه کرد. وی هر کتابی را که تحولی می‌گرفت، مشخصاتش را کامل یادداشت می‌کرد. این فهرست حاوی ۱۳۳۰ صفحه و تمام آن به خط شیخ‌المشایخ است. نگارش این فهرست از ارشند که در روز ۲۱ جمادی‌الاول ۱۳۳۸ آغاز شده بود تا ده سال ادامه داشت. در این فهرست انواع کتاب‌های فلسفی، چایی، البوم‌ها، بیاضیه، جنگ، جزوه، دفتر و مرصعات، با دقت معرفی و وصف شده است، به‌که نرسای که می‌توان آن را کامترین فهرست کتابخانه سلطنتی از آغاز تا امروز به شمار آورد.

فهرست‌نگاراز بعدی از این فهرست که وضعیت کتابخانه سلطنتی وادر سالهای پایانی سلسله قاجار به خوبی تبیین کرده بود، برعهده‌ای فراوان برده‌اند. از این فهرست نیز نسخه‌ای در کاش گلستان و نسخه‌ای در فهرست مجلس نگهداری می‌شود. ۳. **جنگ خطی**؛ این نسخه ۱۹۲ صفحه‌ای به خط مرحوم امیرمزی شامل یادداشت‌های مختلف و چند نامه درباره اوضاع سیاسی ایران در زمان پس از مشروطه و بازگشایی

شیخ اسماعیل امیرمزی، معروف به شیخ‌المشایخ

روحانیت و ریاست دفتر اسناد رسمی و دفتر ازدواج برای او صادر شد. از آنجا که شغل دفتر اسناد رسمی را روح‌شاه سازگار نبود، آن سمت را تنها تا سال ۱۲۶۶ ایشی در اختیار داشت و پس از آن به داشتن دفتر ازدواج اتکفا کرد.
مرحوم امیرمزی دو بار ازدواج نمود که از ازدواج اول خود را هزارها خانم صاحب سه فرزند به نامهای ضیاءالدین، رضا و فاطمه شد. وی پس از فوت همسر اول خود با خانم مطاعت‌الدوله ازدواج کرد و هو بود که مطاعت معروفی کتاب‌هایش را برای کتابخانه سلطنتی بیدخت ارسال کرد. شیخ المشایخ تاپایان عمر یعنی زمانی که حدود هشتادسال داشت، هرگز حضور در مجالس روحی را ترک نکرد. منزلهش در کولبندک و در نزدیکی حسینیه مجتهد قاجار و داشت و به‌همیب در آنجا حاضر می‌شد و به گرمی صحبت خود بر گرمی دیگران می‌افزود. تنها ده روز پیش از مرگش، به‌رغم اینکه اطبا وی را در حضور در هوای آزاد معر کرد بودند، برای شرکت در مراسم عید غدیر در سال ۱۲۹۶ ق که صافد بود با روزهای بسیار سرد زمستان تهران (۲۵ دی ۱۳۱۹)، پداده از منزل خارج شد و به ذات‌الری به مبتلا گردید. تلاش پزشکان اثری ننبخشد

پی‌نوشت‌ها:

۱. لقبی که به بعضی از علمان سلطین و شاهزادگان داده می‌شد.
۲. نسخه خطی این اثر در ۷۲۲ صفحه و حلی با شماره‌بازیابی ۲۳۰۰۹-۱۲۰۰۹ ق،توآن در کتابخانه ملی نگهداری می‌شود. این کتاب در سال ۱۳۲۰ ق توسط انتشارات آبروز به چاپ رسیده است.
۳. عنوان کامل این اثر غایه‌المرام، حجه‌الخصام فی تعیین الامام من طریق الخاص و صحت شاعر نامی، رفعت معنایی (م ۱۳۵۰ ق) و در مؤسسه تاریخ العربی بیروت در سال ۱۴۲۲ ق، منتشر شد.
۴. فهرست کتاب‌های چایی فارسی، خان بابا مشیار، تهران، ۱۳۵۳ ق، ج ۵، ص ۹۰.
۵. نسخه خطی این کتاب با عنوان کامل الشهبای فی غزوات الصحابه و بشماره بازیابی ۱۰۸۶-۱۰۸۶ ق در کتابخانه ملی نگهداری می‌شود.
۶. نسخه خطی این رساله با عنوان آداب الملوک فی قصی مراتب الملوک، بشماره بازیابی ۱۲۴۹-۱۲۴۹ ق در کتابخانه ملی نگهداری می‌شود.
۷. نسخه خطی این رساله با شماره بازیابی ۱۱۸۵۰-۵۰ ق در کتابخانه ملی نگهداری می‌شود.
۸. مری،عبدالحسین طالعی، کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی، تهران، ۱۳۸۰ ق، ص ۲۳۳.

۱۰. لایق‌ترین و معززترین اساتید، ۱۱. تاریخ‌های بازیابی ۱۳۹۴، ص ۸۹.
۱۱. تاریخ علم و عرفان در قرن چهاردهم، حاج سلطان‌حسین تائبده (رضاعلی‌شاه)، تهران، حقیقت، ۱۳۸۴ ق، ص ۶۷.
۱۲. روزنامه‌خاطرات، مجلس‌احداس اعتمادالسلطنه،امیرکبیر تهران، ۱۳۴۵، ص ۱۳.
۱۳. محمدعلی معلم مجیدآبادی صاحب کتاب مکارم‌الآثار در ۱۲۴۴ ق از جلد ششم این کتاب با اشتباه لقب شیخ‌المشایخ را لقبی برطبق فرض کرده است.
۱۴. از قول مهندس ضیاءالدین امیرمزی کرده شده است و آشنایی و تشراف او در اوقات حضور در نجف بوده است که این قول نمی‌تواند صحیح باشد؛ زیرا جانب حایری در سال ۱۳۱۱ ق مجاز به دستگیری از طالبین شده‌اند و در مورد عملکرد مجلس که مدت زیادی از نجف خارج شده‌بود، نباید منظور نظر مهندس شیخ‌المشایخ و آشنایی و دیدار آن دو در نجف بوده باشد که با دقت این احتمال رد دارد.
۱۵. تاریخ علم و عرفان در قرن چهاردهم، ص ۶۲. شیخ اسدالله ازگندسب در ص ۱۵۵ نامه مستخونان، زمان تشراف او را سال ۱۳۱۸ ق ذکر می‌کند.
۱۶. خاطرات و اسناد مستشارالدوله صادق، مستشارالدوله صادق، مجموعه آثار یادداشت‌های تاریخی و اسناد سیاسی، تهران، ۱۳۱۰ ش، ص ۱۷۲.

۱۷. در دلائلی دوره قاجار به سبب علاقه‌ای که به کتب نفیس و آثار هنری و دولتی، کتابخانه‌ای با عنوان کتبه‌های در کاخ گلستان تأسیس شد که بعدها در دوران ناصرالدین شاه به کتابخانه تبدیل شده‌تواند. در ۱۳۱۳ ق تعدادی از آثار نفیس آن در کاخ گلستان نگهداری، برخی به کتابخانه ملی و برخی دیگر به کتابخانه مجلس منتقل شد.
۱۸. روزنامه‌خاطرات عین‌السلطنه، عین‌السلطنه، تهران، اساطیر، ۱۳۷۰ ق، ج ۲، ص ۲۸۱.
۱۹. ح، ج ۱۹، ص ۲۸۲.
۲۰. مشایر معاصر کتابشناسی شماره ۲۳، ص ۱۰.

۲۱. بهی‌های عضدالملک به بانکهای خارجی، سیدمحمدحسین منظورآبادی، جلد، گلچینه کتب اسناد، بهار ۱۳۷۰ ق، شماره (ص ۱۳۵).
۲۲. تاریخ علم و عرفان در قرن چهاردهم، ص ۶۷.
۲۳. مکارم، کتابخانه‌های معنیه، معلم حبیب‌آبادی، مؤسسه نشر نفایس مطبوعات، اصفهان، ۱۳۴۵ ق، ج ۱، ص ۲۴۴.
۲۴. مشایر معاصر کتابشناسی شماره ۲۳، ص ۲۷۸.

۲۵. بسیاری از اطلاعات مربوط به زندگی شیخ‌المشایخ امیرمزی در کتاب فرزندش مهندس ضیاءالدین امیرمزی که معزالدین و زرت‌ارده (۱۳۴۵ ق) و حایری خلاصه‌ای از کتاب قانون ابن سیناست که به عربی نگاشته شده است. شیخ‌المشایخ این کتاب را در سال ۱۲۶۶ ق برای شیخ محمدرضا ذوقلی کتابت کرده است.
۲۶. کتفرای صالح، دکتر حجت نورعلی تائبده، ۱۳۸۰-۱۳۸۰ ق، شماره ۳۳، ص ۴۹.
۲۷. اسناد و نامه‌های امیرکبیر، سیدعلی آلا دود، سازمان اسناد ملی ایران، تهران، ۱۳۹۷ ق، ص ۶۶.

۲۸. مشایر معاصر کتابشناسی شماره ۲۳، ص ۳۰.
۲۹. نسخه‌های بازیابی این کتاب، با شماره ۱۵۴ ه‍.ج در مجموعه ادبیات کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران نگهداری می‌شود.
۳۰. نوادرالامیر، شیخ‌المشایخ امیرمزی، تصحیح سیدعلی آلا‌دود نشر ابرایخ تهران، ۱۳۸۴ ق.
۳۱. فهرست کتابخانه سلطنتی ایران (۱۳۳۸-۱۳۳۸ ق)، تهران، ۱۳۳۸ ق، ص ۱۲۹.
۳۲. نسخه‌های مجلس شورای اسلامی، ۱۲۹۱ ق، ص ۲۵۰.

۳۳. این نسخه با شماره ۲۱۴۵ ق در کتابخانه مجلس نگهداری می‌شود.
۳۴. نسخه خطی با شماره بازیابی ۱۱۹۰-۵۰ ق در کتابخانه ملی نگهداری می‌شود.
۳۵. مکارم‌الآثار، ج ۶، ص ۱۷۱.
۳۶. کتابخانه ملی ایران، تهران، ۱۳۳۸ ق، ص ۱۰۹.
۳۷. نسخه‌های بازیابی ۱۲۸۲ تا ۱۰۵ ق شماره ۱۱ مجله عرفان

۳۸. نسخه خطی با شماره بازیابی ۱۳۹۶-۷ ق در کتابخانه ملی نگهداری می‌شود.
۳۹. نسخه خطی با شماره بازیابی ۱۳۹۶-۷ ق در کتابخانه ملی نگهداری می‌شود.

۴۰. نسخه خطی با شماره بازیابی ۱۳۹۶-۷ ق در کتابخانه ملی نگهداری می‌شود.
۴۱. نسخه خطی با شماره بازیابی ۱۳۹۶-۷ ق در کتابخانه ملی نگهداری می‌شود.
۴۲. نسخه خطی با شماره بازیابی ۱۳۹۶-۷ ق در کتابخانه ملی نگهداری می‌شود.
۴۳. نسخه خطی با شماره بازیابی ۱۳۹۶-۷ ق در کتابخانه ملی نگهداری می‌شود.
۴۴. نسخه خطی با شماره بازیابی ۱۳۹۶-۷ ق در کتابخانه ملی نگهداری می‌شود.
۴۵. نسخه خطی با شماره بازیابی ۱۳۹۶-۷ ق در کتابخانه ملی نگهداری می‌شود.
۴۶. نسخه خطی با شماره بازیابی ۱۳۹۶-۷ ق در کتابخانه ملی نگهداری می‌شود.
۴۷. نسخه خطی با شماره بازیابی ۱۳۹۶-۷ ق در کتابخانه ملی نگهداری می‌شود.
۴۸. نسخه خطی با شماره بازیابی ۱۳۹۶-۷ ق در کتابخانه ملی نگهداری می‌شود.
۴۹. نسخه خطی با شماره بازیابی ۱۳۹۶-۷ ق در کتابخانه ملی نگهداری می‌شود.
۵۰. نسخه خطی با شماره بازیابی ۱۳۹۶-۷ ق در کتابخانه ملی نگهداری می‌شود.
۵۱. نسخه خطی با شماره بازیابی ۱۳۹۶

اخبار کوتاه داخلی

تیم میکس تانچاه ۱۰ متر ایران در مسابقات جهانی گبالا به عنوان چهارمی رسید.

به گزارش ساسات فدراسیون تیراندازی، پنجمین روز از رقابت های تیراندازی جام جهانی در جمهوری آذربایجان در حالی دنبال شد که در رشته میکس تیمی تانچاه ۱۰ متر، ۳۱ تیم در دو گروه به رقابت پرداختند که در نهایت در گروه اول وحید گل خندان و گلنوش سبقت الهی در بین هشت تیم راه یافته به مرحله نیمه نهایی توانستند در رقابتی بسیار نزدیک با تیم فرانسه هم گروه شده و در رقابتی سخت به جایگاه چهارم جهان دست یابند.

در این میان دیگر تیم کشسورمان متشکل از هانیه رستمیان و مهدی تندری در همان مرحله مقدماتی در جایگاه ۲۲ ایستادند.

تیم ملی بسکتبال امروز به مصاف چین می‌رود

تیم ملی بسکتبال که، امروز نخستین دیدار خود را مقابل تیم ملی این کشور برگزار می کند.

به گزارش مهر، دور جدید تمرینات تیم ملی بسکتبال با برگزاری یک هفته تمرین در تهران آغاز شد. اردوئینشان تیم ملی بسکتبال در پایان این مرحله از تمرینات، راهی کشور چین شدند تا تمرینات خود را همراه با سه بازیکنان تالارانی در این کشور دنبال کنند.اعضای تیم ملی بسکتبال که روز گذشته در محل اقامت خود در چین مستقر شدند، دو جلسه تمرینی در شهر دالیان برگزار کردند.
ملی پوشان کشورمان امروز نخستین دیدار تدارکاتی خود را برابر تیم ملی چین انجام می دهند. این دیدار در شهر دالیان برگزار می شود.دیگر دیدارهای تیم ملی بسکتبال در شهرهای چونگچون و نینگبو برگزار می شود.ملی پوشان بسکتبال ایران با هدایت مهرا ن حاتمى در اردوی چین شرکت کرده اند.

دومین برد تیم بسکتبال با ویلچر ایران با شکست برزیل

تیم بسکتبال با ویلچر زیر ۳۳ سال ایران با غلبه بر برزیل به دومین برد خود در رقابت های قهرمانی جهان دست یافت.

به گزارش مهر، مسابقات بسکتبال با ویلچر قهرمانی زیر ۳۳ قهرمانی جهان با برگزاری دیدارهای روز چهارم مرحله گروهی در تورنتو کانادا، محل برگزاری این رقابت ها پیگیری شد. در این روز از رقابت ها تیم بسکتبال با ویلچر زیر ۳۳ سال ایران به مصاف برزیل رفت و موفق شد این تیم را

با نتیجه ۵۵ بر ۴۷ شکست دهد.این دومین پیروزی تیم بسکتبال با ویلچر زیر ۳۳ سال ایران در رقابت های قهرمانی جهان بود. این تیم پیش از این و در روز نخست مسابقات موفق به شکست استرالیا شده بود اما بعد از آن نتیجه دو دیدار برابر تیم ترکیه و کانادا را واگذار کرد.

در جریان دیدار این تیم های بسکتبال با ویلچر زیر ۳۳ سال ایران و برزیل، علی کریمی به عنوان بهترین بازیکن زمین انتخاب و معرفی می

پرسپولیس از ۲۸ خرداد استارت می زند

تمرینات آماده سازی تیم فوتبال پرسپولیس برای حضور در لیگ برتر از ۲۸ خرداد رسماً آغاز می‌شود.

به گزارش مهر، برکنواییانکولکوج سرمری سرخ پوشان برنامه‌های آماده سازی تیمش را به باشگاه ارائه داده است و بر اساس این برنامه، تیم فوتبال پرسپولیس تمرینات آماده سازی خود را از روز ۲۸ خرداد در تهران آغاز خواهد کرد تا دورخیز مناسبی برای حضور در هفدهمین دوره لیگ برتر داشته باشد.برکنوکو حضور در یک اردوی خارجی را هم مد نظر دارد و برنامه این اردو را هم به مسئولین باشگاه پرسپولیس ارائه داده است. بر اساس این گزارش، احتمال آن که اردوی سرخ پوشان در یکی از دو کشور کرواسی یا ترکیه باشد زیاد است.

آبادی ۲۱ کشور برای حضور در تورنمنت کشتی یادگار امام

۲۱ کشور خارجی برای حضور در رقابت های بین المللی کشتی آزاد و فرنگی جام یادگار امام (ره) اعلام آمادگی کردند.

به گزارش مهر، سومین دوره رقابت های بین المللی کشتی آزاد و فرنگی نوجوانان، جام یادگار امام (ره) روزهای ۷ و ۹ تیر در شهرهای چابهار و قم برگزار می شود.بر این اساس در کشتی آزاد ۱۰ کشور و در کشتی فرنگی ۱۱ کشور برای حضور در این مسابقات اعلام آمادگی کرده اند که اسامی این کشورها به شرح است:
کشتی آزاد: آذربایجان، روسیه، قزقیزستان، ارمنستان، اوکراین، گرجستان، مغولستان،مجارستان،بلاروس، ایتالیا

کشتی فرنگی: آذربایجان، قزقیزستان، ارمنستان، اوکراین، گرجستان، صربستان،بلغارستان،فلاتد، ترکیه، بلاروس، ایتالیا

همچنین علاوه بر تیم های خارجی قراد است ۵ تیم در دو رشته کشتی آزاد و فرنگی هم از کشورمان در این مسابقات حضور داشته باشند.

تیم ملیسی فوتبال ایران که برای

رسیدن به جام جهانی ۲۰۱۸ روسیه به یک پیروزی دیگر نیاز داشت دیشب در ورزشگاه آزادی تهران در مصاف ازبکستان رفت.

به گزارش مهر، تیم ملی فوتبال برای کسب مجوز حضور در جام جهانی ۲۰۱۸ روسیه از ساعت ۲۱:۱۵ دقیقه دیروز در ورزشگاه آزادی تهران به مصاف تیم ملی ازبکستان رفت و با برتری ۲ بر صفر مقابل این تیم مسافر جام جهانی شد.

ترکیب تیم ملی ایران: علیرضا بیرانوند، سیدجلال حسینی، مرئضی پورعلی گنجی، رامین رضاییان، میلاد محمدی،علی کریمی،سیدعزرت‌اللهی، علیرضا جهانبخش(۴۴ وحید امیری)، مسعود شجاعی (۶۹ اشکان دژآگه)، مهدی طارمی(۸۹)چوچان (نژاد) و سردار آزمون.

قبل از شروع این دیدار اعضای دو تیم به خاطر حافه تروستیستی تهران و شهادی این حادثه یک دقیقه سکوت کردند.قایق ایتالیایی بازی با در اختیار داشتن توپ توسط بازیکنان ایران همراه بود که البته موقعیتی ایجاد نشد. در دقیقه سوم این بازی مصدومین بازیکن ازبکستانی لحظاتی در بازی وقفه ایجاد کرد. در دقیقه۵ همکاری خوب جهانبخش با رامین رضاییان ایران را

صاحب یک کرنر کرد که این کرنر با ضربه سر مهدی طارمی از بالای دروازه به بیرون رفت.تا دقیقه ۲۰ این دیدار تیم ایران متعلق و آرام کارش را ادامه داد اما توانست موقعیت خطرناکی را روی دروازه مهسان ایجاد کند. با این حال گل نخوردن هدف اصلی تیم ملی ایران بود و بازیکنان بیشتر حواسشان به دفاع بود.

۳:۳۳:سردار آزمون در موقعیتی

ورزشی

صعود مقتدرانه فوتبال ایران به جام جهانی

تک به تک دروازه ازبکستان را باز کرد تا ضربه سر مهدی طارمی از بالای دروازه به بیرون رفت.

شروع نیمه دوم برای ایران با یک ضربه پانثی همراه بود. مهدی طارمی درون محوطه جریمه با خطای اسماعیلف متوقف شد و داور اعلام پانثی کرد. ضربه پانثی را مسعود شجاعی در دقیقه ۴۹ به بالای دروازه زد.

در نیمه دوم ایران چند حمله

اختلاف از کنار تیر عمودی دروازه به بیرون رفت.
شروع نیمه دوم برای ایران با یک ضربه پانثی همراه بود. مهدی طارمی درون محوطه جریمه با خطای اسماعیلف متوقف شد و داور اعلام پانثی کرد. ضربه پانثی را مسعود شجاعی در دقیقه ۴۹ به بالای دروازه زد.

در نیمه دوم ایران چند حمله

اسحاق جهانبگری در ورزشگاه آزادی

همچنین معان اول رئیس جمهور برای تماشای بازی تیم فوتبال ایران در ورزشگاه آزادی حاضر شد.

دکتراسحاق جهانبگری معاون اول رئیس جمهوری اواسط نیمه نخست بازی تیم ملی فوتبال ایران و ازبکستان خود را به ورزشگاه آزادی رساند تا این بازی را از نزدیک تماشا کند.همچنین مسعود سلطانی فر وزیر ورزش و لیلسی صوفی زاده نایب رئیس اتوان فدراسیون فوتبال در ورزشگاه حاضر بودند.

تحلیل آزرسانی سابق فدراسیون

: الکساندر نوری هم بود

همچنین سرمربی ایرانی تیم وردریرمن آلمان برای تماشای بازی تیم ملی فوتبال ایران و ازبکستان به ورزشگاه آزادی آمد.پیش از شروع این مسابقه، از روسای سابق فدراسیون فوتبال تجلیل به عمل آمد. در این مراسم، محسن صابری فرانه‌ای و ناصر نوموژ حضور داشتند.

الکساندر نوری سرمربی ایرانی وردریرمن هم که برای تماشای بازی ایران و ازبکستان به ایران آمده بود، ۲۵ دقیقه پیش از شروع مسابقه وارد ورزشگاه شد.

ولاسکودر تهران مغلوب شاگردان سابقش شد

هفته‌ای معنوی‌نژاد که کشیدگی کشاله غلامی خیر داد و این دو، هفته سوم لیگ جهانی را از دست خواهند داد.

بدون تردید ستاره بازی تیم‌های والیبال ایران و آرژانتین محمودآدم معنوی‌نژاد که با ورود خود به زمین روند بازی را تغییر داد، او با اینکه در پایان بازی مصدوم شد و به طور کامل بازی نکرد اما ۲۶ امتیاز برای ایران به دست آورد.

پس از غیبت معنوی‌نژاد در هفته سوم لیگ جهانی خبر بد دیگر اینکه عادل غلامی هم به دلیل مصدومیت در تهران باقی خواهد ماند و تیم ملی ادامه کار نمی‌تواند همراهی

مصاف ایران و آمریکا به میزبانی لهستان

تیم ملی والیبال ایران پنجشنبه و در هفته سوم لیگ جهانی در لهستان به مصاف تیم ملی آمریکا می‌رود.

هفته سوم لیگ جهانی والیبال از پنج شنبه ۲۵ خرداد در لهستان آغاز می شود و به مدت چهار روز ادامه خواهد یافت.۱۲ تیم سطح یک لیگ جهانی در هفته سوم در سه کشور آرژانتین، لهستان و بلژیک به مصاف یکدیگر می روند که گروه بندی آن به قرار زیر است:
گروه آمیزان آرژانتین: صربستان، برزیل، بلغارستان و آرژانتین

گروه H:میزبان لهستان: آمریکا، روسیه، لهستان و ایران

گروه لامیزان بلژیک: فرانسه، ایتالیا، کانادا و بلژیک

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

پزشک تیم ملی والیبال ایران از دوری ۲

سازمان تامین اجتماعی

**شرایط دریافت ثمن معامله
بصورت نقد و اقساط می باشد.****شماره تلفن های دفتر مرکزی:****۰۲۱-۸۸۶۶۱۵۰۰****۰۲۱-۸۸۶۶۱۵۰۱**

موسسه املاک و مستغلات تامین اجتماعی برگزار می کند

خرید مطمئن، فرصتی تازه برای سرمایه گذاری

این موسسه در نظر دارد تعدادی از املاک در اختیار خود در استان های تهران، زنجان، ایلام، گیلان، مازندران، فارس و چهارمحال و بختیاری را با قیمت مناسب و بصورت نقد و اقساط با مشخصات ذیل از طریق مزایده عمومی بفروش برساند.

موسسه املاک و مستغلات تامین اجتماعی

- ۱- متقاضیان می توانند از روزشنبه شبانه مورخ ۱۳۹۶/۰۳/۲۳ لغایت روز دوشنبه مورخ ۱۳۹۶/۰۴/۰۴ همه روزه به جز ایام تعطیل (پنجشنبه و ایام تعطیل رسمی) از ساعت ۸ صبح لغایت ۱۵:۰۰ جهت کسب اطلاع از شرایط و دریافت فرم شرکت در مزایده و تحویل پیشنهادات به نمایندگی های فروش به نشانی های مندرج در جدول ذیل مراجعه نمایند.
- ۲- اخذ درخواستهای پیشنهادی به همراه فرم شرکت در مزایده و اصل چک تضمین در وجه موسسه املاک و مستغلات تامین اجتماعی به میزان ۵٪ قیمت پایه همه روزه در ساعات اعلام شده اخذ می گردد.
- ۳- شرکت کنندگان می باید مبلغ ۲۰۰,۰۰۰ ریال بابت خرید اسناد مزایده به حساب ۵۴۳۴۰۹۵۰ کد ۱۲۴۳ نزد بانک رفاه کارگران شعبه جهان کودک به نام موسسه املاک و مستغلات تامین اجتماعی واریز و اصل فیش مربوطه را ضمیمه برگ پیشنهاد نمایند (ضمناً مبلغ واریزی جهت خرید اسناد به هیچ عنوان مسترد نخواهد شد)
- ۴- بازگشایی پاکت های ارائه شده در روز دوشنبه مورخ ۱۳۹۶/۰۴/۱۹ راس ساعت ۱۱ صبح در محل سالن جلسات موسسه املاک و مستغلات واقع در تهران- خیابان ولیعصر- پایین تر از میدان ونک خ شهیدان فوزی (هفتم) خ شهید شمس لاهیجانی (نیلوی شمالی سابق) بن بست یکم پلاک ۵ انجام خواهد شد (حضور متقاضیان در جلسه اختیاری است).
- ۵- املاک عرضه شده با وضعیت موجود بفروش می رسد و بازدید از املاک مورد درخواست الزامی است.
- ۶- موسسه املاک در رد یا قبول هر یک از پیشنهادات در هر مرحله از مزایده مختار می باشد.
- ۷- درخصوص خرید های اقساطی املاک غیر تجاری، پرداخت هزینه های مالیات نقل و انتقال و پرداخت عوارض شهرداری و پسماند تا تاریخ تحویل ملک به خریدار بر عهده موسسه و از آن تاریخ به بعد تا زمان انتقال سند برعهده خریدار است و هزینه اخذ کد رهگیری از سوی خریدار پرداخت گردد. پرداخت هزینه های مالیات نقل و انتقال ملکیت و پرداخت عوارض شهرداری و پسماند از تاریخ امضای قرارداد برعهده خریدار است.
- ۸- در صورت نیاز خریدار(از سوی خریدار پرداخت خواهد شد. پرداخت مالیات حق واگذاری نیز از تاریخ امضای قرارداد برعهده خریدار است.
- ۹- در خریدهای نقدی، پرداخت هزینه های مالیات نقل و انتقال، مالیات حق واگذاری و عوارض شهرداری و پسماند برعهده موسسه است. هزینه اخذ کد رهگیری (در صورت نیاز خریدار) بایستی از سوب خریدار پرداخت گردد.
- ۱۰- اطلاعات مربوط به مزایده در وب سایت موسسه به نشانی www.amlakamin.ir در دسترس قرار دارد. (معیار نهایی در خصوص اطلاعات ارائه شده، آگهی مندرج در وب سایت موسسه می باشد و بازدید از وب سایت مذکور الزامی است).

استان تهران									
ردیف	کد ملک	مورد مزایده	عرصه	اعیان	کاربری	نشانی	توضیحات	قیمت پایه (ریال)	شرایط پرداخت
۱	۷۳۴	عرصه واعیان	طبق سند ۲۵۷۶ (۲۵۱۹ پس از اصلاحی)	حدود ۲۵۰۰ متر مربع (۳۰۰۰ متر مربع دارای پروانه ساختمانی و مابقی فاقد مستندات ساختمانی)	رجوع به توضیحات	رودهن بلوار امام خمینی (ره) ساختمان سابق تامین اجتماعی	به میزان ۵۱۹/۲۰ متر مربع در پهنه کاربری تجاری و ۱۹۹۹/۴۰ متر مربع در پهنه مسکونی قرار دارد. دارای انشعاب آب و برق (۳ انشعاب برق تک فاز و یک انشعاب ۳ فاز)، ملک با انشعابات آب، برق و گاز- دارای اصلاحی (با وضعیت موجود). در قسمتی از ملک دارای ۷ دهانه مغازه (شامل یک مغازه ۵ دهانه و دیگری ۳ دهانه) جمعاً به مساحت ۳۰۰ مترمربع و فاقد مستندات کاربری - با وضعیت موجود	۲۵,۰۴۴,۰۰۰,۰۰۰	۳۰ درصد نقدی الباقی ۳۰ ماهه با اعمال سود ۱۲ درصد
۲	۱۲۴۶	عرصه واعیان	۹۶۵/۰۹ مترمربع	طبق شرح ستون توضیحات	اداری	تهران خیابان انقلاب اسلامی قبل از پل چوبی نبش کوچه روشن پلاک ۲۲۱، محل سابق شعبه ۴ تامین اجتماعی	اعیانی شامل یکپایه ساختمان ۵ طبقه با سطح زیربنای کل حدود ۱۰۰۸/۷۶ مترمربع و زیربنای مفید اداری ۷۴۹/۴۴ متر مربع و همچنین دو باب ساختمان قدیمی در بخشی از ملک با انشعابات آب، برق و گاز- دارای اصلاحی (با وضعیت موجود). در قسمتی از ملک دکل مخابراتی BTS مستقر بوده و بخش مذکور در اجاره شرکت ارتباطات سیار قراردارد.	۵۵,۰۵۵,۰۰۰,۰۰۰	۳۰ درصد نقدی الباقی ۳۰ ماهه با اعمال سود ۱۲ درصد
۳	۱۹۷۱	سرقفلی واحد تجاری	-	۳۹/۷۶	تجاری	تهران میدان امام حسین ابتدای خ دماوند کوچه اسلامی پاساژ دماوند طبقه اول پلاک آبی ۴۴ شمال غربی	دارای انشعابات آب اشتراکی و برق مستقل- دارای سیستم گرمایش شوفاژ (با وضعیت موجود)	۱,۲۰۴,۷۳۰,۰۰۰	۳۰ درصد نقدی الباقی ۳۰ ماهه با اعمال سود ۱۲ درصد
۴	۱۹۷۳	سرقفلی واحد تجاری	-	۱۷/۸۴	تجاری	تهران میدان امام حسین ابتدای خ دماوند کوچه اسلامی پاساژ دماوند طبقه اول پلاک آبی ۲۸ شمالی	دارای انشعابات آب اشتراکی و برق مستقل - دارای سیستم گرمایش شوفاژ (با وضعیت موجود)	۷۲۰,۷۴۰,۰۰۰	۳۰ درصد نقدی الباقی ۳۰ ماهه با اعمال سود ۱۲ درصد
۵	۱۹۷۴	سرقفلی واحد تجاری	-	۱۷/۸۴	تجاری	تهران میدان امام حسین ابتدای خ دماوند کوچه اسلامی پاساژ دماوند طبقه اول پلاک آبی ۳۶ شمالی	دارای انشعابات آب اشتراکی و برق مستقل- دارای سیستم گرمایش شوفاژ (با وضعیت موجود)	۷۲۰,۷۴۰,۰۰۰	۳۰ درصد نقدی الباقی ۳۰ ماهه با اعمال سود ۱۲ درصد
۶	۱۹۷۵	سرقفلی واحد تجاری	-	۴۶/۲۲	تجاری	تهران میدان امام حسین ابتدای خ دماوند کوچه اسلامی پاساژ دماوند طبقه اول پلاک آبی ۳۲ شمال شرقی	دارای انشعابات آب اشتراکی و برق مستقل- دارای سیستم گرمایش شوفاژ (با وضعیت موجود)	۱,۲۳۲,۸۸۰,۰۰۰	۳۰ درصد نقدی الباقی ۳۰ ماهه با اعمال سود ۱۲ درصد
۷	۱۹۷۷	سرقفلی واحد تجاری	-	۴۶	تجاری	تهران میدان امام حسین ابتدای خ دماوند کوچه اسلامی پاساژ دماوند طبقه اول پلاک آبی ۴۲ جنوب شرقی	دارای انشعابات آب اشتراکی و برق مستقل- دارای سیستم گرمایش شوفاژ (با وضعیت موجود)	۱,۲۳۱,۱۰۰,۰۰۰	۳۰ درصد نقدی الباقی ۳۰ ماهه با اعمال سود ۱۲ درصد
۸	۲۳۰۶	واحد تجاری	-	۱۵/۳۰	تجاری	تهران خ دماوند بعد از سه راه تهرانپارس پلاک آبی ۳۷۰ مجتمع تجاری بابایی طبقه همکف شرق راهرو مرکزی جنوب راهرو شمالی قطعه ۵۲	شش دانگ مالکیت و سرقفلی- انشعابات شامل آب اشتراکی و برق مستقل - پارکینگ - دارای سیستم گرمایش شوفاژ (با وضعیت موجود)	۱,۹۳۱,۲۳۰,۰۰۰	۳۰ درصد نقدی الباقی ۳۰ ماهه با اعمال سود ۱۲ درصد
۹	۲۳۰۷	واحد تجاری	-	۱۵/۳۰	تجاری	تهران خ دماوند بعد از سه راه تهرانپارس پلاک آبی ۳۷۰ مجتمع تجاری بابایی طبقه همکف شرق راهرو غربی، قطعه ۳۹	شش دانگ مالکیت و سرقفلی- انشعابات شامل آب اشتراکی و برق مستقل - پارکینگ - دارای سیستم گرمایش شوفاژ (با وضعیت موجود)	۱,۲۳۲,۵۱۰,۰۰۰	۳۰ درصد نقدی الباقی ۳۰ ماهه با اعمال سود ۱۲ درصد
۱۰	۲۳۰۸	واحد تجاری	-	۱۵/۳۰	تجاری	تهران خ دماوند بعد از سه راه تهرانپارس پلاک آبی ۳۷۰ مجتمع تجاری بابایی طبقه همکف غرب راهرو مرکزی قطعه ۴۵	شش دانگ مالکیت و سرقفلی - انشعابات شامل آب اشتراکی و برق مستقل - پارکینگ - دارای سیستم گرمایش شوفاژ (با وضعیت موجود)	۱,۲۲۲,۵۷۰,۰۰۰	۳۰ درصد نقدی الباقی ۳۰ ماهه با اعمال سود ۱۲ درصد
۱۱	۲۳۰۹	واحد تجاری	-	۱۵/۳۰	تجاری	تهران خ دماوند بعد از سه راه تهرانپارس پلاک آبی ۳۷۰ مجتمع تجاری بابایی طبقه همکف غرب راهرو غربی، قطعه ۳۹	شش دانگ مالکیت و سرقفلی- انشعابات شامل آب اشتراکی و برق مستقل - پارکینگ - دارای سیستم گرمایش شوفاژ (با وضعیت موجود)	۱,۲۳۲,۵۱۰,۰۰۰	۳۰ درصد نقدی الباقی ۳۰ ماهه با اعمال سود ۱۲ درصد
۱۲	۲۳۱۰	واحد تجاری	-	۲۲/۴۰	تجاری	تهران خ دماوند بعد از سه راه تهرانپارس پلاک آبی ۳۷۰ مجتمع تجاری بابایی طبقه همکف جنوب راهرو جنوبی قطعه ۴	شش دانگ مالکیت و سرقفلی- انشعابات شامل آب اشتراکی و برق مستقل - پارکینگ - دارای سیستم گرمایش شوفاژ (با وضعیت موجود)	۱,۹۳۳,۱۰۰,۰۰۰	۳۰ درصد نقدی الباقی ۳۰ ماهه با اعمال سود ۱۲ درصد
۱۳	۲۳۱۱	واحد تجاری	-	۲۲/۴۰	تجاری	تهران خ دماوند بعد از سه راه تهرانپارس پلاک آبی ۳۷۰ مجتمع تجاری بابایی طبقه همکف جنوب راهرو جنوبی، قطعه ۲۳	شش دانگ مالکیت و سرقفلی- انشعابات شامل آب اشتراکی و برق مستقل - پارکینگ - دارای سیستم گرمایش شوفاژ (با وضعیت موجود)	۲,۰۳۲,۱۲۰,۰۰۰	۳۰ درصد نقدی الباقی ۳۰ ماهه با اعمال سود ۱۲ درصد
۱۴	۸۰۰۵	واحد تجاری	-	۳۳/۸۲	تجاری	پرنده، فاز دو، میدان استقلال، بلوار جمهوری اسلامی بلوک B واحد ۵	شش دانگ مالکیت و سرقفلی، دارای انشعاب آب اشتراکی و برق تکفاز اختصاصی	۲,۴۹۴,۷۰۰,۰۰۰	۳۰ درصد نقدی الباقی ۳۰ ماهه با اعمال سود ۱۲ درصد
۱۵	۸۰۱۰	واحد تجاری	-	۳۳	تجاری	پرنده، فاز دو، میدان استقلال، بلوار جمهوری اسلامی بلوک B واحد ۱۰	شش دانگ مالکیت و سرقفلی، دارای انشعاب آب اشتراکی و برق تکفاز اختصاصی	۲,۸۱۲,۸۵۰,۰۰۰	۳۰ درصد نقدی الباقی ۳۰ ماهه با اعمال سود ۱۲ درصد
۱۶	۸۰۳۰	واحد تجاری	-	۳۲/۳۱	تجاری	پرنده، فاز دو، میدان استقلال، بلوار جمهوری اسلامی بلوک B واحد ۳۰	شش دانگ مالکیت و سرقفلی، دارای انشعاب آب اشتراکی و برق تکفاز اختصاصی	۲,۴۸۴,۲۰۰,۰۰۰	۳۰ درصد نقدی الباقی ۳۰ ماهه با اعمال سود ۱۲ درصد
۱۷	۸۰۳۲	واحد تجاری	-	۲۸/۵۵	تجاری	پرنده، فاز دو، میدان استقلال، بلوار جمهوری اسلامی بلوک B واحد ۳۲	شش دانگ مالکیت و سرقفلی، دارای انشعاب آب اشتراکی و برق تکفاز اختصاصی	۲,۲۰۱,۸۰۰,۰۰۰	۳۰ درصد نقدی الباقی ۳۰ ماهه با اعمال سود ۱۲ درصد
۱۸	۸۰۳۴	واحد تجاری	-	۲۸/۳۷	تجاری	پرنده، فاز دو، میدان استقلال، بلوار جمهوری اسلامی بلوک B واحد ۳۴	شش دانگ مالکیت و سرقفلی، دارای انشعاب آب اشتراکی و برق تکفاز اختصاصی	۲,۱۸۴,۲۳۰,۰۰۰	۳۰ درصد نقدی الباقی ۳۰ ماهه با اعمال سود ۱۲ درصد
۱۹	۸۰۳-۱۵۷	۳ واحد تجاری بصورت یکجا	-	۲۹/۳۳ و ۱۰۰/۴۲ (جمع کل اعیان ۲۳ و اداری ۱۵۲/۷۵)	تجاری	پرنده، فاز دو، میدان استقلال، بلوار جمهوری اسلامی بلوک B واحدهای ۳۱ و ۳۵ و بلوک E واحد ۲	شش دانگ مالکیت و سرقفلی، دارای انشعاب آب اشتراکی و برق تکفاز اختصاصی	۹,۱۱۰,۲۰۰,۰۰۰	۳۰ درصد نقدی الباقی ۳۰ ماهه با اعمال سود ۱۲ درصد
۲۰	۸۰۵۳	واحد تجاری	-	۲۳/۷	تجاری	پرنده، فاز دو، میدان استقلال، بلوار جمهوری اسلامی بلوک E واحد ۱۸	شش دانگ مالکیت و سرقفلی، دارای انشعاب آب اشتراکی و برق تکفاز اختصاصی	۴,۴۶۰,۱۲۰,۰۰۰	۳۰ درصد نقدی الباقی ۳۰ ماهه با اعمال سود ۱۲ درصد
۲۱	۸۰۵۴	واحد تجاری	-	۲۷/۶۷	تجاری	پرنده، فاز دو، میدان استقلال، بلوار جمهوری اسلامی بلوک E واحد ۱۹	شش دانگ مالکیت و سرقفلی، دارای انشعاب آب اشتراکی و برق تکفاز اختصاصی	۲,۰۳۲,۱۲۰,۰۰۰	۳۰ درصد نقدی الباقی ۳۰ ماهه با اعمال سود ۱۲ درصد
۲۲	۸۰۷۰	واحد تجاری	-	۹۵/۱۵	تجاری	پرنده، فاز دو، میدان استقلال، بلوار جمهوری اسلامی بلوک E واحد ۳۵	شش دانگ مالکیت و سرقفلی، دارای انشعاب آب اشتراکی و برق تکفاز اختصاصی	۵,۸۱۷,۲۰۰,۰۰۰	۳۰ درصد نقدی الباقی ۳۰ ماهه با اعمال سود ۱۲ درصد
۲۳	۸۲۲۸	واحد تجاری	-	۴۳/۰۶	تجاری	پرنده، فاز دو، میدان استقلال، بلوار جمهوری اسلامی بلوک F واحد ۷۵	شش دانگ مالکیت و سرقفلی، دارای انشعاب آب اشتراکی و برق تکفاز اختصاصی	۳,۰۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۳۰ درصد نقدی الباقی ۳۰ ماهه با اعمال سود ۱۲ درصد
۲۴	۸۳۰۰	واحد تجاری	-	۲۰	تجاری	پرنده، فاز دو، میدان استقلال، بلوار جمهوری اسلامی بلوک C واحد ۱	شش دانگ مالکیت و سرقفلی، دارای انشعاب آب اشتراکی و برق تکفاز اختصاصی	۱,۲۹۲,۸۰۰,۰۰۰	۳۰ درصد نقدی الباقی ۳۰ ماهه با اعمال سود ۱۲ درصد
۲۵	۸۳۵۸	واحد تجاری	-	۳۰/۹۱	تجاری	پرنده، فاز دو، میدان استقلال، بلوار جمهوری اسلامی بلوک C واحد ۵۹	شش دانگ مالکیت و سرقفلی، دارای انشعاب آب اشتراکی و برق تکفاز اختصاصی	۱,۹۸۹,۷۰۰,۰۰۰	۳۰ درصد نقدی الباقی ۳۰ ماهه با اعمال سود ۱۲ درصد
۲۶	۲۵	زمین محصور	۱۳۰/۸۵	۰	جهانگردی و پذیرایی - رستوران	تهران- جاده اوشان بطرف قسم سمت شرق و کنار جاده- به فاصله ۲ کیلومتری از اوشان	دارای موقعیت تجاری	۸,۰۸۰,۰۰۰,۰۰۰	۴۰ درصد نقدی الباقی ۳۰ ماهه با اعمال سود ۱۲ درصد
۲۷	۱۶۸۵	عرصه و اعیان	۵۱۰	۱۳۳۱/۲ (۱۸۵۷/۵۹ اداری)	اداری	تهران- خیابان تهرانپارس (جبرین عدی) بین فلکه دوم و سوم، خیابان ۱۸۲ غربی (عبدی)، نبش خیابان ۱۲۱ (ظاهری)، پلاک A (شعبه سابق تامین اجتماعی)	اعیان شامل ساختمان چهار طبقه (همکف و سه طبقه روی آن) به قدمت حدود ۳۰ سال است. انشعابات شامل یک انشعاب برق سه فاز ۱۲۰ آمپر، انشعاب آب، انشعاب گاز و خط تلفن می باشد.	۵۲,۵۲۰,۰۰۰,۰۰۰	۵۰ درصد نقدی الباقی ۳۰ ماهه با اعمال سود ۱۲ درصد
۲۸	۲	عرصه و اعیان	۳۳۰۰ طبق سند (۱۷۰/۲۰ پس از اصلاحی)	-	موقعیت تجاری	خانی آبادنو، خیابان لطیفی، نبش میثاقی شمالی، روبروی بانک صادرات	حق کسب و پیشه ۲ باب مغازه (قبوه خانه و املاک) متعلق به غیر می باشد توافقات با صاحبان کسب و پیشه و تجارت و صاحبان مشاغل و شهرداری بر عهده خریدار می باشد و با وضع موجود به فروش می رسد	۱۳,۲۳۵,۰۰۰,۰۰۰	۴۰ درصد نقدی الباقی ۳۰ ماهه با اعمال سود ۱۵/۵ درصد
۲۹	۲۲۲۸	عرصه و اعیان	۳۱۲/۵ طبق سند ۲۸۳/۳۸ (پس از اصلاح)	۷۵۵/۲۵ (زیر بنای مفید ۲۸۷/۲۸)	اداری	تهران- خ خیابان سپهبد قرنی، کوچه شهید حقیقت طلب، پلاک ۲۲ (۵۰ قدیم)	اعیان شامل ساختمان چهار طبقه (همکف و سه طبقه روی آن) است. انشعابات شامل یک کنترور برق سه فاز، انشعاب گاز G10 و همچنین انشعاب آب شهری می باشد. براساس استعلام سامانه طرح تفصیلی شهرداری تهران، ملک در پهنه ناپایدار شهری و در زیر پهنه M116 قرار گرفته است.	۳۵,۸۵۵,۰۰۰,۰۰۰	۴۰ درصد نقدی الباقی ۳۰ ماهه با اعمال سود ۱۲ درصد
۳۰	۳۳۹	عرصه و اعیان	۲۹۲۰/۹۹ (پس از اصلاح ۲۸۵۰/۲۵)	-	مسکونی جز، باغات	تهران- خیابان شهید فیاضی (الهیة) خیابان واثق نوری، مقابل باشگاه نفت	اعیانی فاقد ارزش می باشد.	۵۱۸,۲۳۱,۰۰۰,۰۰۰	۵۰ درصد نقدی و الباقی ۱۸ ماهه با اعمال سود ۱۵/۵ درصد

استان مازندران									
ردیف	کد ملک	مورد مزایده	عرصه	اعیان	کاربری	نشانی	توضیحات	قیمت پایه (ریال)	شرایط پرداخت
۱	۹۶۰۰	زمین	۷۵۱۴ (وضع موجود ۴۱۸ متر مربع)	۰	-	مازندران- تنکابن، روستای شافورزکلاویه، ابتدای خیابان شهید علی اصغر نیک مفت	مورد مزایده شامل ۴ قطعه زمین بصورت یکجا می باشد. بخشهایی از زمین دارای متصرف بوده و رفع تصرف، دعاوی احتمالی همچنین توافقی و پیگیری جهت تامین معابر و دسترسی ها به عهده خریدار می باشد. ضمناً اسناد از طریق وکالت بلاعزل منتقل خواهد شد.	۲,۵۴۳,۷۹۰,۰۰۰	۳۰ درصد نقدی الباقی ۳۰ ماهه با اعمال سود ۱۵/۵ درصد
۲	۲-۲۵۴۳	عرصه و اعیان	۲۵۸۲۸/۵	-	حريم شهر	مازندران- ساری، جاده نکا، جنب هتل بادله	ملک در دوشاخ و در شمال و جنوب جاده واقع شده، ملک جنوبی به مساحت ۵۷۰۰۰ متر مربع در فاشیه شمالی به عمق ۲۰ متر دارای موقعیت تجاری می باشد - محوطه دارای انبوه درختان مفرم بوده و اعیانی شامل ۱۵ دستگاه واحد ویلایی، ساختمان رستوران، سالن اجتماعات، ساختمانهای نگهبانی، پست برق، تاسیسات، منبع آب و غیره می باشد- در بخشی از ملک آژنن مخابراتی نصب گردیده است- دارای انشعاب برق (پست برق مستقل) و گاز- از جنبه های شمال، شرق و جنوب دارای عقب نشینی می باشد. ملک شمالی به مساحت ۸۸۶۸/۵۰ متر مربع می باشد.	۸۵,۰۲۱,۷۵۰,۰۰۰	۳۰ درصد نقدی الباقی ۳۰ ماهه با اعمال سود ۱۲ درصد
۳	۵۴۸	عرصه و اعیان	۱۰۹۶/۵۴	۲۰۰	مسکونی	مازندران- چالوس، هجیرود، مقابل مخابرات سابق	اعیانی شامل ساختمان دوپلکس و درختان مرکبات بوده و عرصه در قسمت شمالی دارای عقب نشینی می باشد - دارای امتیازات آب، برق و گاز	۲۶,۵۸۰,۱۳۰,۰۰۰	۳۰ درصد نقدی الباقی ۳۰ ماهه با اعمال سود ۱۵/۵ درصد

استان گیلان									
ردیف	کد ملک	مورد مزایده	عرصه	اعیان	کاربری	نشانی	توضیحات	قیمت پایه (ریال)	شرایط پرداخت
۱	۲۵۵۶	عرصه و اعیان مفروبه	۱۵۹	-	-	رشت- چا راه یخ سازی بلوار افتخاری خیابان برومند نبش کوچه شش متری بشردوست	اعیان ملک شامل یک باب ساختمان مفروبه و فاقد ارزش می باشد- دارای انشعابات آب و برق- ملک در طرح تعریض قرار دارد.	۸۰۲,۲۵۰,۰۰۰	۳۰ درصد نقدی الباقی ۳۰ ماهه با اعمال سود ۱۲ درصد

استان مرکزی									
ردیف	کد ملک	مورد مزایده	عرصه	اعیان	کاربری	نشانی	توضیحات	قیمت پایه (ریال)	شرایط پرداخت
۱	۲۹۲۶	عرصه	وضع موجود ۲۷۴/۲۳ (پس از اصلاحی ۶۱۰۹۵/۱۱)	-	طبق توضیحات	اراک، خیابان طالقانی، جنب میدان شریعتی	سند بصورت باغ بوده لیکن توافقاتی با شهرداری مبنی بر امکان ساخت وساز وجود دارد.	۵۵,۰۵۵,۰۰۰,۰۰۰	۳۰ درصد نقدی الباقی ۳۰ ماهه با اعمال سود ۱۵/۵ درصد

«اعلامیه پذیرهنویسی شرکت گروه توسعه هنر ایران سهامی عام در شرف تأسیس»

۱) نام شرکت: گروه توسعه هنر ایران سهامی عام در شرف تأسیس

۲) اهداف تشکیل شرکت: سرمایه‌گذاری در زمینه‌های مختلف هنر و توسعه آن

۳) موضوع و حدود فعالیت شرکت: موضوع فعالیت اصلی شرکت مطابق با اساسنامه پیشنهادی به شرح زیر است:

۱. سرمایه‌گذاری در سهام، سهم‌الشرکه، واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق‌ها یا سایر اوراق بهادار دارای حق رأی با هدف کسب انتفاع به‌طوری‌که به‌تنهایی یا به همراه اشخاص تحت کنترل یا اشخاص تحت کنترل واحد، کنترل شرکت، مؤسسه یا صندوق سرمایه‌پذیر را در اختیار گرفته یا در آن نفوذ قابل ملاحظه یابد و شرکت، مؤسسه یا صندوق سرمایه پذیر(اعم از ایرانی یا خارجی) در زمینه یا زمینه های زیر فعالیت کند:

- توسعهٔ هنر از جمله هنرهای تجسمی (نقاشی، تصویرسازی، خوشنویسی، عکاسی، گرافیک، کاریکاتور)، و سایر صنایع مرتبط.
- تئاتر، سینما، مجسمه‌سازی، معماری، موسیقی و صنایع مرتبط با آنان در سطح ملی و بین‌المللی؛
- ایجاد زیرساخت‌های لازم برای توسعه هنر؛
- توسعهٔ صنعت طراحی و معماری با رویکرد تعمیق و گسترش هنر ایرانی، اسلامی؛
- توسعهٔ صنایع فرهنگی؛

توسعهٔ هنر در حوزه رسانه‌های جدید؛

توسعهٔ صنایع خلاق ؛

توسعهٔ هنرهای مفهومی؛

بسط و توسعهٔ فعالیت‌های تبلیغاتی.

۲. انجام فعالیت‌های زیر در ارتباط با اشخاص سرمایه‌پذیر موضوع بند ۱ فوق:

۱-۲ ارائه و انجام خدمات اجرایی در تهیه و تأمین تجهیزات، مواد اولیه و سایر موارد مورد نیاز در حوزه‌های مرتبط با توسعه هنر.

۲-۲ انجام مطالعات، تحقیقات و بررسی‌های تکنولوژیکی، فنی، علمی، بازرگانی و اقتصادی برای بهره‌برداری توسط اشخاص سرمایه‌پذیر مرتبط با توسعه هنر.

۲-۳ تأمین منابع مالی اشخاص حقوقی سرمایه‌پذیر از منابع داخلی شرکت یا از طریق سایر منابع از جمله اخذ تسهیلات بانکی و سایر منابع مالی به نام شرکت یا شخص سرمایه‌پذیر با تأمین وثیقه یا تضمین بازپرداخت از

طریق شرکت یا بدون تأمین وثیقه یا تضمین بازپرداخت.

۴-۲ هدایت راهبردی و مدیریتی اشخاص سرمایه‌پذیر در جهت توسعه هنر.

۲-۵ شناسایی فرصت‌های سرمایه‌گذاری درخصوص بند ۱ فوق به‌منظور معرفی به اشخاص حقوقی سرمایه‌پذیر.

۶-۲ ارائهٔ سایر خدمات تخصصی و فنی، مدیریتی، اجرایی و مالی به اشخاص سرمایه‌پذیر.

۷-۲ سرمایه‌گذاری جهت مدیریت و بهره‌برداری از موزه‌ها، تالارها، خرید، مرمت، احیا و بهره‌برداری بناهای تاریخی و میراث فرهنگی و سایر زیرساخت‌های مرتبط با هنرهای مذکور در بند ۱.

۸-۲ سرمایه‌گذاری جهت توسعه، ایجاد و خرید امتیاز برند در صنایع مرتبط با حوزهٔ هنرهای مذکور در بند ۱

و سایر صنایع مرتبط.

۹-۲ اطلاع‌رسانی و بازاریافتی همه‌جانبهٔ داخلی و یا خارجی جهت معرفی کشور در راستای توسعهٔ صنایع

مرتبط با توسعه هنر و سایر صنایع مرتبط با به‌کارگیری تمامی ابزارها و مرکب‌های رایج در بازار مالی.

۱۰-۲ سرمایه‌گذاری و مشارکت در جهت ایجاد، مدیریت و بهره‌بردای از تمامی زیرساخت‌های مرتبط با حوزهٔ هنرهای مذکور در بند ۱ و سایر صنایع مرتبط.

۱۱-۲ مشارکت در راه‌اندازی، تأسیس و یا خرید تمام یا بخشی از سهام شرکت بیمه در جهت توسعهٔ هنرهای مذکور در بند ۱ و سایر صنایع مرتبط.

۱۲-۲ فعالیت در کلیهٔ امور مرتبط با حوزهٔ هنرهای مذکور در بند ۱ و سایر صنایع مرتبط.

۱۳-۲ فعالیت‌وسرمایه‌گذاری‌درانجام‌اموربازرگانی‌واخذنمایندگی‌ازبرندهای‌معتبرخارجی‌وداخلی‌دراین‌خصوص.

۳. سرمایه‌گذاری با هدف کسب انتفاع و کنترل عملیات یا نفوذ قابل ملاحظه در سهام، سهم‌الشرکه و سایر اوراق بهادار دارای حق رأی آن عده از اشخاص حقوقی که خدمات زیر را منحصرأ به اشخاص سرمایه‌پذیر یا علاوه بر اشخاص سرمایه‌پذیر به دیگران ارائه می‌نمایند:

۱-۳ خدمات موضوع بند ۲ اساسنامه.

۲-۳ انبارداری، بازاریابی غیرهرمی و غیرشکهای، توزیع و فروش محصولات.

(ب) **موضوع فعالیت‌های فرعی**

۱. سرمایه‌گذاری در مسکوکات، فلزات گران‌بها، گواهی سپرده بانکی و سپرده‌های سرمایه‌گذاری نزد بانک‌ها و

(۶) **هویت کامل و اقامتگاه مؤسسان، اشخاص حقیقی و حقوقی:**

اشخاص حقیقی / حقوقی	شخصیت حقوقی	نام پدر(حقیقی) / مدیرعامل(اشخاص حقوقی	شناسهٔ ملی اشخاص حقوقی / کد ملی	شمارهٔ شناسنامه / شماره ثبت	صادره /محل ثبت	نشانی اقامتگاه	تعداد سهام تعهد شده
بیمه رازی	سهامی عام	یونس مظلومی	۱۰۱۰۲۴۲۵۱۰۳	۲۰۰۷۵۸	تهران	تهران، تهران – گاندی جنوبی کوچه سیزدهم – پلاک ۱۴	۵۰,۰۰۰,۰۰۰
آروین پویان کیش	سهامی خاص	ابراهیم علیخانی	۱۴۰۰۰۰۹۸۵۵۰	۹۲۶۱	کیش	جزیره کیش- برج صدف – طبقه ۳-واحد ۳۰۱	۵۲,۰۰۰,۰۰۰
سرمایه‌گذاری گروه توسعه ملی	سهامی عام	خداداد غریب پور	۱۰۱۰۱۳۳۹۵۹۰	۸۹۵۸۴	تهران	میدان ونک، خیابان شهید خدایم، بعد از پل کردستان، پلاک ۸۹	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰
گروه مالی سپهر صادرات	سهامی خاص	حسین زارعی	۱۴۰۰۴۵۱۸۵۰۵	۴۶۲۹۰۱	تهران	تهران-بزرگراه صدر-بلوار کاوه شمالی-نبش خیابان قیصریه-کوچه الهامی-پلا ک ۶۲/۱	۴۰,۰۰۰,۰۰۰
توسعه پیام شهری سروش	سهامی خاص	ناصر راعی	۱۴۰۰۵۲۷۵۱۷۹	۴۸۰۱۹۵	تهران	تهران – میدان فردوسی – برج شاهنامه- طبقه ۷	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰
صندوق بازنشستگی کشوری	-	محمود اسلامیان	۱۴۰۰۲۷۲۰۵۴۲	۶۲۲۶	تهران	تهران – خیابان دکتر فاطمی – میدان جهاد	۵۰,۰۰۰,۰۰۰
صنعتی و معدنی توسعه ملی	سهامی خاص	فخراله مولایی	۱۰۱۰۳۶۱۶۴۷۱	۳۳۳۹۰۸	تهران	تهران ، خیابان ولیعصر، بالاتر از میدان ونک، خیابان خدایم، ،پلاک ۸۹	۵۰,۰۰۰,۰۰۰
سرمایه‌گذاری توسعه ملی	سهامی عام	پژمان شعبانپورفرد	۱۰۱۰۲۵۰۱۹۰۵	۲۰۸۶۶۹	تهران	تهران، خیابان ولیعصر، خیابان شهید خدایم، پلاک ۸۹	۵۰,۰۰۰,۰۰۰
مهندسی عمرانی اقتصاد گستر دنا	سهامی خاص	علی کشاورز	۱۰۲۲۰۴۶۹۶۳۰	۳۹۵۶۰۳	تهران	تهران – خیابان شریعتی – خیابان ملک- – پلاک ۱۳	۲۰۲,۰۰۰,۰۰۰
ملی صنایع مس ایران	سهامی عام	احمد مرادعلیزاده	۱۰۱۰۰۵۸۲۰۵۹	۱۵۹۵۷	تهران	تهران – خیابان ولیعصر – پلاک ۲۱۶۱	۲,۰۰۰,۰۰۰
فولاد مبارک اصفهان	سهامی عام	بهرام سبحانی	۱۰۲۶۰۲۸۹۴۶۴	۷۸۴۱	اصفهان	استان اصفهان ، شهر مبارکه	۴,۰۰۰,۰۰۰

گروه توسعه هنر ایران سهامی عام در شرف تأسیس، هر یک از پذیرهنویسان محدودیتی در خرید تعداد سهام ندارند.

۱۵) هزینه‌های تأسیس شرکت: هزینه‌های تأسیس شرکت تا زمان شروع فعالیت، حداکثر ۱۵ میلیارد و ۱۰۰ میلیون ریال، معادل ۱/۷۸ درصد از سرمایه شرکت پیش‌بینی شده‌است.

۱۶) **مشخصات حساب بانکی مربوط به پذیرهنویسی:** پذیرهنویسی سهام شرکت گروه توسعه هنر ایران تماماً از طریق شبکه کارگزاری فراپورس ایران انجام خواهد شد. متقاضیان پذیرهنویسی می توانند با مراجعه به شرکت‌های

کارگزاری عضو فراپورس ایران و ارائهٔ تقاضای سفارش خرید سهام شرکت و واریز وجه به حساب کارگزاری مربوطه اقدام نمایند.
شایان ذکر است مبالغ دریافتی توسط کارگزاران مربوطه باید به حساب زیر واریز گردد: حساب شمارهٔ ۰۲۱۰۰۰۱۰۰۰۰۰۴ به‌نام شرکت گروه توسعه هنر ایران سهامی عام در شرف تأسیس، نزد بانک آینده شعبهٔ مرکزی

مدت پذیرهنویسی: پذیرهنویسی از اول وقت اداری روز شنبه مورخ ۱۳۹۶/۰۲/۲۷ آغاز و تا پایان وقت اداری روز شنبه مورخ ۱۳۹۶/۰۴/۱۰به‌مدت ۱۵ روز ادامه خواهد داشت.

تذکر: چنانچه سقف سرمایهٔ تعیین‌شده قبل از انقضای مهلت پذیرهنویسی تکمیل و وجوه مربوطه تأمین گردد،

۷) مبلغ سرمایهٔ شرکت: ۸۵۰ میلیارد ریال

۸) میزان آوردهٔ نقد و غیرنقد سرمایهٔ شرکت به‌تفکیک: ۷۰۰ میلیارد ریال به صورت نقد،

۹) مشخصات و اوصاف آوردهٔ غیرنقد: ندارد

۱۰) نوع سهام: عادی با نام

۱۱) ارزش اسمی هر سهم: ۱۰۰۰ ریال

۱۲) میزان تعهد و پرداخت مؤسسان: ۸۲/۲۵ درصد از سهام شرکت توسط مؤسسان تعهد گردیده‌است. ۱۰۰

درصد از مبلغ تعهد شده به حساب‌های شمارهٔ ۰۲۱۰۰۰۱۰۰۰۰۰۴ نزد بانک آینده، شعبه مرکزی و شماره ۰۱۰۹۹۰۴۶۰۷۰۰۵ نزد بانک صادرات، شعبه مستقل مرکزی به‌نام شرکت گروه توسعه هنر ایران در شرف تأسیس نقداً واریز گردیده‌است. با توجه به درصد پرداخت شده توسط مؤسسان، ۱۷/۶۵ درصد از سهام شرکت جهت پذیرهنویسی و خرید به عموم عرضه می‌گردد.

۱۳) مزایایی که مؤسسان برای خود در نظر گرفته‌اند: ندارد

۱۴) حداقل و حداکثر سهام قابل پذیرهنویسی برای اشخاص حقیقی و حقوقی: در انجام پذیره نویسی سهام شرکت

(۲۱) **مشخصات کارگزار عامل:**

نام شرکت کارگزاری	شخصیت حقوقی	موضوع فعالیت	مرکز اصلی عامل	تلفن تماس
کارگزاری بانک آینده	سهامی خاص	سرمایه‌گذاری و خدمات کارگزاری	تهران خیابان احمد قصیر، خیابان شهید احمدیان، پلاک ۶	۴۲۷۶۴۰۰۰

۲۲) **چگونگی پذیرهنویسی:** علاقمندان به پذیرهنویسی می‌بایست در مهلت تعیین شده برای پذیرهنویسی با مراجعه به

یکی از شعب کارگزاری‌های فعال در فراپورس ایران، مبلغ ۱۰۰۰ ریال معادل ۱۰۰ درصد از قیمت اسمی هر سهم را **تصوره**: آسامی، آدرس و شماره تلفن شرکت‌های کارگزاری عضو فراپورس ایران و شعبات آن‌ها در سایت رسمی به ازای تعداد سهامی که مایل به پذیرهنویسی آن هستند با رعایت نسبت های حداقلی و حداکثری مندرج در بند ۱۴ سازمان بورس و اوراق بهادار به آدرس **www.seo.ir** و همچنین در سایت رسمی شرکت فراپورس ایران به آدرس **www.irfarabourse.com** موجود می‌باشد.

تصوره:۱: متقاضیانی که فاقد کد سهامداری (در سامانهٔ معاملات بورس و فراپورس) می‌باشند، می‌بایست حداقل سه روز قبل از شروع پذیرهنویسی با مراجعه به شرکت کارگزاری مورد نظر خود با ارائه مدارک تصویر صفحهٔ اول شناسنامه و سفارشات خرید از طریق شرکت‌های کارگزاری فراپورس ایران در سامانه معاملاتی و با لحاظ حداقل و حداکثر تعیین کارت ملی برای اشخاص حقیقی و تصویر آگهی تأسیس و آخرین روزنامهٔ رسمی حاوی اسمی مدیران برای اشخاص

شده در بند ۱۴ این اعلامیه انجام خواهد شد. چنانچه تعداد سهام سفارش داده شده از تعداد سهام عرضه شده بیشتر باشد، سهام پذیرهنویسی شده صرفاً تا حد سهام عرضه شده بر اساس اولویت تاریخ و ساعت پذیرهنویسی، حسب مندرجات سامانه معاملات فراپورس ایران، تخصیص خواهد یافت. وجوه متعلق به پذیرهنویسانی که سهام به ایشان تخصیص داده نشود، ظرف سه روزکاری توسط شرکت کارگزاری مربوطه به آنان مسترد خواهد شد.

۲۴) **مشخصات متعهد و میزان تعهدات آن:** به منظور حصول اطمینان از تکمیل پذیرهنویسی تمامی سهام در نظر گرفته شده جهت عرضهٔ عمومی، شرکت گروه توسعه هنر ایران (سهامی عام) در شرف تأسیس، از خدمات متعهد پذیره نویسی زیر استفاده می نماید:

نام متعهد	شخصیت حقوقی	موضوع فعالیت	میزان تعهدات
بانک آینده	سهامی عام	عملیات بانکی	۱۵۰ میلیارد ریال (خرید کلیه سهام فروش نرفته ظرف مدت سه روز پایانی عرضه عمومی)

سازمان بورس و اوراق بهادار و شفافیت اطلاعاتی بوده و به‌منزلهٔ تأیید مزایا، تضمین سودآوری و یا توصیه و سفارشی در مورد شرکت‌ها یا طرح‌های مرتبط با اوراق بهادار توسط سازمان نمی باشد.

• پذیره نویسان می توانند در صورت مشاهده هرگونه تخلف از موارد یادشده در این اعلامیه، مراتب را کتباً به سازمان بورس و اوراق بهادار به آدرس زیر ارسال نمایند
تهران – ابتدای خیابان ملاصدرا- شماره ۱۳ – سازمان بورس و اوراق بهادار – مدیریت نظارت بر بازار اولیه

در حاشیه انتخابات ریاست جمهوری

جای خالی فرهنگ

به یاری به این جمله دقت کنید: «صدا مهم نیست، سروصدا مهم است.»

انگاری جمله را برای روزهای تبلیغات و انتخابات ساخته اند. شده است یک اصل جهانی! یک قاعده همه جایی. در روزهای نزدیک انتخابات، همه به دنبال شعارهای پرتیراژ و سخنان خبرسازند. و این وسط، فرهنگ می شود طفل سرراهی... البته عیب از خود فرهنگ است که سر و صدا ندارد. گوش ها را تیز نمی کند. کمپین ها را داغ نمی کند. در همین انتخابات اخیر خودمان، سهم هنراز مناظره ها، ذکر خیر استاد شجریان بود و تقدیر از اصغر فرهادی و تمجید از فیلم اید و یک روز و دیگر هیچ... جو کالینز، کارگردان مشهور سینما درباره منتقدانش می گفت که آنها بدون آنکه فیلم اورا ببینند، نقدش می کنند. شاید به خاطر این بود که حرف هایش تکراری شده بود. حالا شده است حکایت ما! دیگر ندیده می دانیم که در مناظره های انتخاباتی، خبری از فرهنگ و هنر نیست. عادت که نه، سنت شده است. سنتی که نباید بپاید. هر بار که آدمها فرهنگ را به رسمیت شناختند، خیرش را هم دیده اند. بگذارید چند تایش را مرور کنیم:

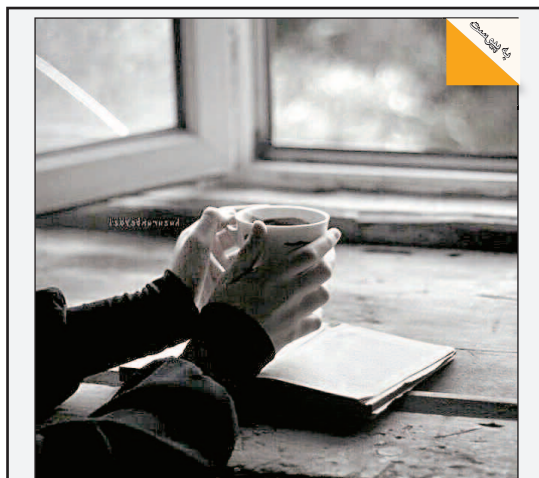

محیط زیست

سالهاست که نفس های تهران به شماره افتاده است و خوزستان هوا ندارد و هزارویک مشکل زیست محیطی دیگر. البته محیط زیست فقط مسأله ما نیست و یک دغدغه جهانی شده است. به نظر شما در آن سوی مرزها برای حل این مسأله چه کرده اند؟ فرهنگی ها دست به دامان فرهنگ شده اند و به هنرمندان شان روانداخته اند. متدیون، بازیگر سرشناس سینما به اجلاس داووس آمد و فراخوان کمک به حلب و بحران آب را خواند. دیکاپریوی محبوب هم آمد و صدای دانشمندان شد که سوخت های فسیلی را تعطیل کند که جهان در خطر است. همین جناب دیکاپریو، یک بنیاد محیط زیست ایجاد کرد تا که بتواند سه میلیون دلار برای حفاظت از اقیانوس ها و چهار میلیون دلار کمک برای حمایت از مناطق حفاظت شده اکوادور، جمع آوری کند. حالا دیگر به خیلی از هنرمندان و اهالی فرهنگ در جهان، فعال محیط زیست می گویند. عنوانی که به جای پول، مسئولیت اجتماعی می آورد.

سی سال است که اروپایی ها با ایجاد مدارس محیط زیست تلاش می کنند تا فرهنگ محیط زیست و کاشت گیاه و مهربانی با طبیعت را به کودکان شان یاد دهند. یک تلاش فرهنگی عمیق برای محیط زیست. در کشور ما هم ورق برگشته است. در اینجهام ۴۴ مدرسه محیط زیست برپا شده است که نشانه یک تغییر است. نشانه ظهور یک باور. باور به این که لازمه محیط زیست سالم، فرهنگ سازی است.

بقیه در صفحه ۲

همیشه خواسته ام از خدا فقط او را چنان که خسته تنی چای قند پهلوی را «علیرضا بدیع»

مختصری از شرح احوال و خدمات شادروان «حسین صبحدل»

با محرمان خلوت انس تا به سر چشمه نور

محمدرضا ممتاز واحد

خصوصیات اخلاقی این چهره فروتن ... صحنه می گذارند. (مختاباد، ۱۳۸۸)

در توضیحات مختاباد، به نامی اشاره شد که از حدود سال ۶۱- ۱۳۶۰ همکاری جدی اش را با حسین صبحدل آغاز کرد. «امیر ملاح» از جمله آواخوانان ابتدای انقلاب و از هنرجویان مکتب آوازی کریم صالح عظیمی است که به گواه بیش از دویست اثر آوازی ضبط شده از او، بیشترین همکاری را با حسین صبحدل داشته است.

۴ لطف جناب امیر ملاح شامل حال راقم این

ترتیب دهنده برنامه های افتتاحیه این گونه سخنرانی ها بود ...

وی ابتدا در حسینیه ارشاد این کار را به عهده گرفت و از سال هایی که مرحوم دکتر شریعتی در آن مکان سخنرانی می کرد، پایه گذار این برنامه ها بود و جالب این که دکتر شریعتی هم در یکی از کتاب هایش از تلاش های وی یاد می کند. حتی جایی نقل شده است که مرحوم مطهری توصیه کردند که بعد از مرگش، صبحدل بر پیکر ایشان اذان بگویند. همچنان که دیگر بزرگان و هنرمندانی چون

بعد از پیروزی انقلاب اسلامی و با حمایت شهید آیت الله مرتضی مطهری، شادروان «حسین صبحدل» (۱۳۱۰- ۱۳۸۸) به رادیو راه یافت و تهیه کنندگی برنامه های معارف آن رسانه را عهده دار شد. سبقه مذهبی صبحدل و فعالیت های اعتقادی و جهاد فرهنگی او از حدود سال های ۱۳۴۰ تا ۱۳۵۷؛ از مسجد هدایت و همکاری اش با مرحوم آیت الله طالقانی تا حسینیه ارشاد و مشارکتش با شهید آیت الله مطهری و سپس با دکتر علی شریعتی و بعدها در مسجد قبا و همکاری اش با آیت الله مفتاح و بعد از آن در مسجد ارک در زمان فعالیتش با رادیو و مسجد امام صادق اقدسیه در زمان فعالیت دکتر عبدالکریم سروش؛ به نوعی صبحدل را مدیر برنامه های مذهبی این بزرگان ساخته بود.

وی با این کوله بار سنگین و سابقه غنی فرهنگی - مذهبی و البته همراه با تجربه سالیان سال سفر حج که یک بار آن هم با آیت الله سیدعلی خامنه ای همسفر شده بود، صبحدل را بیش از پیش آماده پذیرش چنین رسالت سنگینی در خصوص ساخت و تولید برنامه های معارفی در رادیو قرار می داد.

یادی از یک نوشتار قدیمی

قبل از ورود به موضوع اصلی نوشتار، نقل قولی را از سیدابوالحسن مختاباد (روزنامه نگار، منتقد و نویسنده موسیقی) خواهیم خواند. شایان ذکر است سیدابوالحسن مختاباد از جمله روزنامه نگاران جریان ساز مطبوعات بعد از انقلاب می باشد که جریان سازی او در مقطعی از زمان در صفحه موسیقی روزنامه همشهری و در جهت ایجاد محیط تبادل نظر و نقد و هم افزایی، بسیاری از موسیقی دانان - که معمولاً کمتر به فعالیت های نوشتاری اهتمام دارند - را نیز به آن جریده کشانید. مختاباد می نویسد:

«[حسین] صبحدل صدایی شش دانگ داشت و قرآن را به خوبی تلاوت می کرد و در خانواده وی نیز یکی از فرزندان، قاری ممتاز شده بود و گاهی در برخی از درس های اخلاقی برخی از چهره های نامی عرصه عرفان و کلام، همانند درس های تفسیر نهج البلاغه آقای سروش و یا درس های دکتر شریعتی در حسینیه ارشاد هم حضور می یافت و اصولاً

محمدرضا حکیمی، عبدالکریم سروش، مشفق کاشانی، محمود شاهرخی، محمدرضا شجریان، قاسم رفعتی، ناصر مسعودی، حسین آهی و دیگرانی چون هادی آرمز، حمید شاهنکیان، پرویز خرسند، امیر نوری، رضا معینی، عباس سلیمی، سید محمد میرزمانی، سیدحسام الدین سراج، محسن حسن زاده، محمد اصفهانی، هادی سعیدی کیاسری، سهیل محمودی ۳، عبدالرضا رضایی نیا، سیدعبدالحسین مختاباد، محمدرضا محمدی نیکو، ساعد باقری، [امیر] ملاح و ... ؛ بر

سطور گردید و در راستای پیشبرد بهتر این نوشتار، توضیحات کتبی و صوتی ارزنده ای را به نگارنده مرحمت نمود.

مختصری از فعالیت های صبحدل

امیر ملاح از فعالیت های گسترده حسین صبحدل یاد می کند. از ساخت و تولید برنامه های ویژه سحر و افطار در ماه مبارک رمضان به همراه تولید و ضبط ادعیه های مناسب این ماه که هر روزه، صرف ساعت ها وقت را جهت ضبط و تولید آن به خود اختصاص می داد. بقیه در صفحه ۴

نگاهی به یک ترانه قدیمی محمد نوری به بهانه نهمین سال مرگ نادر ابراهیمی

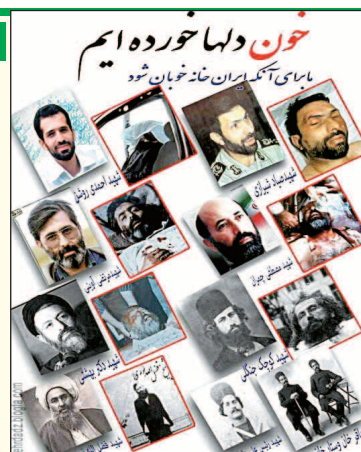
ما برای آنکه ایران ....

حسن فراز مند

ما برای پرسیدن نام گلی
چه سفرها کرده ایم، چه سفرها کرده ایم
ما برای بوسیدن خاک سر قله ها
چه خطرها کرده ایم، چه خطرها کرده ایم
ما برای آنکه ایران
گوهری تابان شود
خون دلها خورده ایم
خون دلها خورده ایم
ما برای آنکه ایران
خانه خویان شود
رنج دوران برده ایم
رنج دوران برده ایم

بقیه در صفحه ۳

عده ای تصور می کنند که ترانه «ما برای آنکه ایران...»، یک سرود از سری سرودهای بعد از انقلاب است؛ حال آنکه این طور نیست. این ترانه در سال های قبل از انقلاب و برای تیتراژ سریال تلویزیونی «هامی و کامی» ساخته شد که بر روی داستانی از نادر ابراهیمی برای تلویزیون به تصویر کشیده شد. در آن سال ها این ترانه توسط گروهی از خوانندگان خردسال و نوجوان رادیو به اجرا درآمد. پیش از هر چیز، بخشی از متن این ترانه را به خاطر بیابردید و بخوانید تا درباره آن نکاتی را برای شما مطرح کنم:

تفسیر دکتر دینانی از «کلشن راز»

کلشن راز

گفتگو از: کریم فیضی ۱۹۱

قرب و بعد

* سیطرهٔ حق برای کسی است که متوجه حق باشد. در مورد کسی که متوجه حق نیست، نمی‌توان از نزدیکی به حق حرف زد.

عدم توجه به حق از خیریت انسانهاست. پس دور شدن از حق معنی ندارد. انسان چنان به خداوند نزدیک است که خودش را دور احساس می‌کند.

* شبستری، علت طرح شدن بحث یا تفکر قرب و بعد را ظهور عدم یا ظهور هستی در عدم می‌داند که به نظر خیلی عجیب است:

چو هستی را ظهور اندر عدم شد
از آنجا قرب و بُعد و بیش و کم شد
مقابل هستی، نیستی است. بنابراین، مقابل هستی، چیزی است که نیست. البته نیستی نمی‌تواند در مقابل هستی بایستد. وقتی می‌گوییم: تقابل هستی و نیستی، معنایش این نیست که نیستی می‌تواند از جایش برخیزد و در مقابل هستی عرض اندام کند. نیست کجاست که بتواند چنین کاری بکند؟ نیستی نیست یعنی هستی هست به همین جهت، تقابل بین هستی و نیستی هم به یک معنی وهمی است. با این حال، هستی وقتی برای ما ظاهر می‌شود که عدم مطرح شود.

* در واقع نیستی، آشکارکنندهٔ هستی است.

چنین است. اگر عدم معنی نداشت و ما معنای نیستی را نمی‌فهمیدیم، نمی‌توانستیم معنای هستی را بفهمیم. نمی‌خواهم بگویم نیستی هست، نیستی نیست. پس بحث دربارهٔ نیستی، بحث دربارهٔ معنای آن است. معنای نیستی چیزی است که ما آن را می‌سازیم ولی مفهوم نیستی مصداق ندارد. ما آن را از مفهومی می‌شناسیم بدون اینکه مصداقی برایش داشته باشیم. عدم چون مفهوم دارد، معنی هم دارد و به همین جهت ما می‌توانیم از هستی حرف بزنیم و به همین جهت معنای نیستی را می‌فهمیم.

* پس تقابل هستی و نیستی در تقابل مفهوم این دو است، نه واقعیت‌ها، چون یکی از دو طرف این تقابل لاموجود است. به همین جهت تقابل در مصداق ندارند. ظهور عدم هم در مفهوم است و همین ظهور مفهومی موجب قرب و بعد می‌شود و باقی قضایا.

در واقع ذهن ماست که این تقابل را می‌سازد و قرب و بعد و بیش و کم نیز در ذهن ما ایجاد می‌شود و ما این قضایا را درست می‌کنیم و به آنها شکل می‌دهیم. ما مخلوطی از وجود و عدم هستیم و این تقابل را ما می‌فهمیم.

* حالا باید دید که قریب و بعید کیست: قریب آن هست کو را رش نور است
بعید آن نیستی کز هست دور است

در حدیث آمده است که: ان الله رش علیهم من نوره؛ خداوند بندگانی دارد که از نور خودش به آنها می‌تابد. اصل حدیث در خاطرم نیست و مرادش تأییدن نور حق بر ماهیات است. قریب کسی که نور الهی بر او بتابد و دور کسی است که نور الهی بر او نتابد و از هستی دور باشد.

* بیت بعدی:

اگر نوری ز خود در تو رساند
تو را از هستی خود وارساند
اگر نور و جلوهٔ حق به انسان برسد، انسان دیگر انسان نخواهد بود، بلکه جلوهٔ حق خواهد بود.

اگر انسان خودش را جلوهٔ حق بداند، به حق نزدیک خواهد بود، چرا که جلوهٔ حق نمی‌تواند از حق جدا باشد، اما اگر خودمان را جلوهٔ حق ندانیم، از حق دور افتاده‌ایم و دورهم هستیم. این حرف از مبانی عرفان نظری است.

ادامه دارد

نگاهی به رمان «آبجی جمیله»، نوشته علی اکبر رفوگران

آمیزه ای از خاطره و داستان

یکی از هنرهای هفتگانه (در کنار موسیقی، نقاشی، مجسمه سازی، معماری و البته سینما و تئاتر) است و عنصر اصلی آن، تخیل یعنی خیال انگیزی است. با این همه، در بسیاری از موارد، یک داستان نویس به جای خلق شخصیت های تخیلی از حوادث واقعی

گذشته در نوشتن رمان یا داستان کوتاه الهام می گیرد. برای مثال رمان «کیمیا خاتون» به عنوان همسر مولانا صرف نظر از شاخ و برگ هایش یک رمان تاریخی است. نیز کتاب کم نظیر «کلیدر» نوشته محمود دولت آبادی، ریشه در خاطرات این نویسنده بزرگ از باغی گری مردی به نام «گل محمد» در زادگاه دولت آبادی (سبزوار) دارد که به دست مأموران ژاندارمری کشته شد. باز کتاب «تگرگ» اثر محمود رضاخانی، رمانی دیگر مربوط به حوادث تاریخی جنگ جهانی در منطقه کرمانشاه است که با مقدمه ای به قلم این بنده به چاپ رسیده است. به همین ترتیب رمان «آبجی جمیله» هم محصول خاطرات شخص نویسنده علی اکبر رفوگران است و نه آفریده تخیل او. رمان «آبجی جمیله» قصه واقعی زندگی دردآلود یک زن رنج کشیده است که برده و کنیز خانواده ای متمکن در تهران صد سال پیش بود. از این منظر رمان «آبجی جمیله» به سبک واقع گرا (رئالیست)، ریشه در خاطرات حقیقی نویسنده دارد؛ اما رمان تاریخی نیست بلکه بیشتر رمان اجتماعی است که زندگی زن ستم کشیده ای را برابر بازگفت های خود او به تصویر می کشد و از این جهت، جنبه اجتماعی این رمان

در فرهنگ ایرانی، از عصر باستان تا انقلاب مشروطه، خرد جمعی بیشتر در قالب تمثیل، افسانه، حکایت و داستان به افراد جامعه منتقل می شد. جمعی از مستشرقان و خاورشناسان به همین جهت، از یکسو فرهنگ عقلانی و فلسفه یونانی و اروپایی را با حکمت اشراقی و شهودی شرقی و ایرانی متفاوت دانسته اند و از سوی دیگر خاستگاه داستان های کوتاه یا داستانک را در ایران دانسته اند که گاهی با اعجاز، نتیجه اخلاقی Moral یک داستان را در یکی دو جمله و گاهی در یک بیت شعر فارسی به مخاطب تحویل داده اند. بنابراین جای تعجب نیست که حکیمان، عارفان، شاعران، نویسندگان، پیران باتجربه و مردان موفق مملکت ما نیز همچنان به سنت پیشینیان از گونه ی ادبی قصه و داستان برای بازگویی پیام های خود استفاده کنند.

«آبجی جمیله» قصه ای بر آب چشم اما واقعی و حقیقی است که استاد علی اکبر رفوگران به قلمی روان و بی عیب، بر قلم آورده است. رفوگران از چهره های نام آشنای کارآفرین کشور و از کنشگران موفق عرصه اقتصاد و صنعت است که دستی هم به قلم دارد و مکثونات ذهنی خود را به نظم و نثر بر قلم می آورد. از او تاکنون چندین کتاب از جمله خاطراتش در قالب یاد بودها یا اشعار برگزیده اش از گنجینه ادبیات منظوم با نام نمک کلام منتشر شده و همه با استقبال مخاطبان روبه رو شده اند. «آبجی جمیله» یک شخصیت حقیقی است که رفوگران او را از نزدیک دیده و درد دل هایش را به طور مستقیم از زبان خود او شنیده است و اکنون آنها را بازنویسی و بازآفرینی کرده و به مخاطب منتقل نموده است.

داستان نویسی به سبک واقع گرای = رئالیسم، تا قبل از مشروطیت در ایران بیشتر صورت خاطرات نویسی و سفرنامه نویسی داشت.

قصه نویسی مدرن به سبک واقع گرا را اول بار سیدمحمدهعلی جمال زاده با مجموعه داستان های کوتاه «یکی بود، یکی نبود» به فارسی زبانان شناساند. به این دلیل، او را که در ۱۳۷۷ پس از صد و اند سال عمر پریکرت دور از وطن در ژنو از دنیا رفت، به حق پدر داستان نویسی در ایران می شمارند. رُمان خواندنی و پر آب و تاب «آبجی جمیله»، بازتاب خاطرات و تجربه های تلخ یک زن ستم کشیده شرقی است که پس از دیدن لطمه ها و صدمه های فراوان جسمی و روحی، عاقبت به صورت کنیز به ایران افتاده و سپس از آزادی هم، خدمتکار پیر خانواده مانده است. داستان نویسی همچنان که شعر، به عنوان «ادبیات آفرینشی» (Creative writing)

بقیه از صفحه اول

اقتصاد غیر نفتی

سال ۸۷ بود که خیلی از مردم جهان به طور کاملاً خود جوش و البته همزمان، به ایران علاقه مند شدند. در آن سال، یک مستند چهار قسمتی درباره زیبایی های ایران در بی بی سی پخش شد که دو میلیارد نفر از مردم جهان را پای تلویزیون میخکوب کرد. مستندی که رضایت بالای ۸۰ درصدی مخاطبان را برانگیخت. خیلی ها که از ایران بی اطلاع بودند، به واسطه دیدن همان مستند بود که علاقه مند شدند و تصمیم گرفتند تا به ایران سفر کنند. آنها با آن شبکه تماس می گرفتند و از ایران می پرسیدند. بله، از ابتکار فرهنگی هم می شود پول درآورد. اقتصاددان ها اسمش را گذاشته اند درآمد غیر نفتی.

یک مثال دیگر

همین امسال، صد هزار نفر به شوق تماشای خانه های خشتی یزد به این دیار آمدند. ایده تبدیل خانه های قدیمی و خشتی یزد به هتل، باعث برانگیخته شدن ایرانیگردان شده است. فرمول ساده بود. سال ها قبل، هنرمندان معماری سنتی ایرانی، بنایی را ساختند و سال ها بعد، چند آدم باهوش از آن پول درمی آوردند. راستی چرا دیگر از

آنها به جایی رسیده اند که برای کاهش بزهکاری در میان نوجوانان خود، به جای دست روی دست گذاشتن و تماشاچی شدن، دست به

دکتر سید حسن امین

برجنبه تاریخی اش غلبه پیدا می کند و آن را باید از اشباه و نظایر رمان های اجتماعی فارسی مانند «تهران مخوف» از مشفق کاظمی، «ژیبا» از محمد حجازی، «روزگار سیاه» از عباس خلیلی و «فتنه» از علی دشتی دانست که عموماً وضع نابسامان زندگی زنان در ایران را به تصویر می کشیدند. رُمان حاضر، از داستان غم انگیز بردگی زن (و مرد!) در ایران (و کشورهای همجوار) به حکم قانون و عرف جاری این کشورها پرده برمی دارد.

همه می دانیم که بردگی و بهره کشی انسان از انسان، لکه ننگی بر دامان تاریخ بشریت است. از عصری که ارجاسب برگشتاسب تاخت، غنائم جنگی شامل «چارپایان و موجودات دوبا» می شد. در حمله اعراب نیز مردان و زنان ملل شکست خورده، اسیر می شدند و به صورت غلام و کنیز در بازار بردگان خرید و فروش می شدند. مادر بسیاری از پیشوایان دینی و فرهنگی شیعیان از جمله مادر امام سجاد (شهربانو یا شاه زنان) از اسیران ایران بودند که به کنیزی گرفته شده بودند.

در اسلام، آزاد کردن بردگان، امری مستحسن و مستحب بود و در مواردی مثل کفاره روزه رمضان هر مسلمان باید یک بنده آزاد می کرد یا دو ماه روزه می گرفت یا شصت فقیر را اطعام می کرد؛ اما نظام برده داری الغاء نشد. خود من در همین ایران خودمان، نکاح نامه هایی دیده ام که با اسم و رسم، غلامی معین و کنیزی مشخص را داماد به عنوان بخشی از مهریه به عروس تملیک کرده است.

«آبجی جمیله» در روایت علی اکبر رفوگران، به طور موردی یعنی به اصطلاح Case Study یک مورد از صدها مورد این بردگی را در کشور خود ما و همسایگان نزدیکمان (به رغم پیشینه تمدنی قدیم و قویم ایران، هند و بین النهرین) با همه جزئیاتش ترسیم می کند. شما داستان زندگی شرم آور بردگی در آسیا را در این کتاب می خوانید. استثمار و انواع سوءاستفاده ها از غلام و کنیز، در آسیا و آفریقا قابل دفاع نیست، اما مغرب زمین نیز در این زمینه چندان معصوم نبوده است. من به نوبت خود از خواندن این داستان به سبک رئالیست که آمیزه ای از خاطره نویسی و داستان نویسی است، سخت تحت تأثیر قرار گرفتم و اطمینان دارم که چاپ آن، نه تنها از نظر هنر داستان نویسی بلکه از نظر تاریخ اجتماعی ایران و کشورهای همجوار هم در سطح بین المللی ارزشی خاص به خود اختصاص خواهد داد.

با بهترین آرزوها برای موفقیت این کتاب و پیام اخلاقی و حقوق بشری آن.

جای خالی فرهنگ

دامان فرهنگ و تاریخشان می شوند. آنها اجرای طرح آموزش خصوصیات نیک اخلاق و فرهنگ ژاپنی در طی دو هزار سال اخیر را در مدارشان کلید زده اند. یک بسته فرهنگی کامل. از میزان خم شدن در هنگام احترام گذاشتن گرفته تا میزان بلندی صدا. از نظر آنها با فرهنگ می شود امنیت را تقویت کرد.

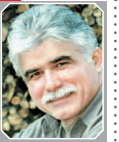
سخن آخر

از این دست مثال ها دراثبات به درد بخور بودن فرهنگ، فراوان است.

وقتی اوریانا فالاچی در یکی از مشهورترین مصاحبه هایش تا نابود کردن حیثیت هنری پیکاسو تاخت و آثار او را به شدت نواخت؛ با یک جمله محشر از سوی پیکاسو، روبه روشد. پیکاسو گفت که آثارش حتی اگر اصلاح نکند، اما انعکاس می دهد.

او درست می گفت. هنر، جامعه را اصلاح می کند و حداقل از خواب بیدارش می کند که دیرش نشود. خلاصه اینکه هنرمندان و اهالی فرهنگ، کارهای زیادی از دستشان برمی آید، اما کمی هم توجه می خواهند که درباره اش باز خواهیم نوشت. دوطبق برنامه درایم انتخابات و تبلیغات، حداقل حق فرهنگ است.

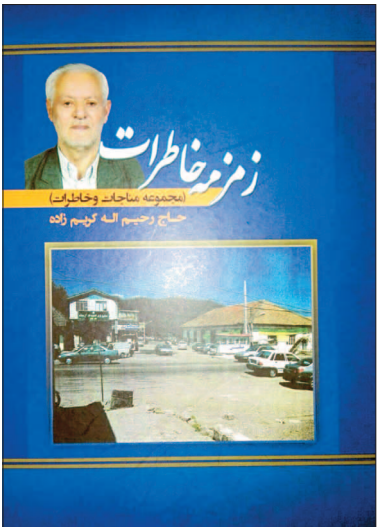

اکبر اکسیر

معرفی مجموعه خاطرات و اشعار رحیم‌الله کریم‌زاده چویر با عنوان «زمزمه خاطرات»/محقق اردبیلی/۱۳۹۶

زمزم زمزمه‌های دلنشین

شاعر و مرثیه‌سرا و روزنامه‌نگار قابل‌ی بوده، «حاج رحیم‌الله کریم‌زاده چویر» است که اگر در زمان خود امکانات لازم را داشت، می‌توانست در ردیف بزرگان اهل قلم کشور هنرنمایی کند. مردی خودساخته که گذشته از خدمات نیکوکاری در احداث مراکز عام‌المنفعه، با نوشتن خاطرات و تدوین اشعارش، در شناساندن تاریخ نواحی تالش و محال چون‌رو حویق و روستاهای اطراف مابین آستارا - تالش، خدمات شایانی به فرهنگ و ادب منطقه نموده است. کتاب خاطرات حاج کریم‌زاده، حاوی شعرهای دل‌انگیز و مرثی و مدایح ایشان است که عکس‌های قدیمی و خاطرات صدساله اخیر به شیرینی این مجموعه

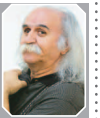
تنها رسانه صادق جوامع انسانی است که توانسته از باستان درد، آمال و آرزوهای بشری را به آیندگان منتقل کند و اگر امروز جایگاه برتری در بین اقشار مردم دارد، نتیجه همان وظیفه‌ای است که بر عهده داشته است.

اگر اهل شعر و شاعری باشید، متوجه خواهید شد که گروه بی‌شماری از شاعران به صورت گمنام و ناشناخته در گوشه و کنار ایران زندگی می‌کنند و هرگز در سرشماری شاعران به حساب نیامده‌اند. این گروه، شاعران خدادادی هستند؛ یعنی ذوق سرشاری داشته‌اند و بدون مربی و معلم رشد کرده‌اند و تنها با تشویق مردم کوچه و بازار، چندین دفتر به شعر آغشته‌اند.

در مواجهه با این گروه از شاعران، هرگز انصاف نیست که اشکالات وزنی یا عیوب قافیه را به رخ آنها بکشیم. آنها بدون اطلاع از مفاعیلن فاعلتن مفاعیلن فاعلات، شعرشان را سروده‌اند و دردهایشان را بیان کرده‌اند. آنها به صورت طنز، مشکلات محیط خود را با شیرین‌ترین وجهی به گوش دیگران رسانده‌اند. باور کنید طرفداران آنها گاه از تیراژ مجموعه شعر شاعران درجه یک کشور بالاتر بوده است. آنها نه دکترای ادبیات دارند، نه انجمن و کانون ادبی کرج و حومه را!

هر روستایی، حتی کوچک، چندین شاعر مردمی دارد. پای صحبت این عزیزان اگر بنشینید، هرگز خسته نخواهید شد. آنها بدون تربیون رسمی، بدون صفحات شعر نشریات ادبی، بدون شبکه‌های اجتماعی، از لایه‌های زیرین جامعه صدایشان را به گوش ما رسانده‌اند.

یکی از این شاعران محلی که پژوهشگر،

حسین فرازمند

نگاهی به یک ترانه قدیمی محمد نوری به بهانه نهمین سال مرگ نادر ابراهیمی

ما برای آنکه ایران....

«ما برای آنکه ایران» نیز از همان زمان‌ها جست‌گرفته بر سر زبان‌ها بود و به‌عنوان یکی از تیتراژهای موفق سریال‌های ایرانی شناخته شد. این ترانه، بعد از ضبط با صدای گروهی از خوانندگان کودک و نوجوان، با صدای محمد نوری نیز در تیتراژ سریال قرار گرفت. محمد نوری در سال‌های قبل از انقلاب، آهنگ تیتراژ یکی از پربیننده‌ترین سریال‌های تلویزیونی آن روزگاران به نام «مراد برقی» را نیز خوانده بود که می‌گویند نخستین ترانه اردلان سرفراز با آهنگی از دکتر محمد سریر بود. ترانه‌ای که شاید در خاطر خیلی‌ها باقی مانده باشد و این‌طور شروع می‌شد:

اگر یک شب تورو در خواب بینم
به دریا نقشی از مهتاب بینم
دوباره بینمت خندون بیایی
دوباره این دل بوی تاباب بینم
بیا بار سفر بندیم از این دشت
ز مستون باز توی این لونه برگشت
بیا تا قصه‌ها گویم برایت
که دوران جدایی دیر بگذشت...

شهرت بیش از حد و باور مردم و مسئولان سازمان رادیو تلویزیون ملی ایران از فروش صفحه و بعدنوارهای این تیتراژ فیلم، باعث شد تا موسیقی تیتراژ سریال تلویزیونی «هامی و کامی» را نیز به محمد نوری بسپارند. درباره محمد نوری در همین پاورقی و هنگام بررسی ترانه «نازنین مریم» به‌طور مفصل و مشروح نوشته‌ایم و حالا بد نیست از زبان آهنگساز ترانه «ما برای آنکه ایران» یعنی فریدون شه‌بازیان، نکاتی برای شما یادآوری کنم. او در مصاحبه‌ای با یکی از مراکز خبرگزاری درباره چگونگی ساخت این ترانه در آن سال‌ها گفته است: «سالی که نادر ابراهیمی سریال «سفرهای دور و دراز هامی و کامی در وطن» را ساخت، برای ساخت موسیقی متن به من مراجعه کرد و من موسیقی این سریال را ساختم. برای این سریال نادر ابراهیمی دو تا شعر زیبا ساخته بود که یکی «سفر برای وطن» و دیگری «ای وطن» بود که هر دو را محمد نوری خوانده است. او از من خواست که برای

افزوده است. شعرهای این مجموعه توسط استاد کاظم نظری بقا ویرایش شده، اما غلط‌های چوبی از اعتبارات انشازات محقق اردبیلی کاسته است. بخش اعظم کتاب به شعرهای ترکی شاعر اختصاص یافته که خاطرات شیرین کودکی، مرثی و مدایح و مسائل و موضوعات محلی را در بر دارد و در بخشی دیگر با شعرهای فارسی شاعر آشنا می‌شویم. این کتاب با عکس‌هایی قدیمی آقای کریم‌زاده به پایان رسیده که در حد خود زیبا و خاطره‌انگیز است.

از صفحه ۴۴۴ کتاب حاضر، شعر "هوای شاعری" چاپ شده در آن را تقدیم شاعران پاکدل روستایی ایران عزیز می‌نمایم:
هوای شاعری افتاده ناگهان به سرم
و عشق شعر به ناچار کرده در به درم
دل چو تشنه دیدار طالب هنر است
اگر چه از ره و رمزش تمام بی‌خبرم
شعار و شعر، شعور قریحه‌داران است
قریحه‌گر چه نبوده است ز ابتدا نظرم
فقط خدا نظرش را نگیرد از دل من
به خاطر دل پردرد و چشم‌های ترم
نظر به ما کند آن شهریار تشنه لبان
که چشم دل بکشایم صفا دهد هنرم
توجهی بکند گسر خدای لم یزلی
به یادگار بماند همیشه این اثرم
به امید موفقیت این حاج آقای عشق شمع و
جوانان پاکدل روستاهای دورافتاده ایران که آن شاءالله از نعمت اساتید ادب و هنر بهره‌مند گردند و از شاعران برتر فردای ایران باشند.

این سریال و با در دست داشتن این دو قطعه شعر، موسیقی بنویسم و اجرا کنم.» شه‌بازیان ادامه داده است: «مرحوم نادر ابراهیمی، خودش همراه با شعرهایش، یک ملودی‌هایی را به صورت ذوقی و قریحه‌ای زمزمه می‌کرد که البته به دلیل این‌که او موزیسین نبود، اشکال فراوان داشت؛ اما به هر صورت، هم شعر و هم ارتباط ملودی و شعری که او زمزمه می‌کرد و به آن فکر می‌کرد، زیبا بود و بر این اساس من دو کار در مجموعه موسیقی این سریال ساختم که هر دو را محمد نوری اجرا کرد.

این دو اثر، یک بار در رادیو و برای قرار گرفتن در متن سریال اجرا و ضبط شد و بعد از آن سریال، اجرای صحنه‌ای نشد.» از نادر ابراهیمی نویسنده شهیر ایرانی نیز آثاری با ارزش در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و عرصه‌های اجتماعی باقی مانده است. نادر ابراهیمی با نام کامل «نادر ابراهیمی قاجار کرمانی»، زاده چهاردهم فروردین ۱۳۱۵ در تهران بود که در تاریخ ۱۶ خرداد ۱۳۸۷ در تهران درگذشت و این روزها مصادف با نهمین سالگرد درگذشت اوست. از این نویسنده شهیر ایرانی، به‌رغم آثار فراوانش «۴۰ نامه به همسر» شهرت اجتماعی زیادی یافته است. مجموعه‌ای که در آن، او نکات و کشفیات اجتماعی و عارفانه زیادی را خطاب به همسرش بیان می‌کند. به‌طور مثال در یکی از قطعات زیبایش خطاب به همسرش می‌نویسد: «... عزیز من، صبوری تو، صبوری بی‌حساب تو در متن یک زندگی ناامن و آشفته که هیچ چیز آن را مفرح نساخته و نمی‌سازد؛ به راستی که شگفت‌انگیزترین حکایت‌هاست.» اما فرزانه منصوری، نویسنده و مترجم آثاری در حوزه کودکان و نوجوانان و همسر نادر ابراهیمی نیز در مصاحبه‌ای درباره او گفته است: «من فکر می‌کنم که اگر من هم نبودم، باز هم نادر ابراهیمی بود و همین آثار را خلق می‌کرد. آنچه نادر در چهل‌نامه نوشته برای من مبالغه‌آمیز است. من آن نیستم که شماها فکر می‌کنید، البته شاید من سعی کرده‌ام زن خوبی باشم. در حد همان تعریفی که ما ایرانی‌ها از زن خوب بودن داریم.

در محضر مشفق

● پرویز بیگی حبیب آبادی

بخش ۱۱۳

دهانه غار مثل دهانه چاه‌های معمولی است که برای پایین‌رفتن دارای جای پاست. به اولین قسمت غار که وارد می‌شوید، اتاق ۳×۴ تعبیه شده است که در هر چهار طرف آن، دهانه چاهی نمایان می‌شود که از هر کدام پایین بروید، باز اتاقی می‌بینید با چهار حلقه چاه و غار تا پایان به همین ترتیب است و اگر کسی بدون طناب یا علامت‌گذاری به راه ادامه دهد، در راه بازگشت، دچار سرگیجه می‌شود.

در هر اتاق یک سنگ آسیا وجود دارد که هنگامی که مردم برای مصون‌ماندن از هجوم دشمنان بدین غار پناه می‌برده‌اند، از این سسنگ‌های دست آسیاب استفاده می‌کرده‌اند. آب چشمه اسکندری که در کنار آتشکده زمان ساسانیان، از زمین می‌جوشد، از تپه بلند تالار نیاسر، به صورت آبشاری زیبا به پایین سرازیر می‌شود و مورد استفاده زارعان قرار می‌گیرد. از محصولات مهم نیاسر، گردوست که بسیار مرغوب است. محصولات دیگر آن غیر از جو و گندم، گلاب و عرق نعنا و غیره است. آن روز که من و استاد معلم و محمدعلی مردانی و حسین لاهوتی بساط ناهار را در کنار چشمه اسکندری گسترده بودیم، شعرخوانی کردیم و سخن از زیبایی‌های این آثار دیدنی به میان آمد و بعد صحبت از سفر حج. حسین لاهوتی از محدعلی مردانی پرسید: شما تا به امروز چند مرتبه به حج رفته‌اید؟ مردانی جواب داد: دو سه مرتبه. لاهوتی که با محمدعلی مردانی گهگاهی شوخی می‌کرد، گفت: بعضی از آدم‌ها اگر صد مرتبه هم به زیارت کعبه بروند، آدم نمی‌شوند. مردانی که از این سخن ناراحت شده بود، گفت: به دلیل همین بی‌ادبی که تلویحاً به من کردی، خود تو هم که یک مرتبه به این سفر رفته‌ای، آدم نشده‌ای. بالاخره با وساطت من و معلم ماجرا فیصله یافت.

● قبلا از صحبت‌هایی که گاه پیش می‌آمد، چند خاطره خوب از یزد داشتید.

– بله، بنا به دعوت اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی یزد و با عنایت حضرت حجت‌الاسلام والمسلمین بهجتی شفق، چندین مرتبه به شهر تاریخی یزد سفر کردیم و از محبت‌های بی‌دریغ مسئولان شهر و مردم مهمان‌نواز آن برخوردار شدیم.

آشنایی با شاعران بزرگ و خوب این شهر از جمله حجت‌الاسلام زکریا اخلاقی، دکتر محمدی کویر، سیدمحمد آتشکی، علیرضا احرمان‌پور و زنده‌یاد رمضان علی‌گلدون و عده‌ای دیگر، موهبتی بود که خاطره آن هیچ‌گاه فراموش نمی‌شود. یکی از سفرها در ماه مبارک رمضان بود و به اتفاق استادان حمید سبزواری، محمود شاه‌رخ، علی معلم دامغانی و حسین لاهوتی در شهر میبد یزد که مهمان مرحوم حجت‌الاسلام بهجتی شفق شاعر فرهیخته و امام جمعه میبد بودیم. دو پاسدار هم از یزد همراه ما آمده بودند، یادم نمی‌رود که حجت‌الاسلام بهجتی شفق شاعر با دهان روزه و گشاده‌رویی که خاص اوست، از جمع ما پذیرایی می‌کردند.

● در سفرهایی که داشتید، با حوادثی هم روبه‌رو می‌شدید؟

– چند بار برای اجرای برنامه شعرخوانی به اهواز و آبادان، همراه دوستان شاعر رفیقیم. یکی از این سفرها بعد از آزادی خرمشهر بود که در کنگره آزادی خرمشهر و در آن شهر برگزار شد. از تهران با یک فروند هواپیما و حدود یک صد و پنجاه شاعر و مسئولان بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس به آبادان پرواز کردیم. یک شب در هتل آبادان بودیم با اتاق‌های بدون تهویه و هوای بسیار گرم و طاقت‌فرسا و سر و کله زدن با حشراتی که با نیششان تن را نوازش می‌دادند. کلافه شده بودیم و آن لحظات به یادمان می‌آورد جان‌فشانی رزمندگان را در آن شرایط سخت و طاقت‌فرسا و هوای شرجی و گرمایی که در مرز پنجاه درجه بود و آتش مداوم توپخانه دشمن. چگونه رزمندگان از این سرزمین دفاع کردند، به‌راستی موجب شگفتی است.

ادامه دارد

بقیه از صفحه اول

عرضم به حضور انور شما؛ این ترانه که در سال‌های اخیر با عنوان «ما برای آن‌که ایران» منتشر شده است، با شعری از مرحوم «نادر ابراهیمی» شاعر و نویسنده نامدار کشورمان و با آهنگی از فریدون شه‌بازیان برای یک سریال تلویزیونی ویژه کودک و نوجوان ساخته شد(که بعضی‌ها اشتباهاً ساخت آهنگ آن را به شهرام گلپریان هم نسبت داده‌اند). «سفرهای دور و دراز هامی و کامی در وطن»، نام مجموعه داستان‌هایی بود که توسط نادر ابراهیمی در سال‌های ۱۳۵۶ و ۱۳۵۷ نوشته شد. در این سلسله داستان‌ها شخصی به‌نام «استاد مهروند» با همکاری دوستانش می‌کوشند تا برنامه‌ای به‌نام «طرح تربیتی و آموزشی برای کودکان ۱۱ تا ۱۳ سال» اجرا کنند و برای اجرای این طرح، دو نوجوان به‌نام «هامی» مخفف نام همایون و «کامی» مخفف نام کامبیز را بر می‌گزینند. «هامی و کامی، پس از پایان مرحله آموزشی مهارت‌ها و اطمینان از دریافت نسبی چگونگی طرح، همه وسایل و ابزار ضروری برای زندگی را در یک اتومبیل ژپان می‌گذارند و با خانواده‌های خود خداحافظی می‌کنند و این‌گونه سفر دور و دراز آنها به اقصی نقاط ایران آغاز می‌شود.

در این سفر، پژوهشگران بی‌آنکه بدانند، از دور مواظب آنها بودند و هامی و کامی آزاد بودند تا هر کاری که دلشان می‌خواست، انجام دهند. به هر جا می‌خواهند بروند و هر باوری که دارند، به زبان بیاورند و انجام دهند. و البته طولی نکشید که «سفرهای دور و دراز هامی و کامی در وطن» از سوی انتشارات رادیو تلویزیون ملی ایران (سروش) نیز در سال‌های ۵۶ و ۵۷ منتشر شد و مورد استقبال هم واقع شد. خود سریال نیز مورد توجه ویژه بینندگان قرار گرفت. ترانه

استاد محمدنوری

نقد آثار منظوم و منثور

عباس ییمینی شریف

یار مهربان

هومن ظریف

۳۹

شعر «سوت ترن» نیز از کتاب آواز فرشتگان ۱۳۲۵، توسط شاعر برای کتاب نیم قرن در باغ شعر کودکان، گزینش شده است، که تغییرات آن را در کمان های مربوط به سال های چاپ نشان داده ایم:

مسافری بدو بدو / زود زود بیا جلو
چونکه سوار من شوی / هر جا بخواهی می روی

گاهی میان تونلی / گاهی روان روی پلی
آسوده روی در دسر (۱۳۶۶): آسوده می کنی سفر / نداری از سختی خبر (۱۳۵۵): از رنج و سختی بی خبر

این خبر اما داشته باش / میا ز منزلت یواش (۱۳۶۶): اما بدان در هر کجا / من می شناسم وقت را

من سر ساعت می روم / منتظرت نمی شوم (۱۳۲۵): آهسته نه، دوان دوان / اگر نمی دانی بدان

وقتی شدم مشغول دو / اگر بیایی بجلو (۱۳۶۶): نیا جلو نیا جلو

(۱۳۲۵): کم بزیر خود ترا / میشوی از میان دوتا / (۱۳۵۵): برای تو خطر دارد / بلا و در دسر دارد / تالیاستدم بیا جلو / راه افتادم سوار نشو (۱۳۵۵): در حرکت سوار نشو

بازی نیست / بر روی خط من نایست / اینجا که جای خطر داره خطر داره / هزار تا در دسر داره.

قایق خواب، شعری از کتاب سفر با تور چاپ ۱۳۵۵ است که در کتاب نیم قرن با اعمال گزینش شاعر به چاپ رسیده است. روایت داخل دو کمان، شعر اصلی چاپ شده در کتاب سفر با تور است:

شب چراغ از لب بام دنیا / تابد آرام بر آب دریا / (تابد از دور بر آب دریا / مات و کم نور چراغ دریا)

گاه چون سایه به خاکستر ابر / گاه روشن به دل آبی ها / (گاه خاموش به خاکستر ابر / گاه شود روشن در آبی ها)

سیم پاشیده به دریا مهتاب / ماه خوابیده به هر موج و حباب / (نقره پاشیده به دریا مهتاب / ماه چسبیده به چین چینه آب)

قایقی ساخته گهواره بر آب / سر نشینان همه در عالم خواب / (قایقی هست روان آهسته / بر سر موج سوی عالم خواب)

می کشد موج به ساحل ها / سر رفته قایق به تماشای سحر / (می رود قایق به کم کم ز نظر)

می پرد خواب چو پروانه ز چشم / کرده بیداری بر دیده گذر / (می شنود با آن بیداری دور / خواب می ریزد در دیده تر)

مه به پایان ره خویش رسید / دل به دریا زد و مهتاب پرید / (موج ها، آرام غوغا نکنید / شورش و ولوله برپا نکنید)

نور بر خاور تاریک دمید / تا شب تیره شود صبح سپید / (قایق خواب به زنجیر شماس / یا اسیر خود بد تا نکنید)

(شب به خود پوشش مهتاب کشید / بر سر و روی جهان خواب دويد)

می رود قایق آرام / آرام / می کشد سینه به دریای سپید

شعر «گاوه میگه» (۱۳۶۶: ۵۴) با عنوان متفاوت: «تن پر هنر» (۱۳۲۵: ۴۸) در سال ۱۳۲۵، به چاپ رسیده است:

گاوه می کند ماما / می گوید آی بچه ها
دو شاخ تیز به سر دارم / یک تن پر هنر دارم
علف که خوردم شیر شود / ماست و کره و پنیر شود
پستان من بگیر و بکش / تا بشوی فش فش فش
چو سودمندم، بر زگر / خویم نمایم خشک و تر
با مهر غمخواری کند / من را پرستاری کند

ادامه دارد

مختصری از شرح احوال و خدمات شادروان «حسین صبحدل»

با محرمان خلوت انس تا به سر چشمه نور

محمدرضا ممتاز واحد

ولی ذات و روح مناجات فارسی بیشتر از آن متبادر است. صبحدل نیز همانند اغلب ادعیه خوانان و مناجات خوانان قدیمی، وجه کارکردی و کاربردی آواز را بیشتر از هر چیزی منظور داشته و محتوامحورانه و به دور از فرم گرایی صرف، در جهت ادای هر چه بهتر و گویاتر و ملموس تر کلام اهتمام داشته و با بهره گیری استادانه از فراز و نشیب صدا در جهت هر چه بهتر بیان داشتن مضمون کلام، همت گماشته است. به زعم راقم این سطور اگر شخصیت صدای روانشاد صبحدل در یک عبارت وصف شود؛ آن عبارت در «اعتقاد، ایمان و اخلاص» خلاصه می گردد. کما این که به تحقیق، شخصیت فردی و شخصیت معنوی و فرهنگی ایشان نیز همینگونه بوده است.

اعتقاد، ایمان و اخلاص؛ چه در آن اذان مانا و چه در مناجات های پراکنده به یادگار مانده از ایشان، عمیقاً قابل درک و دریافت است. زمان و مکان اجرای مناجات مذکور بر راقم این سطور پوشیده ماند ولی گویا این مناجات از یکی از شبکه های سیمای جمهوری اسلامی ایران و احتمالاً در برنامه «ماه خدا» پخش شده است. امیر مداح در خصوص آثار مناجاتی و آوازهای عرفانی حسین صبحدل به نگارنده می گوید که بیشتر این آثار را روانشاد صبحدل در قبل از انقلاب خوانده و احتمال پخش آن در رسانه های قبل از انقلاب بعید می نماید.

پس از انقلاب و در زمان مسئولیت ایشان اگر خواننده ای که برای او استودیو رزرو شده بود، دیر می آمد و یا پس از اتمام ضبط خواننده مهمان، وقت استودیو اضافه می آمد، یکی دو نوبت بنسبه به یاد دارم جناب صبحدل قطعاتی را اجرا کرد و یک بار هم به اصرار ما اذانی را در مایه بیات اصفهان خواند که پخش هم می شود (البته این اذان غیر از آن اذان معروف ایشان است). اما حاج آقای صبحدل اقتدار مناعت طبع داشت که آوازهای خویش که بسیار زیبا و سوزناک بود را هیچ گاه برای پخش نمی فرستاد و تنها اذان ایشان بود که از رادیو پخش میشد.

جای خالی کتاب و فیلمی مستند

راقم این سطور از نگارش کتاب و یا ساختن فیلمی مستند در خصوص مرحوم حسین صبحدل بی اطلاع بوده و امید است در صورت عدم تحقق این دو مهم تا کنون، صاحب نظران غایت فرموده و تا شاهدان عینی و همکاران و افراد ذی صلاح جهت اظهار نظر در مورد ایشان در قید حیاتند، جهت حصول نتیجه در این خصوص تعجیل نمایند.

حسین صبحدل زمانی که به رادیو رفت، یکتا به میدان آمد و افراد و مطلعینی چون هادی آرمز، سیداحمد حلی، سیدمحسن حسن زاده و همچنین محمدعلی کریم خانی، امیرمداح، سیدمحمد امین زاده، واحدی و ...، در خصوص ایشان ناگفته های بسیار در سینه دارند.

پی نوشت:

- «علی صبحدل» فرزند شادروان حسین صبحدل، از قاریان ممتاز می باشد.
- آیا ذکر گویا در کتاب «نقش انقلابی یاد و یادآوران» صورت گرفته است. کتاب بسیار کمیاب «نقش انقلابی یاد و یادآوران» در تاریخ تشیع» نام کنفرانسی است که در ۲۱ شهریور ۱۳۵۱ در تالار حسینیه ارشاد توسط دکتر علی شریعتی ایراد شده است. این سخنرانی پیش از چاپ مورد بازبینی دکتر شریعتی قرار گرفته و خود آن را مکمل سخنرانی شهادت می داند.
- برای مطالعه بیشتر در خصوص آرا و نظرات برخی از این صاحب نظران از جمله سهیل محمودی و محمد اصفهانی در مورد حسین صبحدل، به «دو هفته نامه آموزشی رادیو» شماره ۳۴ مراجعه شود.
- ممتاز واحد، محمدرضا. ۱۳۹۵. کوتاه در خصوص گفتمان آوازی امیر مداح. روزنامه فرهیختگان، ۱۱ مهر
- شجریان، محمدرضا. ۱۳۹۰. رینا متعلق به همه مردم است. روزنامه شرق، سال هشتم، شماره ۸، ۱۳۰۶، ۸ مرداد، ص ۸

منابع و مآخذ:

مختاباد، سیدابوالحسن. ۱۳۸۸. شد ز دنیا، ماند از او فعل نکو. هم شهری آنلاین، کد مطلب ۱۳، ۹۴۴۶۰ آبان مداح، امیر. ۱۳۹۶. مکتوبات شخصی و توضیحات مکتوب و صوتی امیر مداح (خواننده و آوازخوان قدیمی) به نگارنده (محمدرضا ممتاز واحد) در خصوص ناگفته ها و ناشنیده ها در خصوص حسین صبحدل
با تشکر و سپاس ویژه از جناب علی صبحدل (فرزند استاد فقید حسین صبحدل) که در جهت ارسال عکس های این نوشتار یاری گر شدند.

فرستی نکرد و کار به همین شکل پخش شد. و جالب توجه این که خود آقای شجریان هم در کتاب راز مانا به این نکته اشاره می کند که این کار به صورت تمرینی در استودیو به همراه برخی ادعیه دیگر ضبط شد و قرار بر پخش آنها نبود، اما یک روز ناگهان دیدم این اثر پخش شده است و تماس گرفتم و ماجرا را پرسیدم که دیگر تیر از کمان در رفته بود.» (مختاباد، ۱۳۸۸)

و جالب اینجاست که این موضوع مهم نه در کتاب «راز مانا» و نه در مصاحبه مفصل محمدرضا شجریان با روزنامه شرق «هرگز عنوان نشده و گویا که این مرد (حسین صبحدل) در هنگام ضبط این آثار اصلاً وجود خارجی نداشته است در صورتی که حسین صبحدل در آن مقطع زمانی، حضوری نزدیک، مؤثر، ذی نفوذ و تصمیم گیرنده داشت.

حتی بر طبق اقوال و شنیده های کاملاً موثق، محمدرضا شجریان در ابتدا در صدد ضبط همان اثر تمرینی هم نبوده و با اصرار صبحدل و شاید عده ای دیگر و با ایجاد وجد عرفانی و جذب معنوی در شجریان و در همان استودیو، سرانجام ایشان به استودیو رفته و رینا را خوانده است. امید است در هنگام واگوییهای «تاریخ شفاهی» جزء به جزء مسائل را بیان کنیم زیرا که پس از مکتوب شدن آن، «تاریخ مکتوب» خود به دنبال خلاصه ها و ناگفته ها خواهد رفت!

به زعم راقم این سطور، میراث معنوی ناملموس و فرهنگ صوتی چهارده اخیر و بیش از همه این ها حافظه تاریخی و خاطره جمعی ایرانیان در خصوص مثنوی افشاری و دعای رینا، بیش از هر چیزی و امادر همت، اهتمام، ابتکار و اصرار حسین صبحدل بوده است.

مظلومیت علی (ع) در اذان صبحدل

گویا تنها اثر صوتی به یادگار مانده از حسین صبحدل که گهگاه از رسانه ها پخش می شود، اذان ایشان است. این جمله از این جهت با تردید نوشته شد چون که این اذان آثار مضبوط مناجات خوانی و ادعیه خوانی نیز در آرشیو موجود می باشد ولی شاید تقدیر الهی این بود که این اذان، تنها میراث صدای حسین صبحدل در اذهان عمومی شناخته شود. اذانی که از حیث مؤلفه های کمی صدای مؤذن در حین اجرا، بسیار حیرت آور است. حجم صدا و ارتفاع صدای صبحدل در هنگام اجرای این اذان، تأمل برانگیز جلوه می نماید. امیر مداح تعبیر بسیار زیبا و منحصر بفردی را از منظری دیگر در مورد این اذان بیان می دارد: «حاج آقای صبحدل در هنگام اجرای فراز: «شهد ان علیاً ولی الله / شهد ان علیاً حجه الله»، در فراز دوم آن (شهد ان علیاً حجه الله) کلمه مقدس «علیا» و خاصه «علی» را با غلت و لرزش و نوانس کوتاهی به قدری زیبا و فنی و مؤثر ادا می کند که با این نحوه ادا، مظلومیت مولا علی بن ابی طالب (علیه السلام) را به تصویر کشیده است.»

دیگر آثار مناجات خوانی صبحدل

«مهدی تفرشی» (مناجات پژوه و علاقمند به گونه آوازی مناجات خوانی) مناجاتی از حسین صبحدل که گویا از تلویزیون نیز پخش شده را به راقم این سطور مرحمت نمود. صبحدل این مناجات را با مطلع «یا رب تویی پناه دل بی پناه ما / خم گشته پشت و سینه ز بار گناه ما» در فواصل دستگاه شور می خواند. لحن و بیان صبحدل در این اثر به گونه ای است که در هنگام اجرای فواصل، حالتی رها و آزاد به خود می گیرد. حس و حال این مناجات خوانی با حس و حال مناجات خوانی های قدیمی و اخلاص حاکم بر آنها بیشتر هماهنگ است. صبحدل در اجرای این مناجات نوعی خوانش بنیابین با مناجات عربی و مناجات فارسی را معمول داشته

بقیه از صفحه اول
همچنین ساخت و تولید برنامه های مناسبی ویژه اعیاد و مناسبت های مذهبی (ولادت ها و وفات ها) و همچنین تولید سرودهای انقلابی و به ویژه تولید و ضبط آوازا و نغمه های عرفانی و معنوی در برنامه های معارفی رادیو که از اهم فعالیت های صبحدل بود. همچنین تشکیل گروه کر واحد موسیقی رادیو (جمع خوانی یا تک خوانی به انضمام جمع خوانی) که عموماً مضامین تربیتی، اخلاقی و یا مناسبتی داشت و عمدتاً از هنرجویان کلاس آواز کریم صالح عظیمی بهره برده می شد که در آن زمان (یعنی اوایل دهه شصت) حدود بیست و پنج هنرجو داشت.

خاطر نشان می سازد که پس از رفتن محمدرضا شجریان از رادیو، کریم صالح عظیمی با حمایت حسین صبحدل، کرسی استادی و هدایت کلاس های آوازی رادیو را بر عهده گرفت. از دیگر فعالیت های حسین صبحدل بنا به گفته امیر مداح، گردآوری قاریان قرآن از سراسر کشور و تشکیل گروه تواشیح و تولیدات رسانه ای در این خصوص بود که البته بعدها هادی آرمز (موسیقی دان پیشکسوت)، در جهت تلاوم و گسترش این گونه آثار به ایشان ملحق شد.

صبحدل در خصوص تولید برخی برنامه های رادیویی خود مدبوع و مبتکر بود که از جمله آنها می توان به برنامه های «تا به سر چشمه نور» و «با محرمان خلوت انس» اشاره داشت. امیر مداح تعریف می کند که مرحوم حسین صبحدل به شهرستان ها می رفت و از خوانندگان خوب آن شهرها بهره می گرفت و آثاری را یا از طریق استودیوی صداوسیما شهر مربوطه و یا توسط دستگاه ریل شخصی خود، ضبط می کرد و ره آورد او از سفرهایش همین آثار بود که بعداً با صرف ساعت ها وقت و حوصله، آنها را ادیت و میکس کرده و به حالتی در می آورد که قابلیت پخش داشته باشد. همچنین فعالیت های بیرون سازمانی صبحدل؛ مانند رفتن به منزل شهیدان و یا آسایشگاه معلولان و ... همراه با استودیوی سیار و هنرمندان آن زمان رادیو و بسیار فعالیت های دیگر که ذکر تمامی آنها در این مجال اندک نمی گنجد.

ویژگی های کاری صبحدل

امیر مداح از آن دوران می گوید که گاه قاریان معروف قرآن به رادیو می آمدند و به اصرار حاج آقای صبحدل به استودیو رفته و اذان و یا ادعیه ای می گفتند و همان اذان و یا ادعیه جاودانه می شد. چه قاریان و چه آوازخوانان، در محضر جناب صبحدل که می خواندند، خوانند نشان متفاوت می شد به گونه ای که با حضور صبحدل جوی روحانی و معنوی حاکم می شد و حتی صدایدارها هم تحت تأثیر آواهای معنوی قاریان و خوانندگان قرار می گرفتند! با این حال و بنا به گفته امیر مداح با تمام این پرکاری و مشغله فراوان حسین صبحدل و در حالی که ایشان تقریباً شبانه روز در حال کار و فعالیت بود، یک بار نشد که وی شکوه و گلاهی های نماید.

امیر مداح می گوید که مرحوم صبحدل در کار و به خصوص در هنگام ضبط بسیار دقیق و باهوش بود. گوش حساسی داشت و کوچک ترین اشتباه را در می یافت. همواره دپایزونی کوچک در جیبش بود که در ابتدا و انتهای ضبط با آن کوک صدای خواننده را کنترل می کرد.

مرد واقع بینی بود و اهل تعارف نبود که شخص حاضر در استودیو حال ششگارد اول استادی نامداری باشد و وی بخواهد ملاحظه اش را بکند و چه بسا آوازخوان (نامداری در کنون و ناآشنایی در آن زمان) که سه بار برای خواندن یک آواز در مایه دشتی به استودیو رجوع می کرد و سرانجام آوازش از جانب صبحدل مقبول نمی افتاد. انسان معناگرایی بود. فسارغ از آوای ظاهری صدای آوازخوان، باطن صدا و معنویت برخاسته از آن بیش از هر چیزی برای صبحدل حایز اهمیت بود. این زیبایی شناسی همانطور که بعداً اشاره خواهد شد، در خصوص خوانش آوازی خود ایشان نیز مصداق می یافت.

مثنوی افشاری و رینای شجریان

روزنامه نگار پیشکسوت، سیدابوالحسن مختاباد در طی گفتگویی با حسین صبحدل نوشته است: «جناب صبحدل در واقع پایه گذار این گونه برنامه ها است و هم او بود که از شجریان چنین رینایی بیرون کشید. خود وی در گفت وگویی با نگارنده گفته بود که نسخه ای که هم اینک از رینای شجریان پخش می شود، نسخه ای تمرینی بود و آقای شجریان به استودیو آمده بود و کار را خوانده بود و قرار بود که باز هم روی این اثر کار کند تا یختگی بیشتری پیدا کند.

اما همین کار تمرینی به قدری محکم و زیبا از کار در آمده بود که من حیثم آمد که آن را پاک کنم و نگهش داشتم که اگر آقای شجریان دوباره برای خواندن آمد، و کار از این بار بهتر درآمد، پاکش کنم که دیگر آقای شجریان هم

خاطرات اجتماعی استاد امین الله رشیدی
در عرصه آواز و موسیقی

یک عمر خاطره

۵۴

ترکه و خاک و سنگ بود که بر سر و کله طرفین فرود می آمد. خوشبختانه در اکثر این زد و خوردها چنین اتفاقی می افتاد که در وسط کارزار، یکی از مردان محل (بزرگترها) از راه می رسیدند و بین بچه ها حایل شده و داد سرشان می زدند که: «چه خبر است، این چه بساطی است که در این محل راه انداخته اید؟ بروید کم شوید، مگر شما پدر و مادر ندارید؟...» که بچه ها از ترس پا به فرار گذاشته و با سر و وضعی مجروح و خاک آلود به محل و خانه خود برمی گشتند و آنگاه بود که تازه والدین مربوطه از جریانی مآلوفه آگاه شده و معترضان به و بیراه نثار بچه ها کرده و آنها را تنبیه می کردند.

ز شیر شتر خوردن و سوسمار...

و حالا من با یادکردن از آن گذشته ها به این فکر اندر شده ام که، با آن همه تمرینات و آمادگی های جنگی ایرانیان که نمونه ای از آنها گفته آمد و به طور قطع واقعیتی است که ریشه در تاریخ کهن و افتخارآمیز ما دارد و آن طور که تاریخ عمومی جهان و مورخین معتبر هم گواهی می دهند؛ حکومت های ایران از هخامنشیان بگیر تا نادرشاه، بر دنیای معمور و قدرت های بزرگ شرق و غرب (از هندوستان تا یونان و ماوراء آن و کل کشورهای آسیای میانه) سیطره و تسلط کامل داشته اند، در آن تاریخ یعنی اواخر دولت مقتدر ساسانی چه پیش آمد و کدام بدبختی اتفاق افتاد که ایرانیان با آن تشکیلات عظیم نظامی و امکانات مادی، در مقابل گروهی اندک از اعراب بیابانگرد و جاهلی و به قولی ناروا «سوسمارخور» به زانو درآیند و مفتضحانه به شکستی مذلت بار تن دردهند که حکیم طوس، فردوسی پاکزاد از قول فرماندهان لشکر ایران در قبال آن حادثه فجیع، درمندان به مرثیه خوانی پردازد:

ز شیر شتر خوردن و سوسمار

عرب را به جای رسیده است کار که تاج کیانی کند آرزو
تفو بر تو، ای چرخ گردون، تفو
و در جایی دیگر از زبان همان کسان با حسرت و افسوس بسیار چنین بسراید:

دریغ این سسر و تاج و این مهر و داد

خواهد شد این تخت شاهی به باد
دریغ این سرو تاج و این داد و تخت
دریغ این بزرگی و این فر و بخت
که زین پس شکست آید از تازیان
ستاره نگردد، مگر بر زیان
بر این سالیان چهارصد بگذرد
که زین تخمه گیتی کسی نشمرد
و چگونه در حالی که شاعری در وصف زندگی اعراب جاهلی گفته بود:

عرب در بیابان ملخ می خورد

سگ اصفهان آب یخ می خورد!
دیدیم که همان ملخ خورهایی که شرایط بد زندگی، آنان را به ستوه آورده و به عصیان و داشته بود، همچون بلایی سیاه از ریگزارهای داغ عربستان هجوم آورده و مرفهین بی خیال و خوش به حال آب یخ خور را چنان از پای درآوردند که آثار و عوارض منفی و مخرب آن تا قیام قیامت برجای خواهد ماند و چقدر بجا و ضروری است که زمانی محققان و تاریخ نگاران آگاه به تجزیه و تحلیل آن شکست خفت بار و علل و عوامل آن پردازند تا مایه عبرت و هوشیاری آیندگان گردد. البته به قول بهار: گرچه عرب زد چو حرامی به ما/ داد یکی دین گرامی به ما

***

شغل های مختلف

گویا پیش از این در جایی دیگر نوشته ام که مادرم، دختر ادیب بیضایی کاشانی - با همان سواد اندکی که داشت - اهل مطالعه بود و گذشته از کتاب قدیم، امثال گلستان و بوستان سعدی و رباعیات خیاب، روزنامه ها و مجلات هفتگی - به خصوص روزنامه اطلاعات و مجله اطلاعات هفتگی را که تنها نشریات فراگیر دو دهه ۲۰ و ۳۰ بودند، با شوق و رغبت مطالعه می کرد و بر مبنای این حکایت در گلستان سعدی: وقتی اقتاد فتنه ای در شام
هر یک از گوشه های فرا رفتند
روستازادگان دانشمند
به وزیری پادشا رفتند
پسران وزیر ناقص عقل
به گدایی به روستا رفتند
ادامه دارد

نگاهی به یک روز از بزرگداشت عباس کیارستمی در سی و پنجمین جشنواره جهانی فیلم فجر

اندک کسانی قادر به دیدن هستند

منوچهر دین پرست

داشت و همه ی ما مدیون او هستیم. ما در مورد سرزمین هایی مثل عراق و افغانستان که مورد هجوم آمریکا قرار گرفتند، چیز زیادی نمی دانیم؛ از زندگی روزمره مردم این سرزمین های اطلاعیم. وظیفه فیلمساز ارائه تصویری خلاقانه و حقیقی از محیط اطراف خود است. همواره مواد خامی در اطراف ما وجود دارد که تبدیل به فیلم هایی بزرگ شوند. فقدان عباس کیارستمی برای سینمای جهان و هر فیلمساز صادقی مایه تأسف است.

اما انیس دویکتور، پژوهشگر سینمای ایران از فرانسه که دکترای خود را درباره کیارستمی و سینمای ایران بر گرفته بود، فیلم های کیارستمی را فیلم هایی توصیف کرد که ما را به سفری با خود می برد، سفری درباره آموزش و یادگیری. به گفته دویکتور «کیارستمی به نوعی واقعی صحبت می کرد و از ما می خواست که آزاد و مسئول باشیم و این دو مورد خیلی آسان نیست. بدون شک به خاطر این است که عباس کیارستمی فقط یک فیلمساز ساده نبود. او یک نابغه بود. ابداع کننده فرم های بصری، روایی و زبانی بود. به خاطر همین ژان لوک مالاشن، وزیر آموزش فرانسه و من این شانس را به دانش آموزان فرانسوی دادیم که این فیلم ها را کشف کنند. این کار را با دانش آموزان بسیار کوچک یعنی از مهدکودک شروع کردیم. وزیر پیشنهاد داده بود که کلکسیون از صد فیلم برتر دنیا را آماده کنیم و اولین فیلم این مجموعه فیلم «چهارصد ضربه» از فرانسه نبود؛ بلکه فیلمی از کیارستمی بود. و قطعاً آن فیلم «خانه دوست کجاست» بود. بچه های مهدکودک نه زبان می دانستند و نه می توانستند زیرنویس بخوانند، اما کاملاً این فیلم را پذیرفتند و از آن یاد گرفتند چطور بزرگ بشوند و رشد کنند. ما با رد شدن از چیزهایی که ما را می ترسانند بزرگ شدیم. با گذشتن از حد و مرزهای ممنوعیت های اجتماعی و سنتی و رسیدن به چیزی که به نظر ما درست است. سمیع کاپلان اوغلو، کارگردان ترکیه ای که فیلم «عسل» او در شصتمین دوره جشنواره فیلم برلین، موفق به کسب جایزه خرس طلایی بهترین فیلم سال ۲۰۱۰ شد هنرمند بعدی بود که در این مراسم صحبت کرد. او خاطره ای از کیارستمی گفت که گویی قصد دارد فیلم نامه ای درباره کیارستمی برای مخاطبان ارائه کند. او گفت: برای اولین بار با او در یک فستیوال آشنا شدم که به خاطر فیلم «شیرین» به آنجا آمده بود و من هم به خاطر فیلم «شیر» به این جشنواره رفته بودم. با یک هواپیمای به آنجا پرواز کردیم و از ترمینال هوایی، با یک قایق در حالی که رو به روی هم نشسته بودیم به آنجا رفتیم. کسی که جسامت ساخت فیلم را به من بخشیده بود؛ عباس کیارستمی رویه روی ام نشسته بود، بدون این که با هم صحبت کنیم. من شاهد نوع نگرش او به شهر در آن لحظات بی صدا بودم. خیلی کم حرف زدم. تا اینکه دیدار و صحبت اصلی ما نیمه شب در خیابان شکل گرفت. چون ترکیه با ما تشابه فرهنگی در زمینه ادبیات و قصه خسرو و شیرین دارد و او این داستان قدیمی را بدین شکل به فیلم تبدیل کرده بود، برایم بسیار هیجان انگیز بود و می خواستم نظراتم را به او بگویم. او با خنده از من خواست که با هم به کافه برویم. انگلیسی ام خوب نبود. کیارستمی هم چندان حرف نمی زد. فقط روی نیمکتی نشستیم به کسانی که رد می شدند، نگاه کردیم. جلوتر از جایی که نشسته بودیم، بستنی روی زمین ریخته بود که مردم دائم سعی می کردند که از اطراف آن رد شوند و نمی خواستند رویش پا بگذارند. وسط بستنی به تدریج در حال ذوب شدن بود. در نهایت یکی پایش را به اشتباه روی بستنی ذوب شده گذاشت و لیز خورد. البته سریع هم خودش را جمع کرد. از حاصل ذوب شدن آن بستنی دایره ای ایجاد شد که همه شروع کردن از اطراف آن عبور کردن. در آن ده دقیقه ای که آنجا نشستیم احساس می کردم داخل فیلمی از کیارستمی رفتم. بعد او گفت که فیلم همین جا کف خیابان خوابیده است. آنجا متوجه شدم کسی که آن اشغال را انداخته برای ما مهم نیست. و این همان جایی هست که تماشاچی در فیلم های کیارستمی وارد جریان می شود. چون هر کدام از ما یک بار برایمان پیش آمده که بستنی روی زمین بیاندازیم و این طوری است که فیلم های کیارستمی ما را به زندگی خودمان برمی گرداند. ما را به خانه خودمان بر می گرداند. فیلم هایش با ما تمام می شود. از همه هیجان انگیزتر برای من این است که او ما را به درون خودمان می برد.

روز نخست مراسم بزرگداشت کیارستمی در سی و پنجمین جشنواره جهانی فیلم فجر بیشتر به تجلیل از او گذشت. از علیرضا شجاع نوری که گفت: هیچ وقت فکر نمی کردم روزی در بزرگداشت کیارستمی بخوام حرف بزنم. تا رضا میرکریمی که معتقد بود کیارستمی چیزهای فراوانی به ما آموخت؛ اینکه اتفاقات شگفت انگیز برخلاف آنچه ما تصور می کنیم، کم نیستند. اینکه برخلاف آنچه ما می اندیشیم، اتفاقات عادی و تکراری بسیار کم هستند. کیارستمی به ما آموخت که معانی بزرگ چطور خود را پشت اتفاق های ساده پنهان می کنند و اینکه چطور آنها را کشف کرده و ببینیم.

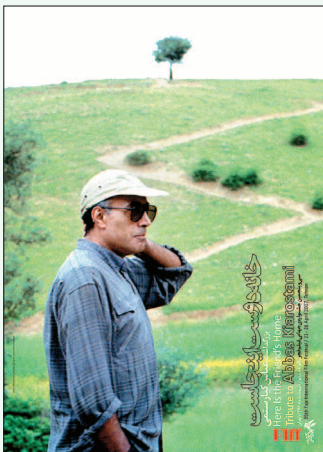
یاد کیارستمی با پیام تصویری احمد کیارستمی (پسر عباس کیارستمی) نکته قابل توجه ای داشت که از سال گذشته تاکنون حدود ۲۳۰ مراسم بزرگداشت کوچک و بزرگ در نقاط مختلف دنیا برای پدرش تدارک دیده شده است که همگی آنها ارزش خود را دارند. اما آنچه بیش از همه برای من دوست داشتنی بود، درختکاری هایی بود که به یاد او در شهرها و دانشگاه های مختلف دنیا انجام شده است. فرزند کیارستمی همچنین در خصوص برنامه های در حال اجرا درباره عباس کیارستمی و آثارش گفت: فیلم «بست و چهار فریم» که در واقع آخرین فیلم پدر محسوب می شود و کاری ست در میانه سینما و شعر و عکاسی، مراحل پایانی خود را طی می کند و در جشنواره کن رونمایی خواهد شد. این فیلم یک فیلم موزه ای است و در ادامه در موزه ها به نمایش در خواهد آمد. ضمن اینکه پس از ماهها صحبت قرار شده فیلم های قدیمی عباس کیارستمی که در کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان تولید شده اند، برای بازسازی و پخش بین المللی و اکران در خارج کشور به شرکت انکادو سپرده شود. در پایان باید بگویم بنیاد عباس کیارستمی را راه اندازی کرده ایم که مراحل اولیه شکل گیری خود را پشت سر می گذارد.

در این مراسم ویکتور اریسه کارگردان اهل اسپانیا بود در سال ۱۹۶۳ در مدرسه رسمی اسپانیا فیلمبرداری و کارگردانی فیلم خواند و در کارنامه هنری اش روح کنودی عسل، جنوب، رویای روشنائی و ده دقیقه بزرگتر را دارد صحبت کرد. به گفته این کارگردان اسپانیایی ما فیلمسازان در ابتدا همدیگر را از طریق فیلم هایمان می شناسیم. فراموش نمی کنم وقتی برای اولین بار فیلم «کلوزآپ» را در مادرید دیدم و در هنگام خروج از سالن سینما به شدت تحت تأثیر قرار گرفته بودم. آنجا بود که احساس کردم نگاهی تازه در سینمای جهان متولد شده است. اریسه در بخشی از سخنانش به نکته قابل توجه ای اشاره کرد که سینمای کیارستمی جایی فوران کرد که سینمای اروپا خسته و از پا درآمده بود. او فرهنگی سینمایی داشت که تمام فصل هایی که می توانست برای یک سینماگر طی شود را پشت سر گذاشته بود. زمانی رسیده بود که گویی فیلمسازان صرفاً برای دیگر فیلمسازان فیلم می ساختند و نویسندگان برای دیگر نویسندگان می نوشتند و نقاشان برای بقیه نقاشان نقاشی می کردند. ولی هیچکدام از این نشانه ها در عباس کیارستمی وجود نداشت. او احساس

و مفهوم «جمع» را در وجود خود داشت. کیارستمی

ما را به نگرستن به جهان واداشت و به بازنگری و تربیت نگاهمان در دگرگونه دیدن جهان. ما در دنیایی زندگی می کنیم که تنها با آلودگی هوا مواجه نیستیم، بلکه آلودگی تصویری نیز وجود دارد. اما چگونه می توان در این فضا تصویری حقیقی ساخت؟ عباس کیارستمی پاسخ آن را داده است؛ تصویر حقیقی آنجا متولد می شود که معصومیت با حکمت گره می خورد.

فردریک تور فردریکسون نیز در این مراسم با انتقاد از سینمای آمریکا که صرفاً برای وقت کشی فیلم می سازد گفته که «کیارستمی قادر بود از کوچک ترین چیزها، آثاری عظیم خلق کند». وی فرهنگ کیارستمی را فرهنگی بین المللی توصیف کرد که صرفاً در مرزهای ایران محدود نمی شود و گفت: کیارستمی همزمان فرهنگی محلی و بین المللی

نقدی بر مجموعه شعر «آدم از کدام فصل به زمین افتاد»، سروده فرناز جعفرزادگان

شلیک واژه

شهین ده‌بزرگی

افتاد: "تا مبدا کلامی / در انفجار / دهان باز کند /...". البته این شعر جای بحث زیادی دارد که در اینجا نمی‌توانم به آن بپردازم.

به شعر دیگری بر می‌خوریم؛ شعر شماره ۴۵: «از چشم های خیابانی/ تا خواهش های یک گل و دستفروش/ تا اتفاق هایی/ که بکر بود و... راستی/ کدام خیابان/ مریم را به بیت المقدس می‌رساند/ دیگر درختی نیست/ تا آرامشی را سبز/ و یک گل را/ به هزاران مریم پیوند دهد/ مریم گل می‌دهد/ اما هیچ گل مریمی/ مقدس نیست».

در این شعر با نوعی اندیشه مدرن و خاص روبرو می‌شویم، شعری که بااستعاره، دردها و انحرافات اجتماعی را نمایان می‌کند و با شکستن مقدسات به اوج خود می‌رسد و اینگونه فرناز باور خود را به گوش مخاطب می‌رساند: "مریم گل می‌دهد / اما / هیچ گل مریمی مقدس نیست".

در شعر شماره ۴۸ به طرحی شطح گونه بر می‌خوریم که قابل تأمل است:

«واژه ای جهان را قل می‌داد/ واژه ای که چهار قل را/ با لهجه خاک می‌خواند/ قل/ قل/ قل اعدو/ برب النار/ قل اعدو/ برب الدار/ واژه ای/ که جهنم را/ به آتش می‌کشید» جناس بین «قل و قل» که در ابتدای شعر آمده و تکرار کلمه کلیدی «واژه‌ای» و برجسته‌سازی آن حول کلمات و دیگر عناصر شعر و همچنین عصبانی که در این شعر شطح وار نهفته است، مخاطب را به تفکر و می‌دارد که به راستی این واژه چیست. آیا انسان است یا خالق یا شیطان یا هستی یا عشق و یا...؟

می‌خوانیم شعر شماره ۵۰ را:
«آوای کبود/ از که بسود / از کدامین واژه / حرف / ریخت/ که زمین/ از اتفاق قار و غار/ لب گرفت».

ارویتیکی ظریف همراه با سوالی عمیق در این شعر نهفته است. شاعر با استفاده از قافیه درونی «کدامین و زمین» و «جناس و همچنین بازی زبانی بین «کبود و که بود» این شعر کوتاه را آهنگین تر می‌کند و با سوال های پی در پی ذهن مخاطب را به کنکاش حول محور هستی و می‌دارد. گرچه بجا بود از علامت سوال نیز در شعر استفاده می‌کرد.

در کل اکثر اشعار فرناز جعفرزادگان، چه در مجموعه اولش (ثانیه های گنج) و چه در مجموعه دومش (آدم از کدام فصل به زمین افتاد)، فرا زمان - مکانی است. در این مجموعه، اکثر شعر ها از درد و اجتماعی بغض آلود سخن می‌گویند. شاعر با آوردن جناس ها و بازی های زبانی همراه با فلسفیدن و پرسش در چیستی و چرایی و ریختن اسطوره در بطن بعضی شعرها مخاطب را به تفکر و تأمل و می‌دارد. در اکثر شعر ها کلمات در سطح نگاهی را برای خواننده القا نمی‌کنند و در عمق حرکت می‌کنند و شاعرگاهی با تشخیص دادن به کلمات و اشیا، چیدمانی چند معنایی به بطن کلمات تزریق می‌نماید.

پرداخته و به لحاظ بیانی امضایی برای زبان نوشتاری شاعر محسوب می‌شود که با اکثر اشعار امروزی که در یک راه گام نهاده اند، کاملاً مجزاست و نوعی دیگر نویسی را در زبان طلبیده است. مانند

شعر های ۵، ۱۰، ۱۲، ۱۴، ۱۶، ۲۳، ۳۱، ۴۸، و....

اکثر شعرهای جعفرزادگان با بیان لیریک و احساسی زنانه غریب است و گاهی اگر نام شاعر را برداریم، برای خواننده مشخص نمی‌گردد که این شعر را مرد سروده یا زن که این خود جای آفرین برای شاعر دارد. ببینید در شعر شماره ۳۳:

«پرنده ای است پرنده ای/ که در خواب همه اشاره ها/ لانه کرده/ پرنده ای که/ در قفس های بنفش/ برای ما آوازهای آبی می‌خواند» علاوه بر اینکه مرز زبانی زنانه یا مردانه برای خواننده مشخص نیست و تکرار واژه «پرنده ای است» علاوه بر اینکه موسیقی شعر را دلنشین می‌کند در تکرار، خواننده را به تفکر و می‌دارد؛ شاعر به زیبایی بدون آوردن نام آزادی، این کلمه را در شعر مستتر می‌کند که البته برداشت من چنین است و شاید مخاطبی دیگر آن را با تویل های دیگر برداشت نماید؛ مثلاً عشق و یا زندگی یا... به شعری نسبتاً بلند در این مجموعه بر می‌خوریم. شعر شماره ۴۴. این شعر با تشخیص دادن به واژه، مکان و زمان شروع می‌شود: «تیمارستان/ زیر پای شهر قدم می‌زند / و سنگینی بی وزنی / روی اندام توهم بالا می‌رود / زمان بی نفس واژه ها را می‌خواند /...». در این شعر، وقتی در بطن کلمه ها وارد می‌شویم، شاعرگاه با استعاره و واج آرابی‌ها، سوالات و همچنین نشاندن اسطوره زروان و با سوال و دو صدایی شدن شعر (: کجاست تاریخ دوره گردی / که باز / تو را صدا کند)؛ نوعی اعتراض خود را از جامعه امروزی در شعر نشان می‌دهد و به نظر من شاعرانه ترین بخش شعر در این بند اتفاق می‌افتد.

نام کتاب «آدم از کدام فصل به زمین افتاد»، گرچه ساده به نظر می‌رسد اما در همان لحظه اول خواننده را به فکر و می‌دارد و نشان می‌دهد که شعر هایی با اندیشه متفاوت در کتاب سروده شده است. نگاهی به اولین شعر کتاب می‌اندازیم:

«برخاست خدا/ راستی / آدم/ از کدام فصل/ به زمین/ افتاد»

در این طرح نوعی رد داستان پیدایش و هبوط آدمی می‌بینیم. اندیشه ای که اکثریت اشخاص امروزی را درگیر بود و نبود آن نموده و در نتیجه هر انسان خدایی است. شاعر با واج آرابی «آ» و تضاد بین دو کلمه «برخاست و افتاد» درد و اندوه بشر امروز را می‌رساند که حتی در بند آخر که به عنوان نام کتاب نیز برگزیده شده (آدم از کدام فصل به زمین افتاد)، رویکرد شاعر در لایه های پنهان این شعر به دردهای اجتماعی بشر نیز هست. شعر سوم کتاب نیز ما را به درک شاعر از اجتماعی زخم خورده می‌کشاند:

«زخم خیابان/ همیشه / بردوش عابری است/ که عریانی درخت / و پرواز کلاغ را/ می‌داند» شعری که در آن واژه همیشه مرکزیت شعر را بر عهده می‌گیرد و درد و اندوه تمام اعصاب را بر چشم خواننده می‌آورد. به شعر شماره ۵ بر می‌خوریم:

«بند بازی می‌کند/ با افکاری / که سر می‌خورد / وسط بازی/ بند/ بند و امتداد خاک / امتداد و بندگی / که افتاده/ روی خاک»

در این طرح، واژه بند چند معنی را در ذهن خواننده تداعی می‌کند. بندی که خود را به مرگ و زندگی می‌رساند و همواره حصر بشر را در کره خاکی در تمامی درجات زندگی می‌رساند که انسان در هر مقامی باز به دنبال آزاد شدن از بند است. در این شعر، جعفرزادگان ابتدا از بندبازی که معمولاً بازی کودکان است، شروع کرده و مخاطب را به امتداد خاک می‌کشاند. تصویری که شاید شاعر دیده و با مهارت در نوشتار به این مضمون مبدل شده است. شعر چند معنایی، گونه ای از اندیشه نشانه شناختی است. زیرا یک نشانه همیشه بیش از یک معنا دارد و هیچ پدیده ای واجد معنای ذاتی نیست. شعر شماره ۶ را می‌خوانیم:

«ماندن/ حق سربالی/ که سانسور می‌کند/ خود را/ سکناس های آمد/ سکناس های لبخند/ سکناس های شب بخیر/ و چقدر با تکرار/ می‌گذرم/ از خیابان»

در این شعر با تکرار «سکناس» و تشخیص دادن به این واژه که در مرکزیت شعر قرار دارد، خواننده را به تویل های مختلف و همچنین دریافت تصویری گوناگون در شعر می‌کشاند و عین و ذهن را در تقابل یکدیگر قرار می‌دهد.

در این کتاب به شعر هایی بر می‌خوریم که شاعر با زبان و بیانی دیگر و خاص به موضوعی

آرزو نوری

«آرزو نوری»، شاعر و روزنامه نگار، متولد آبان ۵۹ شهر سلماس است. وی فارغ التحصیل کارشناسی ارشد در رشته روزنامه نگاری از دانشگاه علامه طباطبایی تهران است. او در کنار فعالیت های مطبوعاتی، در حوزه شعر سپید نیز آثار موفقی از خود در رسانه های نوشتاری منتشر کرده است. نمونه هایی از شعر این شاعر جوان:

بی‌خوابی

در ابتدای فصل

درختان قهوه

بی‌خواب چشم های تو بودند

و چشمان تو

تعبیر خواب های من

می‌گفتم

پلک هم زنی

بدون چشمانت

می‌ترسیدم

هم از خواب

هم از بیداری

تنهایی

تنهایی

کلید خانه را دارد

هر وقت نیستی

به سراغم می‌آید

گنجشک

دست به دست می‌شوم

مانند گنجشک بی‌جانی

میان بچه های همسایه

کدام دست، پنجره ات را بست

که شیشه ها را ندیدم

درباره تو

دلنگی شبیه تو نیست

گاه و بیگاه در می‌زند

هر جا دلش خواست می‌نشیند

و با حسادت عجیبی

در باره تو حرف می‌زند

مهسا مستجابی خلخالی

«مهسا مستجابی خلخالی» (مهسان)، از بانوان شاعر این دیار است که از دل می‌سراید. شعرهای او در حقیقت واگویی های احساسات بی‌آلایش اوست. چنان که پدرش در مقدمه کتاب دخترش می‌گوید. از این شاعر جوان، تاکنون دفاتر شعری متعددی عرضه شده است.

کتاب شعری با عنوان کودکان در سال ۱۳۸۳/ مجموعه شعر «مخمل احساس» در سال ۱۳۸۷/ کتاب «صفالی و طنیم خلخال»، شامل اشعاری به زبان ترکی آذری/ دفتر «زال خاطر»، عنوان چهارمین مجموعه شاعر در سال ۱۳۹۱/ و سرانجام

پنجمین مجموعه شعری خانم مستجابی با عنوان «گنجینه اشعار» که سال گذشته روانه بازار شده است.

ضمن آرزوی پیشرفت برای خانم مستجابی در زمینه تکنیک شعر، سفره افطار شما را مهمان یکی از شعرهای ایشان از مجموعه «گنجینه اشعار» می‌کنیم:

عشق تو دارم ای دوست، غوغاست در وجودم

احساس نازنینی گل می‌کند سرودم

این نازنین عالم، پروردگار هستی

کنج دلم سراسر، عیش است و نوش و مستی

مستم سراسر از تو، پروردگار عالم

هر لحظه ای تو هستی، پروانه خیالم

فردوس خلق کردی، از عطربوی احساس

پروانه می‌نشیند گلبرگ ناز و حساس

کنج دلم تو هستی، هر لحظه جاودانه

عطر تبسمی ناز، برگ گل ترانه

مستم سراسر از تو، گلبرگ عطر و بویت

پروانه وجودم، پر می‌کشد به سویت

بغض مرا سراسر، در این قلم شکستی

در این دل پریشان، بر باورم نشستی

در آرزوی معجزه

محمدرضا آبیاری

دریا به عمق من که رسد، مرد می‌شود

تلفیقی از سکوت و غم و درد می‌شود

جز من، هر آن که شه‌ صبر است و معرفت

در زیر بار حادثه رو زرد می‌شود

هرچند بعد رفتن تو سهم واژه ها

تکرار عاجزانة "برگرد" می‌شود

آقدر خاک بر سر من ریخت زندگی

تا یسار داد داغ تو هم سرد می‌شود

از من سکوت و بغض به جا مانده بعد تو

با شاعری که از همه جا طرد می‌شود

هرکس شبی به غربت من مبتلا شود

در آرزوی معجزه ش‌بگرد می‌شود

برای سربازهای وطنم

مهتا موسوی

تاکنون

رژه ی هماهنگ کبک ها را

دیده ای؟

گویای خاکی و خاکریزها

حرکت می‌کنند

از یکی بود و یکی نبود

به سمت قصه هایی

که راست و دروغش پای شما...

من کبک هایی را می‌شناسم

که سوار اتوبوس شدند

و در میانه راه

خود را کبوترانی دیدند

که از بالهایشان

سینه سرخ می‌بارید

کبک ها

سر به زیر ترین پرند ها هستند

سربازهایی هستند

که بر نگشتند

از جنگی که هیچ وقت

اتفاق نیفتاد

بخش دوم و پایانی

چگونه داستان طنز بنویسیم؟

متضاد از نظر فیزیک بدنی و خصوصیات (لورل وهاردی، چیچو و فرانکو...) دیده می شود و در آثار داستانی، از رهگذر برخورد میان تیپ های متضاد، طنز در کلام و موقعیت آفریده می شود. نمونه روشن آن، شخصیت دن کیشوت و سانچو پانزا در رمان دن کیشوت است.

دن کیشوت، آدمی خیالپرداز و دچار اوهام است و سانچو پانزا شخصیتی واقع بین و ساده دل، ولی مطیع ارباب. بخش مهمی از طنز این اثر، از رهگذر برخورد میان این دو است که شکل می گیرد و آفریده می شود.

بسیاری از طنزنویسان از رهگذر آفرینش شخصیت غیر قابل پیش بینی در اثرشان به طنز می رسند. معمولاً کنش و واکنش این شخصیت، در جهت عکس پیش بینی مخاطب حرکت می کند و در نتیجه تعجب مخاطب را بر می انگیزد و همین امر موجب خنده او می شود.

چون کاری می کند که مخاطب انتظارش را ندارد. در هر حال، چه شخصیت تان قابل پیش بینی باشد و چه غیر قابل پیش بینی، قرار دادن او در موقعیت هایی که در آن غرابت در رفتار او یا کلام رخ دهد، ضروری است.

غافلگیری در گره گشایی

یک گره گشایی غافلگیر کننده و تکان دهنده، قوی ترین گزینه برای بخش پایانی داستان طنز شماست. تعجب، موتور خنده است و در داستان طنز این تعجب در غافلگیری نهایی به اوج خود می رسد. آخرین جمله داستان طنز، باید به ذهن مخاطب ضربه بزند و او را غافلگیر کند.

بازی با قواعد و قوانین

در داستان طنز، آموزش های کلاسیک داستان نویسی رنگ می بازند. چرا که طنز، عرصه ممکن ساختن ناممکن هاست. در طنز، شما مجازید که قالب های ممنوع در داستان نویسی را به کار بگیرید و مخاطب را با خود در لذت این ورود به حریم های ممنوعه شریک سازید. می توانید کار را یکسره در قالب زبان خشک و غیر منعطف و غیر داستانی اداری بنویسید. از غلط نویسی عمدی استفاده کنید، زبان گزارشی به اثر بدهید و جا به جا، حکم های کلی صادر کنید.

می توانید به سبک و سیاق انشاهای دوره دبستان، توصیفات شدید و غلیظ به کار ببرید. می توانید اثر را در قالب مقاله های مستند و مستقیم بنویسید.

می توانید وقایع جزئی و کلی مربوط به خودتان را بی هیچ تخیل و تکنیک روایی به قلم بکشید. کارهایی که در کلاس های داستان نویسی، پیوسته شما را از آن برحذر می دارند. آن وقت از این همه غلط نویسی عمدی، غرق در لذت شوید و مخاطب را هم در این لذت شریک کنید.

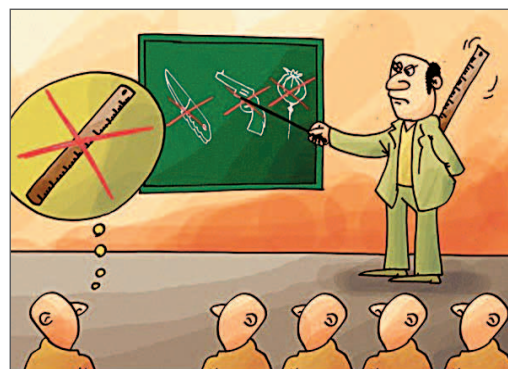
البته از فرمان های طنزنویسی هم غافل نشوید. چرا که برای گذر از تجربه های دیگران و آزمودن افق های تازه، لازم است که ابتدا بر شگردهای آزموده شده که حاصل قرن ها و قرن ها تجربه بزرگان طنز ادبیات فارسی است، مسلط شوید. در نهایت خدا را چه دیده اید، شاید با آفرینش اثرتان، شگردی بر این شگردها افزودید.

بهرام صادقی می گوید: «هنرمند باید چیزی از خود به دنیا اضافه کند، ولو این که یک مثقال باشد».

(منتشر شده در شماره تیر مجله همشهری داستان)

کنش های شخصیت های اثر طنز، مناسب و متناسب با شخصیت های آنها در عالم واقع نیست و دچار بی تناسبی و تضادند. اینجاست که پای شگردهای طنز مثل «حماسه مضحک» به میان می آید: هجو شخصیتی که دچار خودبزرگ بینی است، در سایه آفرینش مضحک فضایی حماسی. برای مثال شخصیت دن کیشوت که با وجود ناتوانی، غرق در خیالات خود است و می خواهد به دوره شکوه شوالیه گری بازگردد و در عالم اوهام اسباب های بادی را دشمن می پندارد.

نمونه روشن دیگری از حماسه مضحک، مثنوی موش و گربه عبید زاکانی است و قضیه عابد و زاهد شدن گربه که با لحنی حماسی ادا می شود و در نهایت مخاطب می بیند که توبه گربه، مضحکه ای بیش برای چپاول موشان نبوده است!

البته این اغراق در شخصیت سازی را باید دقیق انجام دهید. شخصیت باید در عین اغراق آمیز بودن، باور پذیر باشد و گرنه اثربخشی خود را از دست می دهد و سمت و سوی کاریکاتوریستی به خود می گیرد که همدات پنداری مخاطب را بر نمی انگیزد. قدرت و قوت شخصیت طنز، در سایه حرکت اکروباتیک او روی بند اغراق و واقع نمایی شکل می گیرد.

شخصیت اثر داستان طنز، ما به ازای واقعی ندارد، چون در ساخت آن، مبالغه شده است ولی نمادی اغراق شده از مابه ازای واقعی خود است و از این رو و در عمق خود، شخصیتی واقع نماست و برای مخاطب، شخصیتی خیالی نیست و چه بسا خود را در آینه او ببیند. مثلاً «چرویاکف» شخصیت اول داستان «یک شب خوش» چخوف، یک تیپ کاملاً آشناست. کارمندی دون و ساده، بی هیچ تشخیص خاصی.

او شبی در سالن تئاتر غفلتاً عطسه می کند و از این که می بیند مدیر کل اداره راه، جلوی او نشسته است، از این عطسه خود شرمند می شود و چنان ابراز و احساس شرمندگی را تداوم می دهد تا در نهایت دق می کند و می میرد!

این اغراق در شخصیت پردازی، چنان ماهرانه و واقع نمایانه صورت گرفته است که برای مخاطب پذیرفتنی به نظر می آید و چه بسا خود را در آینه اعمال و رفتار چرویاکف می بیند.

در آثار طنز، گاه تضاد در شخصیت سازی، در آفرینش شخصیت های متضاد در آثار متجلی می شود. دم دستی ترین نمود این شگرد، در آثار سینمایی از رهگذر خلق دو شخصیت

اعتراض صنف فیلتر شکن فروش

هرچند که یک شب، هزار شب نمی شود، اما در پی رفع ناخواسته فیلترینگ سایت بلا تکلیف فیس بوک برای یک شب که منجر به واکنش خبری برخی رسانه های بیکار غربی شد؛ جمعی از فیلتر شکن فروش های کشور نیز که نخواستند نامشان فاش شود؛ ضمن صدور اطلاعیه ای نسبت به این اقدام مشکوک اعتراض کرده و از کسانی که در این حادثه، آگاهانه یا نا آگاهانه، مقصر بوده یا قصوری داشته اند؛ خواستار توضیحات لازم شده اند.

به گزارش خبرنگار ما از واحد غیر مرکزی خبر، در بخشی از این اطلاعیه چنین آمده است: «فیلتر شکن شوند همه مردمان شهر

زین فیلترینگ که به فیس بوک می رود

به دنبال حادثه بی سابقه رفع موقت فیلترینگ از سایت فیس بوک که برای یک شب سیاه منجر به ورود شتاب زده، خودسرانه و لجام گسیخته کاربران ناراحت به این شبکه اجتماعی معلوم الحال شد؛ ما جماعت بی نام و بی ربای فیلتر شکن فروش های کشور که همواره بی هیچ ادعایی در خدمت رفع مشکلات کاربران اینترنت بوده ایم و تسهیل ورود آنان به فضای مجازی بوده ایم؛ ضمن اعلام مراتب

ناراحتی و اعتراض خود نسبت به این واقعه، امیدواریم که توضیحات لازم از سوی مسئولان امر که در این خصوص مرتکب کوتاهی شده اند؛ داده شود و از این قشر بی نام و نشان، هر چه سریع تر رفع نگرانی شود.

— جمعی از فیلتر شکن فروش های کشور.

توضیحات مسؤولان: «بنا به اخبار واصله، دبیر کارگروه تعیین مصادیق محتوای مجرمانه سایت ها [که شغل بسیار سخت و جدیدی می باشد]، در خصوص مشکل به وجود آمده در ارتباط با رفع فیلترینگ موقت از فیس بوک، به خبرنگاران همیشه در صحنه، توضیحات شفافی را ارائه داد و گفت: فیلتر نشدن دوشنبه شب فیس بوک (مورخ ۲۵ شهریور ۹۶)، ظاهراً به دلیل اشکالات فنی بوده و کمیته فنی در حال بررسی این موضوع است. وی در ادامه، خیلی شفاف تر خاطر نشان کرد: ظاهراً اشکالات فنی در برخی ISP ها به وجود آمده است.»

— به نقل از جراید فیلتر نشده

گمانه زنی بیخود: به نظر شما چرا سایت فیس بوک، به مدت یک شب از حالت فیلترینگ مرسوم و متعارف خارج شد؟... به عقل ناقص ما، این موارد می رسد:

۱- مشکلات فنی، حرفه ای: ظاهراً اشکالات فنی در کار بوده است.

منتهی در خارج وقتی مشکل فنی پیش می آید، ارتباط گرفتن با اینترنت سخت می شود و همه چی به هم می ریزد؛ اما در اینجا وقتی که مشکل فنی به وجود می آید، ارتباط گرفتن با اینترنت آسان می شود و همه چی به هم می ریزد.

۲- تست زدن کاربران: از آنجا که گاهی فیلترینگ لازم می باشد و اگر یک شب رفع شود، خیلی از کاربران خواب راحت ندارند؛ برای چند ساعت خواسته اند کاربران را تست بزنند ببینند اگر از فیس بوک رفع فیلتر شود، آیا برخی از کاربران عزیز، ظرفیت لازم یا همان جنبه سابق را برای استفاده بهینه از آزاد سازی سایت دارند یا که خودشان را خفه می کنند؟ فلذا بگذارید به حساب «الو... الو...» آزمایش می شود!

۳- اشاره دولتی ها: از آنجا که برخی از اعضای دولت نیز علاوه بر برخی اعضای ملت، در فیس بوک دارای صفحه می باشند؛ فلذا شاید به اشارتی (و نه فشارتی!) از مسؤولان مخابراتی دخیل در قضیه خواسته اند که به این سیاست یک بام و دو هوا پایان دهند که همزمان هم این سایت فیلتر باشد، و هم عده ای از چهره های سیاسی و فرهنگی و هنری در آن عضو باشند و دارای صفحه. در فضای مجازی هم، شترسواری، دولا دولا نمی شود. مگر شترش مشکل داشته باد.

۴- قبول نظر متخصصان: با وجود تمامی گمانه زنی های فوق که در حد فرض و خیال می باشند؛ به نظر ما، باید به نظر متخصصان امر احترام گذاشت و با نظرات غیر کارشناسی و عوامانه خود، موجبات تشویش اذهان عمومی را فراهم نداشت.

به نظر ما نیز، ظاهراً اشکالات فنی، باعث و بانی اصلی این رفع فیلترینگ موقت از فیس بوک ضاله بوده است. ان شاء الله به زودی، علاوه بر ظاهراً، به شکل باطناً هم علت ماجرا اعلام خواهد شد.

(شهریور ۱۳۹۲)

آرزو آفتابانیان

* متولد ۱۳۶۷ - اصفهان

* فارغ التحصیل گرافیک

* عضو گروه کاریکاتور گام اول اصفهان از سال ۸۴

* شرکت در ۱۰ نمایشگاه گروهی کاریکاتور

* کسب مقام دوم کاریکاتور جشنواره مطبوعات در بخش

روزنامه نگاران غیر حرفه ای ۱۳۸۶

